

הצעת חוק יישום תכנית ההתנתקות, התשס"ה-2004

פרק א': פרשנות ותחולה

1. מטרת החוק
1. חוק זה מטרתו להסדיר את הענינים שלהלן, לשם יישום תכנית ההתנתקות:
- (1) פינוי ישראלים ונכסיהם מחבל עזה ומשטח בצפון השומרון, בהתאם להחלטות הממשלה;
- (2) מתן פיצויים הוגנים וראויים, בנסיבותיו המיוחדות של הענין, מאוצר המדינה, לזכאים לכך לפי חוק זה;
- (3) סיוע לזכאים לכך לפי חוק זה בתהליך הפינוי וכמעבר למקומות מגורים ותעסוקה חרשים.
2. הגררות
- בחוק זה –
- "אגודה שיתופית התיישבותית" – אגודה שיתופית שהתאגדה לשם התיישבות ביישוב, שהפך ליישוב מפונה, ושחבריה הם תושבי אותו יישוב;
- "אזור" – כל אחר מאלה: יהודה והשומרון וחבל עזה;
- "הגליל" – מחוז הצפון כפי שנקבעו גבולותיו בהודעה על חלוקת שטח המדינה למחוזות ולנפות ותיאור גבולותיהם, לפי סעיף 3 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948;
- "ההחלטה בדבר אזורי עדיפות" – החלטת הממשלה מס' 2228 מיום ה' באב התשס"ב (14 ביולי 2002), בדבר אזורי עדיפות לאומית;
- "היום הקובע" – י"ז בסיון התשס"ד (6 ביוני 2004);
- "המדד" – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

ד ב ר י ה ס ב ר

פרק א': פרשנות ותחולה

כללי

- סעיף 1** בהתאם להחלטת הממשלה. מטרת החוק הן להסדיר בחקיקה, לשם יישום תכנית ההתנתקות, את הפינוי של ישראלים ונכסיהם מחבל עזה ומשטח בצפון השומרון, לאחר שיוחלט על הפינוי, מתן פיצוי הוגן וראוי לזכאים, וסיוע לזכאים בתהליך הפינוי וההתארגנות להמשך תייהם מחוץ לשטח המפונה.
- סעיפים 2 ו-3** היום הקובע לענין הפיצויים לפי החוק המוצע הוא יום החלטת הממשלה – יום י"ז בסיון התשס"ד (6 ביוני 2004).
- יום הפינוי טרם נקבע, וקביעתו תהיה בצו של ראש הממשלה לאהר שהממשלה תחליט על פינוי קבוצות יישובים כמפורט בהחלטת הממשלה (ר' סעיף 22 המוצע).
- ביום י"ז בסיון התשס"ד (6 ביוני 2004) קיבלה הממשלה החלטה מס' 1996 שנושאה תכנית ההתנתקות המתוקנת (להלן – החלטת הממשלה).
- מטרת החוק המוצע היא ליישם את החלטת הממשלה.
- החלטת הממשלה מצורפת כנספח לדברי ההסבר לחוק המוצע.
- ההערכה היא כי התקציב שיודרש לביצוע החוק המוצע הוא 2.5 עד 3 מיליארד שקלים חדשים. סכום זה יוצא בשנים הקרובות, ועיקרו יהיה בשנים 2005 ו-2006. סכום זה אינו כולל את עלות ההיערכות של כוחות הביטחון בעקבות ביצוע תכנית ההתנתקות.

¹ ע"ר 2, התשי"ח, תוס' א, עמ' 1.

"המינהלה" – המינהלה כמשמעותה בסעיף 4;

"הממונה" – הממונה על הרכוש הממשלתי והנטוש באזור חבל עזה או הממונה על הרכוש הממשלתי והנטוש באזור יהודה והשומרון, לפי הענין, לרבות מפקד כוחות צבא הגנה לישראל באזור בפעולתו כממונה על הרכוש הממשלתי והנטוש;

"המנהל" – מנהל המינהלה שמונה לפי הוראות סעיף 5(ב);

"המפקד", לענין חבל עזה – מפקד כוחות צבא הגנה לישראל באזור חבל עזה או אלוף פיקוד הדרום, ולענין אזור יהודה והשומרון – מפקד כוחות צבא הגנה לישראל באזור יהודה והשומרון או אלוף פיקוד המרכז, וכן מי שכל אחד מהם הסמיך;

"הגנב" – מחזו הדרום כפי שנקבעו גבולותיו בהודעה על חלוקת שטח המדינה למחוזות ונפות ותיאור גבולותיהם, לפי סעיף 3 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948;

"הפינוי" – הפינוי של השטחים המפונים, לרבות היישובים המפונים;

"הפיצויים" – פיצוי, מענק, תשלום, הלוואה וכל הטבה אחרת הניתנים לפי הוראות חוק זה, למעט הטבות לפי סעיף 5(ב) ו-5(ג);

"הפרשי הצמדה למדד", לגבי תקופה כלשהי – תוספת לסכום לפי שיעור העליה של המדד מן המדד שפורסם לאחרונה לפני תחילת התקופה עד המדד שפורסם לאחרונה לפני תום התקופה;

"השמאי הממשלתי הראשי" – לרבות נציגו;

"ועדת זכאות" – ועדת זכאות כאמור בסעיף 10;

"הועדה המיוחדת" – הועדה שמונתה לפי הוראות סעיף 137;

"זכאי", לענין כל סוג של פיצויים – מי שמתמלאים בו התנאים לפי חוק זה לזכאות לאותו סוג של פיצויים;

"חוק הביטוח הלאומי" – חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995²;

"חוק החכרות" – חוק החכרות, התשנ"ט-1999³;

"חוק הלוואות לדיר" – חוק הלוואות לדיר, התשנ"ב-1992⁴;

"חוק העמותות" – חוק העמותות, התש"ם-1980⁵;

"חוק מיסוי מקרקעין" – חוק מיסוי מקרקעין (שבח, מכירה ורכישה), התשכ"ג-1963⁶;

"חוק מע"מ" – חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975⁷;

"חוק ניירות ערך" – חוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968⁸;

"חכירה" – שכירות לתקופה העולה על 25 שנים;

"חשב המינהלה" – חשב משרד ראש הממשלה או סגנו, או נציג מטעמו שימונה באישור החשב הכללי במשרד האוצר;

² סי"ח התשנ"ה, עמ' 210.

³ סי"ח התשנ"ט, עמ' 189.

⁴ סי"ח התשנ"ב, עמ' 189.

⁵ סי"ח התשכ"ב, עמ' 146.

⁶ סי"ח התשכ"ג, עמ' 156.

⁷ סי"ח התשל"ו, עמ' 52.

⁸ סי"ח התשכ"ח, עמ' 234.

"יום הגבלת הכניסה", לשטח מפונה - היום שנקבע בצו לפי סעיף 22(ב) כיום שממנו ואילך תוגבל הכניסה לאותו שטח;

"יום הפינוי", של שטח מפונה - היום שנקבע בצו לפי סעיף 22(א) כיום פינויו של אותו שטח;

"יישוב מפונה" - יישוב ישראלי בשטח מפונה, וכן אזור התעשייה ארז; לענין זה, "יישוב ישראלי" - יישוב המנוי בתוספת לצו בדבר ניהול מועצות אזוריות (אזור חבל עזה) (מס' 604), תשל"ט-1979, או בתוספת לצו בדבר ניהול מועצות אזוריות (יהודה והשומרון) (מס' 783), תשל"ט-1979, שבתחיקת הביטחון;

"ישראלי" - אדם הרשום כמרשם האוכלוסין לפי חוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965⁹;

"כוחות הביטחון" - צבא הגנה לישראל, משטרת ישראל, שירות הביטחון הכללי ושירות בתי הסוהר;

"מס בולים" - מס לפי חוק מס הבולים על מסמכים, התשכ"א-1961¹⁰;

"מקדמה" - סכום ששולם לזכאי, לרבות בדרך של הלוואה, על פי הסכם שנכרת בהתאם להחלטת הממשלה בדבר מקדמות, בין הזכאי לבין הממשלה, באמצעות מי שהוסמך לכך על ידה לענין זה, כמקדמה על חשבון הפיצויים שייקבעו לו לפי חוק זה;

"מרכז חיים", של אדם - כאמור בסעיף 34;

"פקודת החברות" - פקודת החברות [נוסח חדש], התשמ"ג-1983¹¹;

"פקודת פשיטת הרגל" - פקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], התש"ס-1980¹²;

"שטח מפונה" - שטח שניתן לגביו צו לפי הוראות סעיף 22(א);

"שליטה" - כהגדרתה בחוק ניירות ערך;

"תאגיד ישראלי" - תאגיד שהשליטה בו היא בידי ישראלי;

"תובע" - מי שהגיש תביעה לפיצויים;

"ונחיקת הביטחון" - מנשר, צו, הודעה, מודעה, דרישה, רישיון, מינוי או כל מסמך אחר שנתן המפקד, וכן הדין החל באזור כתוקפו מזמן לזמן;

"תכנית ההתנתקות" - תכנית ההתנתקות המתוקנת שעליה החליטה הממשלה בהחלטה מספר 1996 מיום י"ז בסיון התשס"ד (6 ביוני 2004);

"תקופת הפינוי", של שטח מפונה - התקופה שמיום מתן צו לפי סעיף 22(א) עד יום השלמת ביצוע הפינוי בפועל.

3. התחום הגאוגרפי - התחום הגאוגרפי שחוק זה חל לגביו הוא חבל עזה, וכן שטח בצפון השומרון המסומן במפה שבתוספת הראשונה.

ד ב ר י ה ס ב ר

ו"יישוב מפונה" הוא יישוב ישראלי בשטח מפונה, שהוא אחד היישובים המנויים בתוספת לצו בדבר הקמת המועצה האזורית חבל עזה וכן ארבעת היישובים שנקבעו בהחלטת הממשלה, המנויים בתוספת לצו בדבר הקמת המועצה האזורית שומרון, ואזור התעשייה ארז.

התחום הגאוגרפי שהחוק המוצע חל לגביו הוא שטח חבל עזה, וכן השטח בצפון השומרון המתואר במפה שבתוספת הראשונה. "שטח מפונה" מוגדר לצורך החוק כשטח שניתן לגביו צו הקובע לו יום פינוי.

⁹ ס"ח התשכ"ה, עמ' 270.

¹⁰ ס"ח התשכ"א, עמ' 64.

¹¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 37, עמ' 761.

¹² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 34, עמ' 639.

פרק ב': המינהלה ותפקידיה

המינהלה, תפקידיה
וסמכויותיה

4. (א) במשרד ראש הממשלה תפעל המינהלה לסיוע למתיישבי חבל עזה וצפון השומרון וליישום תכנית ההתנתקות (בחוק זה – המינהלה); עובדי המינהלה יהיו עובדי המדינה.

(ב) המינהלה אחראית על ביצוע הוראות חוק זה, למעט הוראות שביצוען מוטל על כוחות הביטחון או על רשות אחרת לפי חוק זה, ולשם כך יהיו לה, בין השאר, התפקידים והסמכויות המפורטים להלן:

(1) לשלם לזכאים את הפיצויים שייקבעו להם לפי חוק זה, בהתאם למנגנוני התשלומים הקבועים לפי חוק זה;

(2) לקבל, לאסוף, לברוק ולאמת כל מידע ומסמכים הדרושים לשם בירור תביעות וקביעת זכאות לפיצויים לפי חוק זה, היקף הזכאות וסכומי הפיצויים, וכן לדרוש מכל אדם, לרבות תובע, ומכל רשות, למסור לה מידע ומסמכים כאמור;

(3) ליזום עריכת חוות דעת, הערכות ושמויות, ובלבד ששמאות בעניני מקרקעין תתבצע בידי השמאי הממשלתי הראשי;

(4) לערוך הסכמים עם תובעים בענין הפיצויים, הטעונים אישור ועדת זכאות;

(5) להיכנס בכל עת סבירה לכל נכס בשטח מפונה, לצורך בירור עובדות, יישום מצאי ועריכת מדידות ובדיקות אחרות, ואולם אין להיכנס למקום המשמש לבית מגורים בלבד אם המחזיק התנגד לכך;

(6) לקבל חזקה במקרקעין בשטח מפונה שפונה, עד תום תקופת הפינוי או עד למועד מוקדם יותר שעליו תחליט הממשלה;

(7) לארגן פינוי של מיטלטלין, בין בעצמה ובין באמצעות אחר;

(8) להנחות את רשויות המדינה, למעט כוחות הביטחון, בכל הקשור לפעילותן בשטח מפונה, ולהוצאת נכסים ממנו;

דברי הסבר

פרק ב': המינהלה ותפקידיה

סעיף 4 מוצע כי במשרד ראש הממשלה תפעל מינהלה לסיוע למתיישבי חבל עזה וצפון השומרון וליישום תכנית ההתנתקות. המינהלה תהיה מופקדת על ביצוע הוראות החוק המוצע, ככל שביצוען אינו מוטל על כוחות הביטחון, או אינו מוטל לפי הוראות החוק המוצע על רשות אחרת כלשהי.

מוצע להסמיך את המינהלה, לצורך ביצוע הוראות החוק המוצע, לפעול בענינים אלה:

א. לשלם את הפיצויים לזכאים, כפי שייקבעו על פי הוראות החוק, ובהתאם למנגנוני התשלום הקבועים בפרק ו', וכן לערוך הסכמים לענין פיצויים לפי החוק. הסכמים אלה יובאו לאישור ועדת הזכאות;

ב. לאסוף ולבחון את המידע והנתונים הנדרשים לצורך קביעת הזכאות לפיצויים וקביעת סכומי הפיצויים. בכלל זה תוסמך המינהלה גם ליזום שמאיות

והערכות, אף כי שמאיות מקרקעין ייערכו על ידי השמאי הממשלתי הראשי. כמו כן תוסמך המינהלה להיכנס לנכסים בשטח המיועד לפינוי כדי לברר עובדות, לקיים מדידות וכיוצא בזה. מוצע כי סמכות זו תוגבל אם הנכס הוא נכס המשמש למגורים בלבד;

ג. לקבל את החזקה בנכסי המקרקעין שיפונה, עד לתום תקופת הפינוי, אלא אם כן תורה הממשלה על מועד מוקדם יותר, ולארגן פינוי של מיטלטלין, בעצמה או באמצעות אחרים;

ד. להנחות את רשויות המדינה בכל הקשור לביצוע הוראות החוק;

ה. לתת למפונים סיוע, ייעוץ וליווי שיהיו נחוצים להם עקב הפינוי בתקופת ההתארגנות וההסתגלות למעבר למקומות מגורים חדשים ולמקומות תעסוקה חדשים ובין השאר סיוע פסיכולוגי וסיוע בתהום הרווחה וכן סיוע נדרש לצרכים המיוחדים של אנשים עם מוגבלות.

(9) לתת למפתים סיוע וייעוץ בכל הקשור לפינוי, לרבות סיוע נפשי וסיוע בחחום הרווחה, בתקופת ההתארגנות וההסתגלות למעבר למקומות מגורים ותעסוקה חדשים;

(10) לתאם בין רשויות המדינה, וכן בין רשויות המדינה לבין רשויות מקומיות וגופים אחרים, בכל הקשור לסיוע למפונים בתקופת ההתארגנות וההסתגלות למעבר למקומות מגורים ותעסוקה חדשים;

(11) לבצע כל פעולה אחרת שהממשלה הטילה על המינהלה.

המנהל, תפקידי
וסמכויותיו

5. (א) ראש הממשלה ימנה את מנהל המינהלה; המנהל יהיה עובר המדינה.
(ב) המנהל אחראי על ביצוע תפקידי המינהלה לפי חוק זה, באמצעות עובדי המינהלה ובאמצעות נותני שירותים שעמם נחתמו הסכמים לפי הוראות סעיף 8.

(ג) המנהל מוסמך לדון ולהחליט בכל ענין שדרושה בו החלטה או הנחיה של המינהלה לפי הוראות חוק זה, למעט ענינים שבהם ניתנה הסמכות לגוף אחר.

6. (א) ראש הממשלה, בהתייעצות עם המנהל, ימנה משנה למנהל, ורשאי הוא למנות סגנים למנהל; המשנה והסגנים יהיו עובדי המדינה.

משנה וסגנים
למנהל

(ב) המשנה יהיה ממלא מקום המנהל וימלא את תפקידי המנהל בהעדרו.

(ג) המנהל רשאי, באישור ראש הממשלה, לאצול מסמכויותיו למשנה או לסגן המנהל.

7. הודעה על מינוי המנהל ומשנהו ועל אצילת סמכויות לפי סעיף 6 (ג) תפורסם ברשומות.

פרסום

8. לצורך ביצוע הוראות חוק זה, לרבות תפקידי המינהלה ומתן סיוע לפיו, מורשים המנהל או משנהו, יחד עם השב המינהלה, לייצג את הממשלה בהסכמים בדבר מקדמות, בהסכמים עם תובעים בענין הפיצויים, הטעונים אישור ועדת זכאות, בהסכמים עם נותני שירותים, ובכל עסקה אחרת כאמור בסעיפים 4 ו-5 לחוק נכסי המדינה, התשי"א-1951,¹³ ולחתום בשם המדינה על מסמכים הנוגעים להסכמים ולעסקאות כאמור.

הסכמים עם
תובעים ועסקאות
אחרות

ד ב ר י ה ס ב ר

ראש הממשלה ימנה, בהתייעצות עם מנהל המינהלה, משנה למנהל, ורשאי הוא למנות סגן, אחד או יותר, למנהל המשנה למנהל יהיה ממלא מקומו בהעדרו. המנהל, באישור ראש הממשלה רשאי לאצול מסמכויותיו למשנה ולסגנים.

הודעות על מינוי מנהל המינהלה, על מינוי ממלא מקומו וכן על אצילת סמכויות למשנהו או למי מסגניו, יפורסמו ברשומות.

8 סעיף מוצע לקבוע כי מנהל המינהלה ומשנהו יהיו רשאים, יחד עם החשב שיפעל עם המינהלה, להתקשר מטעם הממשלה בהסכמים בדבר תשלומים על חשבון הפיצויים, בהסכמים עם תובעים בענין פיצויים, שיהיו טעונים את אישור ועדת הזכאות, ובהסכמים אחרים הנדרשים לצורך ביצוע תפקידי המינהלה והוראות החוק המוצע.

9. לתאם בין רשויות המדינה וכיניהן לבין גורמים אחרים ובהם הסוכנות היהודית לארץ ישראל, בכל הקשור להתיישבות חלופית ולסיוע בתקופת ההתארגנות וההסתגלות;

10. לבצע כל פעולה אחרת הנדרשת לביצוע החוק או שהממשלה תטיל על המינהלה.

11. מנהל המינהלה ימונה על ידי ראש הממשלה, והוא יהיה ממונה על ביצוע תפקידיה.

12. מנהל המינהלה ועובדיה יהיו עובדי המדינה, וניתן יהיה להיעזר גם בנותני שירותים חיצוניים.

13. מנהל המינהלה יהיה מוסמך לדון, להחליט ולתת הנחיות בכל נושא שבסמכות המינהלה, שלא נמסר לסמכותם של ועדה או גוף אחר.

¹³ ס"ח התשי"א, עמ' 52.

9. (א) המינהלה תחדל לפעול עם סיום ביצוע תפקידה לפי חוק זה או במועד אחר שעליו יורה ראש הממשלה; הודעה על חדילת פעילותה של המינהלה תפורסם ברשומות.
- (ב) חדלה המינהלה לפעול כאמור בסעיף קטן (א), רשאי ראש הממשלה להסמיך גורם אחר לבצע תפקיד מתפקידה שביצעו טרם הושלם ולתת הוראות נוספות הדרושות לשם כך, וכן רשאי הוא לתת הוראות בענין המידע שנאגר ברשות המינהלה.

פרק ג': קביעת זכאות

סימן א': ועדות זכאות

ועדות זכאות

10. (א) המנהל יקים ועדות זכאות לענין חוק זה.
- (ב) ועדת זכאות תהיה בת שלושה חברים והם:
- (1) עובד המדינה הכשיר להיות שופט של בית משפט שלום, שימנה שר המשפטים, והוא יהיה יושב ראש הועדה;
- (2) המנהל או נציגו שהוא עובד המינהלה;
- (3) חשב המינהלה או נציגו.
- (ג) שר המשפטים ימנה אחד מבין יושבי הראש שמונו לפי סעיף קטן (בא) להיות ראש ועדות הזכאות.

סמכויות ועדת זכאות

11. ועדת זכאות מוסמכת -

- (1) לקבוע את זכאותו של תובע לפיצויים ואת היקף הזכאות לפי הוראות חוק זה;
- (2) לקבוע את סכומי הפיצויים המגיעים לתובע לפי הוראות חוק זה;
- (3) לאשר, לפני קביעת סכומי הפיצויים כאמור בפסקה (2) ובנסיבות מיוחדות שיירשמו, מתן תשלומים לתובע על חשבון הפיצויים;
- (4) לברוק ולאשר הסכמים שערכה המינהלה עם תובעים בענין הפיצויים, וכן הסכמים כאמור בסעיף 85.

דברי הסבר

מוצע כי אחד מבין יושבי ראש הועדות ימונה להיות ראש ועדות הזכאות, אשר יוסמך לתת לועדות הזכאות הנחיות בענין סדרי עבודתן ופרסום החלטותיהן, כדי להבטיח אחידות בענינים אלה.

סעיף 11 ועדת הזכאות תקבע את זכאותו של תובע לפיצויים לפי החוק המוצע, ואת סכומי הפיצויים המגיעים לזכאי, כמו כן מוצע כי הועדה תהיה מוסמכת לאשר הסכמים שערכה המינהלה עם תובעים בענין מתן פיצויים, וכן, בנסיבות מיוחדות, לאשר תשלומים על חשבון הפיצויים שיינתנו גם לפני שנקבע סופית מהם הפיצויים המגיעים לתובע.

סעיף 9 הואיל והמשימות המוטלות על המינהלה אינן משימות של קבע, מוצע לקבוע כי המינהלה תחדל לפעול עם סיום תפקידה או במועד אחר שיקבע ראש הממשלה. קבע ראש הממשלה מועד אחר לסיום פעולתה של המינהלה, יהיה רשאי להסמיך גורם אחר לבצע תפקיד מתפקיד המינהלה שטרם הושלם, ולתת הוראות שיירדשו לשם כך, לרבות לענין המידע שנאגר ברשותה של המינהלה.

פרק ג': קביעת זכאות

סעיף 10 מוצע כי יוקמו ועדות זכאות, אחת או יותר, בהרכב זה: משפטן עובד המדינה, שיהיה היושב ראש, מנהל המינהלה או נציגו וחשב המינהלה או נציגו.

סימן כ': הגשת תביעה והטיפול בה

- תביעה 12. (א) התובע פיצויים לפי חוק זה יגיש לוועדת זכאות, באמצעות המנהל, תביעה מפורטת על כך, בצירוף ראיות.
- (ב) המנהל רשאי לתת הוראות בדבר דרך הגשת התביעה והראיות כאמור בסעיף קטן (א). לרבות שאלונים וטפסים שעל התובע למלא; הוראות כאמור יעמדו לעיון הציבור בדרך שהורה המנהל, והודעה בדבר מתן ההוראות והדרך לעיון בהן תפורסם ברשומות.
- (ג) לתביעה יצורפו הודעות, בקשות, תצהירים, ומסמכים הנדרשים לפי הוראות פרק ו'.
- (ד) התביעה תיתמך בתצהיר המאמת את העובדות הכלולות בה; התובע רשאי לצרף לתביעה כל מסמך ותצהיר נוסף שיש בהם לדעתו כרי לתמוך בתביעה.
- המועד להגשת תביעה 13. המועד האחרון להגשת תביעה לפי חוק זה הוא שלוש שנים מיום הפינוי הנוגע לתביעה.
- מידע נוסף 14. (א) ועדת זכאות רשאית לרוש מהתובע כל מידע או מסמך הדרושים לה לצורך בירור התביעה, ואם ביקש התובע פיצוי בשל עסק רשאית היא לרוש ממנו גם מידע ומסמכים בדבר עסקאות עם צדדים קשורים לבעל העסק או עסקאות שנעשו שלא בתנאי שוק.
- (ב) ועדת זכאות רשאית לבקש מידע, מסמכים וחוות דעת מאת גופים ורשויות, אם הדבר דרוש לה לצורך בירור התביעה.
- (ג) אין בהוראות סעיף זה כרי לגרוע מסמכויות המינהלה לפי סעיף 4(ב).
- סדרי הדיון 15. (א) ועדת זכאות תפעל בדרך הנראית לה מועילה ביותר להכרעה צודקת ומהירה בתביעה, ותקבע את סדרי ברור התביעה והדיון בה, בהתאם להנחיות ראש ועדות הזכאות, ככל שניתנו.

דברי הסבר

מיום הפינוי הרלוונטי לתביעה. תקופה זו מאזנת בין הצורך לתת לתובע שהות להתארגן, לבין הצורך לתחום את תקופת פעילותן של המינהלה, ועדות הזכאות ושאר מנגנוני הטיפול בתביעות, ולתת את הפיצויים במועד שבו יוכלו להשיג את מטרתם כסיוע להמשך חייהם התקינים של המתיישבים והעסקים שיפונו.

סעיף 14 התובע פיצויים לפי החוק יהיה מחויב למסור לוועדת הזכאות כל פרט, עובדה או מסמך שיידרשו לדעתם לבירור התביעה.

בין השאר תוכל ועדת הזכאות לבקש מעסקים מידע ומסמכים על עסקאותיהם עם צדדים קשורים ועסקאות אחרות אשר יתכן שנעשו שלא בתנאי שוק והשפיעו על הנכסים וההתחייבויות שלהם.

סמכויות אלה של ועדת הזכאות באות נוסף על סמכויות המינהלה לאסוף מידע ממקורות שונים לצורך ברור תביעות לפיצויים, לרבות דרישת נתונים ומסמכים מהתובעים עצמם.

סעיף 12 מוצע לקבוע כי הגשת התביעה והטיפול בה יתקיימו כלהלן:

התובע פיצוי, מענק, תשלום, הלוואה או כל הטבה אחרת לפי החוק המוצע (להלן – פיצויים) ידרש להגיש את תביעתו לוועדת הזכאות באמצעות מנהל המינהלה. התביעה תהיה מפורטת, יצורפו לה הראיות הנדרשות, והיא תיתמך בתצהיר המאמת את העובדות הכלולות בה.

מנהל המינהלה יהיה מוסמך לקבוע הוראות לענין אופן הגשתה של התביעה ושל הראיות וכן לקבוע טפסים או שאלונים שיידרש התובע למלא. הוראות אלה יועמדו לעיון הציבור ויפורסמו בדרך שתקבע על ידי המנהל, כגון באתר האינטרנט של המינהלה. הודעה בדבר קביעתן של ההוראות וכדבר הדרך לעיון בהן תפורסם ברשומות.

סעיף 13 מוצע לקבוע כי ניתן יהיה להגיש תביעות לפיצויים לפי החוק עד תום שלוש שנים

(ב) ועדת זכאות לא תהיה קשורה בסדרי הדין ובדיני הראיות הנוהגים בבתי המשפט, פרט לדיני חסינות עדים וראיות חסויות כאמור בפרק ג' לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971¹⁴.

(ג) לוועדת זכאות יהיו סמכויות לפי סעיפים 9 עד 11 לחוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1968¹⁵.

(ד) ועדת זכאות רשאית לדון ולהחליט בתביעה על פי טענות וראיות שהוגשו לה בכתב בלבד, ואולם לבקשת התובע תיתן לו הועדה הזדמנות לטעון את טענותיו בעל פה ולהציג לפניו ראיות בדרך שתורה.

(ה) ועדת זכאות רשאית להסתמך על מידע, מסמכים, חוות דעת, הערכות ושמויות שנתקבלו כאמור בסעיפים 4(ב) ו-3(3) ו-14, נוסף על אלה שהוגשו על ידי התובע, ובלבד שתיתן לתובע הזדמנות לטעון את טענותיו לגביהם בדרך שתורה הועדה.

(ו) לא מסר התובע מידע או מסמכים שברשותו או שבשליטתו, ושנדרש למסרם לפי סעיפים 4(ב) או 14(א) או הפריע בדרך אחרת לברור התביעה, רשאית ועדת הזכאות לקבוע ממצאים ולהניח הנחות לפי שיקול דעתה והחומר שלפניה, ורשאית היא לדחות בשל כך את התביעה, כולה או חלקה.

16. (א) החלטה של ועדת זכאות תהיה מנומקת, תינתן בכתב ותיחתם בידי כל החלטות של ועדת זכאות חבריה.

(ב) ההחלטה תישלח לתובע בדואר רשום למען להמצאת מסמכים שצוין בתביעתו.

(ג) תמצית של ההחלטה תפורסם בהתאם להנחיות ראש ועדות הזכאות, בהשמט פרטים מזהים ונתונים אחרים שיש בהם משום פגיעה בפרטיות או בסודות מסחריים.

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע לקבוע כי אם התובע לא מסר מידע שנדרש למסרו, או הפריע בדרך אחרת לברור התביעה, תהא ועדת הזכאות מוסמכת, לפי שיקול דעתה, לקבוע ממצאים על פי החומר שלפניה, ואף לדחות את התביעה, כולה או חלקה.

16 סעיף מוצע כי ועדת הזכאות תיתן את החלטותיה בכתב, כשהן מנומקות. ההחלטות יתקבלו ברוב דעות, אך תיִדרש חתימת כל חברי הועדה.

תמצית של כל החלטה, בהשמט פרטים מזהים ונתונים אחרים שיש בהם פגיעה בפרטיות או גילוי סוד מסחרי, תפורסם ברבים על פי הנחיות של ראש ועדות הזכאות. כך יישמר איזון בין הצורך בשקיפות כלפי הציבור וכלפי תובעים אחרים, לבין הצורך לשמור על פרטיות וסודות מסחריים.

סעיף 15 לשם מילוי תפקידיה תקבע ועדת הזכאות את סדרי עבודתה ובכלל זאת את סדרי ברור התביעות והדיון בהן. הועדה לא תהיה קשורה בסדרי הדין ובדיני הראיות הנוהגים בבתי המשפט, פרט לדיני חסינות עדים וראיות חסויות. כן מוצע כי יוקנו לוועדה סמכויות של ועדת חקירה לענין זימון עדים. כאמור בסעיפים 9 עד 11 לחוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1968.

ועדת זכאות תהיה רשאית להחליט בתביעה על פי חומר בכתב, ואולם אם התובע יבקש להשמיע טענות בעל פה ולהציג ראיות, יינתן לו הדבר.

ועדת הזכאות תהיה רשאית להסתמך על נתונים, מסמכים, שמויות ומידע כיוצא בזה שאספה וכיררה המינהלה על פי סמכויותיה, נוסף על אלו שיגיש לה התובע. זאת, בתנאי שנתנה לתובע הזדמנות לטעון טענות לענין המידע הנוסף, בכתב או בעל פה, כפי שתקבע הועדה.

¹⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 18, עמ' 420.

¹⁵ ס"ח התשכ"ט, עמ' 28.

סימן ג': ערעור

17. (א) התובע רשאי לערער על החלטת ועדת זכאות לפי סעיפים 11(1) או (2) לבית משפט השלום בירושלים, בכתב ערעור מנומק, בתוך 45 ימים מיום שההחלטה נשלחה אליו.

(ב) המשיבה בערעור תהיה ועדת הזכאות, והיא תיוצג על ידי בא-כוח היועץ המשפטי לממשלה.

(ג) הוגש ערעור לפי סעיף קטן (א), תגיש המשיבה את תגובתה לבית המשפט בתוך 45 ימים מהיום שנמסר לה כתב הערעור, ותצרף את התביעה וכל נספחיה, בצירוף תיק הראיות שהיו לפניו, לרבות תצהירים וסיכומים שהוגשו לה, אם הוגשו, ופרוטוקול הדיון שהתקיים לפניו, אם התקיים.

(ד) בית המשפט לא יקבל ראיות נוספות, ולא ישמע עדויות, אלא מטעמים מיוחדים שיירשמו.

(ה) בכפוף לאמור בסעיף זה ולסדרי דין שנקבעו, ידון בית המשפט בערעור בדרך הנראית לו מועילה ביותר להכרעה צודקת ומהירה.

(ו) בית המשפט הרן בערעור לא יהיה קשור בדיני ראיות פרט לדיני חסינות עדים וראיות חסויות כאמור בפרק ג' לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971.

18. על החלטת בית המשפט בערעור ניתן לערער לבית המשפט המחוזי בירושלים, אשר ידון בערעור בשופט אחד.

סימן ד': הוראות שונות

19. (א) המינהלה תשלם את הפיצויים בשיעורים ובמועדים שעליהם תחליט ועדת הזכאות או כפי שנקבעו בהסכם עם התובע כאמור בסעיף 11(4), ובלבד שהתשלום האחרון לא יפחת מ־25 אחוזים מסך כל הפיצויים והוא ישולם רק לאחר שהזכאי פינה את השטח המפונה ומסר את החזקה במקרקעין כאמור בסעיף 29 להנחת דעתה של המינהלה, והכל בכפוף להוראות פרק ו'.

דברי הסבר

להבטיח ביקורת שיפוטית יעילה וסיום ההליכים לפי החוק המוצע בזמן סביר, ועם זאת לשמור על זכותו של התובע להביא את מלוא טענותיו לפני בית המשפט.

מוצע כי על החלטת בית משפט השלום בערעור ניתן יהיה לערער לבית המשפט המחוזי, אשר ידון בערעור בשופט אחד.

מוצע לקבוע סמכות מקומית ייחודית לבתי המשפט בירושלים לדון בערעורים לפי החוק המוצע. בית משפט השלום בירושלים, ובית המשפט המחוזי בירושלים כערכאת ערעור עליו, ידונו בהליכים לפי החוק הן בענין תושבי חבל עזה והן בענין תושבי צפון השומרון, ובכך הם יפתחו מומחיות בנושא. הדבר יבטיח עד כמה שאפשר יעילות בדיונים ואחידות בפסיקה.

כמידת הצורך, בית משפט השלום בירושלים יקיים ישיבות במקום הסמוך לשטח המפונה.

סעיפים מוצע כי הזכות לערער על קביעות בענין 17 ער 18 הזכאות לפיצוי והליכיהם יהיו כדלקמן:

לתובע תינתן זכות לערער על החלטת ועדת הזכאות בענין קביעת זכאותו או סכומי הפיצויים שישולמו לו, בתוך 45 ימים מיום שההחלטה נשלחה אליו. הערעור יהיה לבית משפט השלום.

המשיבה בערעור תהיה ועדת הזכאות, אשר תיוצג על ידי בא כוח היועץ המשפטי לממשלה, והיא תגיש באמצעותו לבית המשפט את תגובתה בצירוף כל החומר שהיה לפני ועדת הזכאות.

בית משפט השלום הרן בערעורים אלה לא יקבל ראיות נוספות ולא ישמע עדויות, זולת במקרים מיוחדים, וידון בערעור בדרך הנראית לו מועילה ביותר להכרעה צודקת ומהירה. מטרותן של הוראות אלה היא

(ב) ועדת זכאות רשאית לפטוק הפרשי הצמדה וריבית כמשמעותם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961¹⁶, והוראות החוק האמור יחולו, בשינויים המחויבים.

20. הוגש ערעור לפי סעיפים 17 או 18 בענין סכום הפיצויים שקבעה ועדת זכאות, תשלם המינהלה לזכאי את הסכום שאינו שנוי במחלוקת, ובלבד שהגיע המועד לתשלומו כאמור בסעיף 19, והכל בכפוף להוראות פרק ו'.

21. מחלוקת בשאלת זכאות לפיצויים לפי חוק זה או היקפם, או בשאלת סכומם, וכל הליך משפטי בענין הקשור לכך, לא יהוו עילה לעיכוב הפינוי.

פרק ד': פינוי, ביטול זכויות ומסירה

סימן א': הפינוי

22. (א) לאחר שהממשלה תחליט על פינויה של כל אחת מקבוצות היישובים כאמור בסעיף 2(א)2 לנספח א' של החלטת הממשלה מס' 1996 מיום י"ז בסיון התשס"ד (6 ביוני 2004), יקבע ראש הממשלה, בצו, את השטחים שיפונו, ולגבי כל שטח – את יום פינויו.

(ב) ראש הממשלה רשאי לקבוע, בצו, בהתייעצות עם שר הביטחון והשר לביטחון הפנים, יום שממנו ואילך תוגבל הכניסה לשטח שניתן לגביו צו לפי סעיף קטן (א).

23. (א) בתקופה שבין יום הגבלת הכניסה לשטח מפונה לבין יום הפינוי שלו, לא ייכנס ישראלי לאותו שטח ולא ישהה בו אלא בהיתר שייתן המפקד לפי הוראות סעיף זה ובהתאם לתנאי ההיתר.

(ב) המפקד יתיר כניסה לשטח מפונה ושהייה בו בתקופה האמורה בסעיף קטן (א), לישראלי שמקום מגוריו הוא באותו שטח; לענין זה יראו את מי שחתם על הסכם בדבר מקדמה או על הסכם כאמור בסעיף 4(1)1, וחלף המועד שבו עליו להתפנות לפי ההסכם, כמי שמקום מגוריו הקבוע אינו בשטח המפונה.

(ג) המפקד רשאי, לפי שיקול דעתו, להתיר כניסה לשטח מפונה ושהייה בו בתקופה האמורה בסעיף קטן (א), לספקי שירותים חיוניים ולמי שנוכחותם בשטח נחוצה, לרבות לצורכי פירוק מבנים וציוד ולצורכי הובלה, וכן לאחרים שנוכחותם בשטח לא תפריע לפינוי.

דברי הסבר

פרק ד': פינוי, ביטול זכויות ומסירה

סעיפים החוק דן בשטח חבל עזה הכולל את כל 22 עד 26 היישובים הישראליים באזור זה ואת אזור התעשייה ארז. כמו כן החוק דן בשטח בצפון השומרון המתואר בתוספת הראשונה לחוק, והכולל את היישובים גנים, כדים, חומש ושא-נור.

מוצע לקבוע כי את השטחים שיפונו ואת היום שבו יפונה כל שטח יקבע ראש הממשלה, בצו, לאחר שהממשלה תחליט על פינוי קבוצות של יישובים המניות בהחלטת הממשלה. יום זה יהיה המועד האחרון שבו על הישראליים הנמצאים בשטח לפנות.

ראש הממשלה, בהתייעצות עם שר הביטחון והשר לביטחון הפנים, יוסמך לקבוע מועד מוקדם מיום הפינוי,

סעיפים מוצע כי הגשת ערעורים לא תעכב את 19 עד 21 תשלום הפיצויים שאינם שנויים במחלוקת.

הפיצויים ישולמו במועדים שייקבעו בהחלטות ועדת הזכאות או בהסכמים עם הזכאים, בכפוף למנגנונים שנקבעו בפרק ו' ושמטרתם להגן על נושים של הזכאים ובהם עובדים, ולהסדיר חובות, ובכפוף לכך שלפחות 25 אחוזים מסכום הפיצויים לא ישולמו אלא אם כן הזכאי פינה את השטח המפונה ומסר את החזקה במקרקעין שבהם היו לו זכויות.

עוד מוצע לקבוע כי סכסוך בשאלת הזכאות לפיצויים, בשאלת גובה הפיצויים או כל הליך משפטי בענינים הקשורים בכך, לא יהוו עילה לעיכוב הפינוי.

¹⁶ סי"ח התשכ"א, עמ' 192.

(ד) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על מי שמשרת בכוחות הביטחון, ועל עובד או מתנדב של רשות כבאות או של מגן רוד אדום, שכניסתו לשטח או שהייתו בו היא לצורך מילוי תפקידו ובהתאם להנחיות המפקד.

(ה) בסימן זה, "ישראלי" – לרבות מי שניתן לו רישיון ישיבה בישראל לפי חוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952.¹⁷

24. (א) החל ביום הפינוי של שטח מפונה, לא ייכנס ישראלי לאותו שטח, ולא ישהה בו, אלא בהיתר שייתן לו המפקד ובהתאם לתנאי ההיתר.

איסור כניסה ושהייה בשטח החל ביום הפינוי

(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על מי שמשרת בכוחות הביטחון שכניסתו לשטח או שהייתו בו היא לצורך מילוי תפקידו.

25. כוחות הביטחון ימנעו כניסה לשטח בניגוד להוראות סעיפים 23 ו-24, ויפעלו להוצאת מי ששוהה בו בניגוד לסעיפים האמורים ולהבאתו למקום יישוב בישראל, ורשאים הם להשתמש בכוח סביר לשם כך.

מניעת כניסה והוצאה

26. אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מכל סמכות הנתונה לכוחות הביטחון לפי כל דין ולמפקד לפי תחיקת הביטחון.

שמירת סמכויות

27. (א) אלה דינם מאסר שלוש שנים: עונשין

(1) ישראלי הנכנס לשטח מפונה, שהכניסה אליו הוגבלה, או השוהה בו, בלא היתר או שלא בהתאם לתנאיו, בניגוד להוראות סעיף 23;

(2) ישראלי הנכנס לשטח מפונה לאחר יום הפינוי או השוהה בו, בלא היתר או שלא בהתאם לתנאיו, בניגוד להוראות סעיף 24;

(3) המפר הוראה לצאת משטח מפונה שניתנה בידי איש כוחות הביטחון לפי הוראות סעיף 25;

ד ב ר י ה ס ב ר

כצבא הגנה לישראל, המשטרה, שירות הביטחון הכללי ושירות בתי הסוהר, יהיו רשאים להשתמש בכוח סביר לשם ביצוע משימות אלה.

למפקדי כוחות צה"ל באזור חבל עזה ובאזור יהודה והשומרון יש סמכויות על פי הדין ותחיקת הביטחון החלים באזורים אלה, לרבות בעניינים הנדונים בחוק המוצע. מוצע להבהיר כי החוק בא להוסיף על סמכויות המפקדים הצבאיים ולא לגרוע מהן, וזאת הן לגבי השטח שהחוק דן בו והן לגבי שאר חלקיו של אזור יהודה והשומרון.

אשר החל ממנו תוגבל כניסת אנשים לשטח המיועד לפינוי. מיום זה ועד יום הפינוי, יחול איסור על כל ישראלי, וכן על אדם שאינו תושב ישראל אך ניתן לו רישיון ישיבה בישראל, כגון תייר שהגיע לישראל, להיכנס לשטח זה ולשהות בו בלא היתר, והיתר כאמור יינתן למי שמתגורר באותו שטח. כן רשאי המפקד הצבאי לאפשר כניסה לספקי שירותים חיוניים וכדומה. הכוונה היא לאפשר לתושבים הישראליים בשטח להוסיף ולשהות בו ולקיים אורח חיים תקין עד יום הפינוי, ובד בבד תימנע כניסתם של גורמים העלולים להפריע לביצוע הפינוי.

סעיף 27 לסעיפים קטנים (א) עד (ד)

מוצע לקבוע עבירות מיוחדות לענין כניסה לשטח ושהייה בו בניגוד להוראות החוק המוצע, הפרעה לכוחות הביטחון ולגורמים אחרים הפועלים לפי החוק, ובהם נציגי המינהלה, בביצוע משימותיהם, הפרת הוראות לצאת מהשטח, והשתתפות בהתפרעות המפריעה לביצוע הוראות החוק. עוד מוצע לקבוע כי תקיפת איש כוחות הביטחון או אדם אחר הפועל לפי החוק, כמוה כתקיפת שוטר.

מוצע כי החל ביום הפינוי יחול איסור על כל ישראלי, וכן על בעל רישיון ישיבה בישראל, להיכנס לשטח המפונה או לשהות בו בלא היתר.

מוצע לקבוע כי כוחות הביטחון ימנעו כניסה לשטח בניגוד לחוק המוצע, היינו -- בלא היתר, וכי הם יפעלו להוציא מן השטח את כל מי שישוהה בו שלא כדין לאחר המועד שבו הוגבלה הכניסה אליו, ולהביאו לישראל. כוחות הביטחון, שהוגדרו בסעיף 2 המוצע

¹⁷ ס"ח התשי"ב, עמ' 354.

(4) המשתתף בהתפרעות המפריעה לביצוע הוראה מהוראות חוק זה או משתתף בהתפרעות במטרה להפריע בביצוע הוראה כאמור; לענין זה, "התפרעות" – התקהלות של שלושה אנשים או יותר המפרה את השלום;

(5) המפריע לאיש כוחות הביטחון או לאדם אחר הפועל לפי חוק זה, להוציא, להרוס או לאטום נכס, או המפריע להם במילוי תפקיד אחר מתפקידיהם לפי חוק זה;

(6) הפותח אטימה שנעשתה בנכס על ידי כוחות הביטחון או אדם אחר הפועל לפי חוק זה.

(ב) נעברה עבירה לפי סעיף קטן (א)3, (4) או (5) תוך סיכון חיי אדם, או כשעובר העבירה נושא נשק חם או קר, דינו של עובר העבירה – מאסר חמש שנים.

(ג) התוקף איש כוחות הביטחון או אדם אחר הפועל לפי חוק זה, כשהם ממלאים את תפקידם לפי חוק זה, דינו כדין התוקף שוטר לפי סעיפים 273 ו-274 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.¹⁸

(ד) בסעיף זה, "נכס" – מקרקעין שיש למסור את החוקה בהם לפי סעיף 29, או מיטלטלין שהמדינה רשאית לנהוג בהם כבנכסים שאין להם בעלים לפי סעיף 30.

(ה) על אף האמור בסעיף 13 לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול) התשל"א-1971,¹⁹ רשאי קצין משטרה בדרגת ניצב משנה ומעלה להורות כי קטינים החשודים בביצוע עבירות לפי סעיף זה, יוחזקו במעצר, או יוחזקו בתחנת משטרה לצורך חקירה בלבד, יחד עם בגירים החשודים בביצוע עבירות כאמור, ובלבד שאין בכך כדי לסכן את שלומם של הקטינים.

סימן ב': ביטול זכויות ומסירה

28. (א) זכות מכל סוג שהוא, של ישראלי, תאגיד ישראלי, רשות מקומית כהגדרתה בסעיף 113, ועד מקומי כהגדרתו בסעיף 123, חברה ממשלתית או ההסתדרות הציונית העולמית, לגבי מקרקעין בשטח מפונה המנוהלים על ידי הממונה, בטלה החל ביום הפינוי, בין אם בעל הזכות זכאי לפיצויים לפי חוק זה ובין אם לאו, ואם נחתם לגבי הזכות כאמור הסכם בדבר מקדמה או הסכם כאמור בסעיף 41(4) – החל ביום שנקבע בהסכם או ביום הפינוי, לפי המוקדם מביניהם.

דבריו הסבר

עשויה ההפרדה ליצור בעיות מעשיות בשטח. על כן מוצע כי קצין בדרגת ניצב משנה ומעלה יהיה מוסמך לאפשר מעצר של קטינים עם בגירים במקרה מיוחד זה, אם מצא שאין בכך כדי לסכן את הקטינים.

סעיף 28 לישראלים בשטחים המיועדים לפינוי, וכן לרשויות מקומיות ולתאגידים ישראליים, יש זכויות לגבי מקרקעין על פי חוים עם הממונה על הרכוש הממשלתי והנטוש או עם מי שהוא היקנה להם זכויות כאמור. מוצע לקבוע כי כל הזכויות לפי חוים אלה יהיו בטלות החל ביום הפינוי, או ביום שנקבע בהסכם בדבר מקדמה או פיצויים, לפי המוקדם, וכי כל החוים שלפיהם הוקנו זכויות לגבי מקרקעין בשטח המפונה בטלים, ולא תהא זכות לממש שעבוד או עיקול שהוטל עליהן.

לסעיף קטן (ה)

השפעה על זכויות הילד – סעיף 13 לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול) התשל"א-1971, מחייב החזקת קטינים עצורים בהפרדה מעצורים בגירים. זאת, כדי למנוע מקטינים מגע עם עבריינים. בגירים בשלב מוקדם זה של ההליכים נגדם.

אם יהיה צורך לעצור קטינים בשל חשד לביצוע עבירות לפי החוק המוצע, סביר כי ייעצרו קטינים יחד עם בני משפחה בגירים או עם שכניהם או עם אנשים המוכרים להם. נראה כי במעצר בשל עבירות לפי החוק המוצע אין חשש של ממש שמגע בין עצורים קטינים לבין עצורים בגירים יגרום להשחתת המידות של הקטינים או לצירופם לעולם העברייני. ארובה, ההפרדה בין קטינים לבגירים עשויה לפגוע באותם קטינים. כמו כן

¹⁸ ס"ח התשל"ז, עמ' 322.

¹⁹ ס"ח התשל"א, עמ' 134.

(ב) כל הסכם שענינו זכות לגבי מקרקעין, מכל סוג שהוא בשטח מפונה, בין ישראלי או גוף כאמור בסעיף קטן (א) לבין הממונה, המדינה או מי מטעמם, בטל החל ביום הפינוי, אם לא בוטל קודם לכן בהסכם בין הצדדים.

(ג) החל ביום האמור בסעיף קטן (א), לא תהא כל זכות לממש שיעבוד או עיקול שהוטלו על זכות כאמור בו.

מסירת מקרקעין 29. מי שזכותו במקרקעין בשטח מפונה בטלה כאמור בסעיף 28, וכן המחזיק בהם או במקרקעין אחרים המנוהלים על ידי הממונה, חייב למסור את החזקה במקרקעין לממונה, באמצעות המינהלה, ביום שבו בטלה הזכות לפי הוראות סעיף 28 או ביום עזיבתו של המחזיק את השטח המפונה, לפי המוקדם.

מיטלטלין 30. (א) מיטלטלין הנחזים כמיטלטלין שהיו בהחזקתו של ישראלי כהגדרתו בסעיף 23 או של תאגיד ישראלי, שנמצאו בשטח מפונה לאחר יום הפינוי, יראו אותם כמיטלטלין שבעליהם ויתרו עליהם, והמדינה בלבד תהיה רשאית לנהוג בהם כבנכסים שאין להם בעלים.

(ב) החל ביום הפינוי, לא תהא כל זכות לממש שיעבוד או עיקול שהוטלו על מיטלטלין כאמור בסעיף קטן (א).

מיסוי 31. (א) בטלות זכות לגבי מקרקעין, מסירת חזקה במקרקעין וויתור על מיטלטלין, כאמור בפרק זה, לא ייחשבו כמכירת זכות במקרקעין לענין חוק מיסוי מקרקעין או כמכירת נכס לענין פקודת מס הכנסה²⁰.

(ב) מסירת חזקה במקרקעין וויתור על מיטלטלין, כאמור בפרק זה, יהיו פטורים ממש לפי חוק מע"מ.

פרק ה': פיצויים

סימן א': פיצוי בשל בית מגורים

הגדרות 32. בסימן זה –

"בית מגורים" – בית או דירה, המשמשים או המיועדים לשמש למגורים, למעט אם שימשו ביום הקובע רק לצורכי עסק או לצורכי ציבור;

דברי הסבר

בעלים. המדינה תהא רשאית להוציא את הנכסים מן האזור, להשמידם או למסורם לאחר, לפי שיקול דעתה והנסיבות. אין בכך, כמובן, כדי להרשות למי שאינו מוסמך לכך ליטול לעצמו מיטלטלין שנשארו בשטח המפונה.

לא תהיה זכות לממש שיעבוד או עיקול שהוטל על מיטלטלין שהושארו בשטח המפונה אחרי יום הפינוי.

סעיף 31. מוצע להבהיר כי ביטול הזכות לגבי מקרקעין ומסירת החזקה בהם או עזיבת מיטלטלין בשטח מפונה, לא ייחשבו כמכירה לענין דיני המס.

סעיף 29 מוצע להטיל חובה על בעל הזכויות לגבי מקרקעין ועל המחזיק במקרקעין, בשטח מפונה, למסור את החזקה בהם לממונה על הרכוש הממשלתי והנטוש, באמצעות המינהלה, במועד שבו בוטלו הזכויות או במועד שבו המחזיק במקרקעין יעזוב את השטח המפונה, לפי המוקדם.

סעיף 30. ישראלים ותאגידים ישראליים שבבעלותם מיטלטלין הנמצאים בשטח מפונה, יהיו רשאים לפנותם מן השטח עד יום הפינוי. מוצע כי מיטלטלין שלא יפונו מן השטח המפונה עד יום הפינוי – יראו אותם כמיטלטלין שבעליהם ויתרו עליהם, והמדינה תהא רשאית לנהוג בהם כבנכסים שאין להם

²⁰ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

"בן משפחה" - בן זוג, הורה וילד;

"בעל זכות בבית מגורים" - ישראלי שהוא אחד מאלה:

(1) בעל זכות חכירה או הרשאה, לגבי בית מגורים, על פי חוזה שנחתם לפני היום הקובע בינו לבין הממונה, או על פי חוזה בינו לבין ההסתדרות הציונית העולמית שנחתם לפני היום הקובע מכוח חוזה בינה לבין הממונה;

(2) בעל זכות לקבלת זכות חכירה מאת הממונה לגבי בית מגורים, על פי חוזה רכישה שנחתם לפני היום הקובע בינו לבין חברה שהיתה זכאית לתת לו זכות כאמור מכוח חוזה פיתוח שנחתם בינה לבין הממונה;

(3) חבר באגודה שיתופית שסווגה לפי פקודת האגודות השיתופיות כמושב שיתופי, שמרכז חייו במושב השיתופי, ושלאגודה השיתופית יש הרשאה לגבי בית מגוריו, על פי חוזה שנחתם לפני היום הקובע בינה לבין ההסתדרות הציונית העולמית מכוח חוזה בין ההסתדרות הציונית העולמית לבין הממונה;

"מסלול א" - מסלול של פיצוי בשל בית מגורים, שסכומו מחושב לפי סוג בית המגורים ושטחו, כמפורט בסעיף 2 לתוספת השניה;

"מסלול ב" - מסלול של פיצוי בשל בית מגורים, שסכומו מחושב לפי סוג בית המגורים ושטחו, בתוספת סכום המשתנה לפי ותק המגורים, כמפורט בסעיף 3 לתוספת השניה;

"פיצוי לפי שומה פרטנית" - פיצוי כאמור בסעיף 37.

33. פיצוי בשל בית מגורים לפי סימן זה כולל, לגבי בית מגורים שנבנה בנחלה - פיצוי בשל חלקת המגורים של הנחלה, ולגבי בית מגורים אחר - פיצוי בשל כל הקרקע נושא החוזה או הזכות המקימים זכות לפיצוי לפי סימן זה.

דברי הסבר

רשות שנוכעת מן הממונה על הרכוש הממשלתי והנטוש (להלן - הממונה) במישרין או באמצעות החטיבה להתיישבות של ההסתדרות הציונית העולמית, חברה משכנת או חברת בניה, אך למעט שוכרים בדיור הציבורי, אשר זכאותם תיקבע לפי סעיף 38 המוצע.

ההגדרה כוללת אף את מי שלמעשה רכשו זכויות לגבי בית המגורים, בחוזה רכישה עם קבלן שיש לו חוזה פיתוח עם הממונה, אך טרם חתמו באופן פורמאלי על חוזה חכירה עם הממונה. זכאי זה הוא בגדר "בעל זכות לקבלת זכות חכירה".

ההגדרה אף כוללת את החברים ביישוב מפונה שהוא מושב שיתופי. אלה אינם חתומים אישית על "חוזה בר רשות" עם ההסתדרות הציונית העולמית, שכן האגודה השיתופית היא החתומה על החושים. ההצעה הנה שהפיצוי בשל בית המגורים ישולם ישירות לחבר האגודה שגר בבית המגורים, ולא באמצעות האגודה השיתופית. תנאי לפיצוי בשל בית המגורים לחבר במושב שיתופי הוא שמרכז חייו של החבר היה במושב השיתופי, היינו, מדובר בחברות בפועל ולא רק באופן רשמי, וכי הוא גר בבית המגורים שלמושב יש זכויות בו כבר רשות מההסתדרות הציונית העולמית.

פרק ה': פיצויים

סימן א': פיצוי בשל בית מגורים

כללי
תכליתו של הפיצוי בשל בית המגורים היא למזער את הפגיעה באורחות החיים של המתיישבים כתוצאה מן הפינוי, ולאפשר לזכאים המתגוררים בשטחים שיפוגו לעבור להתגורר בבית מגורים חלופי. לכן מוצע, כי במקרים שבהם ניהל המתיישב אורח חיים בשטח המפונה למשך תקופה ארוכה דייה כך שהדבר משקף מרכז חיים קבוע, נקודת המוצא לחישוב הפיצוי בשל בית המגורים לא תהיה בהכרח ערכו הכלכלי של הבית המפונה, אלא מתן פיצוי שיאפשר פתרון דיור חלופי הולם והוגן בנסיבות הענין, גם אם הוא עולה על השווי הכלכלי של בית המגורים המפונה.

בסימן המוצע ובתוספת השניה המוצעת נקבעו מספר מסלולי פיצוי. גם דברי הסבר לתוספת השניה.

סעיף 32 להגדרה "בעל זכות בבית מגורים" -

ההגדרה משקפת את הקביעה כי הזכאים לפיצוי בשל בית המגורים הם בעלי זכות חכירה או

34. לשם קביעת מקום מרכז חייו של תובע לענין חוק זה, יובאו בחשבון מכלול קשריו המשפחתיים, הכלכליים והחברתיים, ובהם, בין השאר:
- (1) מקום המגורים שלו ושל בני משפחתו;
- (2) חברותו באגודה שיתופית התיישבותית או באגודות שיתופיות אחרות של יישוב מפונה;
- (3) מקום מוסדות החינוך שבהם לומדים ילדיו.
35. מי שהיה ביום הקובע בעל זכות בבית מגורים ביישוב מפונה, זכאי לפיצוי בשל בית המגורים לפי מסלול א'.
36. מי שהיה ביום הקובע בעל זכות בבית מגורים ביישוב מפונה, ומרכז חייו ביום הקובע ובמשך שנתיים רצופות בתכוף לפני היום הקובע, היה ביישוב המפונה שבו מצוי בית המגורים; זכאי לפיצוי בשל בית המגורים לפי מסלול ב', ולא יהיה זכאי לפיצוי לפי מסלול א'.
37. (א) זכאי כאמור בסעיפים 35 או 36 רשאי לבחור, במקום הפיצוי לפי הסעיפים האמורים, בפיצוי לפי שומה פרטנית, ובלבד שהודיע על כך למינהלה לא יאוחר מתום 90 ימים מיום מתן צו לפי סעיף 22(א) או 30 ימים לפחות לפני יום הפינוי, לפי המוקדם מביניהם.

זכאות לפיצוי לפי מסלול א'

זכאות לפיצוי לפי מסלול ב'

שומה פרטנית לפי בחירה

דברי הסבר

סעיף 36 פיצוי לפי מסלול ב' מוסיף על ערכו הכלכלי של בית המגורים המפונה כאמור במסלול א', תוספת המשקפת ערך קרקע באזור ייחוס מתאים כנגב ובגליל. מוצע כי הזכאים למסלול זה יהיו בעלי זכות בבית המגורים אשר ביום הקובע מרכז חייהם היה ביישוב מפונה למשך תקופה של לפחות שנתיים רצופות לפני היום הקובע. הפיצוי מחושב לפי סוג המבנה של הבית המפונה ושטחו כמפורט בסעיף 2 לתוספת השניה, בתוספת רכיב קרקע, אשר נגזר מערך הקרקע באזור הייחוס, כמפורט בסעיף 3 לתוספת השניה. מוצע כי סכום הפיצוי בשל הקרקע ישתנה בהתאם לוותק המגורים של הזכאי. ככל שתקופת מגוריו של הזכאי בשטח המועצה האזורית שבה מצוי בית המגורים הוא ארוך יותר, כך הפיצוי שישתלם לו גבוה יותר. מוצע כי הסכום המרבי ישולם למי שתקופת מגוריו הרצופה בשטח המפונה לפני היום הקובע היא שמונה שנים או יותר.

סעיף 33 מוצע להבהיר כי פיצוי בשל בית מגורים אינו ניתן בשל המבנה בלבד, אלא הוא כולל פיצוי בשל הקרקע שעליה הוא בנוי. כשבית המגורים הוא בנחלה ביישוב חקלאי, כולל הפיצוי בשל בית מגורים את חלקת המגורים של הנחלה. בשל יתרת הנחלה יינתן פיצוי לפי סימן ד' המוצע, העוסק בפיצוי בשל עסק.

סעיף 34 חלק מרכיבי הפיצוי בשל בית המגורים ניתן רק לזכאים אשר מרכז חייהם היה בשטח המפונה. קביעת מרכז החיים תיעשה לפי בחינת מכלול קשריו המשפחתיים, הכלכליים והחברתיים של בעל הזכות בבית המגורים, ובהם, בין השאר: מקום המגורים, חברות באגודה שיתופית של יישוב מפונה ומקום מוסדות החינוך של ילדיו. מובן כי הסעיף אינו מונה את דרכי ההוכחה של מרכז החיים, אשר יכולות לכלול נתונים כמו הכתובת הרשומה במרשמים המתנהלים על פי דין ותשלומים ששולמו לגופים מוניציפליים ובעד צריכת חשמל, מים, טלפון וכדומה.

סעיף 37 בעל זכות בבית מגורים יוכל לבחור במקום מסלולי הפיצוי א' או ב' שלעיל, בפיצוי על פי שומה פרטנית של ביתו המפונה. תנאי לקבלת פיצוי בדרך זו הוא כי בקשה לפעול לפי מסלול זה תוגש בתוך 90 ימים מיום הצו הקובע את יום הפינוי של היישוב שבו נמצא הבית או 30 ימים לפני הפינוי, על פי המוקדם, וזאת כדי לאפשר ביקור של השמאי ועריכת השומה.

סעיף 35 הפיצוי לפי מסלול א' מחושב על פי ערכו הכלכלי הטיפוסי של בית המגורים המפונה. זכאים לפיצוי זה כל מי שביום הקובע היו בעלי זכות בבית מגורים ביישוב מפונה, על פי ההגדרה המוצעת בסעיף 32. הפיצוי מחושב בהתאם לסוג המבנה של בית המגורים ושטחו, כמפורט בסעיף 2 לתוספת השניה.

(ב) סכום הפיצוי לזכאי שבחר בפיצוי לפי שומה פרטנית ייקבע על פי שומה שיערוך השמאי הממשלתי הראשי לבית המגורים ליום הקובע, בהתאם לכללי שמאות מקובלים, לגבי שטח בית המגורים שנבנה כדין, לאחר שנתן לזכאי הזדמנות להביא ראיות ומסמכים, לרבות שמאיות מטעמו (בסעיף זה – השומה).

(ג) מי שבחר בפיצוי לפי שומה פרטנית, יאפשר לשמאי הממשלתי הראשי להיכנס לבית המגורים וימסור לו את כל המידע והמסמכים בענין בית המגורים, ככל שיידרש לדעת השמאי לצורך עריכת השומה; לא פעל כאמור, יחולו לגביו הוראות סעיף 15(ו).

(ד) מי שבחר בפיצוי לפי שומה פרטנית רשאי לחזור בו מבחירתו ולבקש פיצוי לפי סעיף 35 או 36, לפי הענין, כל עוד לא ניתנה החלטה של ועדת הזכאות בדבר סכום הפיצוי לפי שומה פרטנית; חזר בו מבחירתו כאמור לאחר שנערכה השומה, ינוכה מסכום הפיצוי שייקבע לו סכום של 3,000 שקלים חדשים לכיסוי עלויות השומה.

פיצוי לשוכר
בדיור ציבורי

38. (א) בסעיף זה, "בעל זכות שכירות בדיור ציבורי" – ישראלי בעל זכות שכירות שאינה חכירה, לגבי בית מגורים ביישוב מפונה, על פי חוזה שכירות כמפורט להלן שנחתם לפני היום הקובע:

(1) חוזה בין בעל זכות השכירות לבין חברת שיכון ופיתוח לישראל בע"מ, עמידר החברה הלאומית לשיכון בישראל בע"מ או ההסתדרות הציונית העולמית, שנחתם מכוח חוזה בינה לבין המדינה;

(2) חוזה בין בעל זכות השכירות לבין האגודה השיתופית ההתיישבותית של היישוב שבו נמצא בית המגורים, שנחתם מכוח חוזה בינה לבין גורם המנוי בפסקה (1) שהורשה לכך לפי חוזה בינו לבין המדינה.

ד ב ר י ה ס ב ר

לכיסוי עלויות השומה, אם יחזור בו מבקשתו לקבל את הפיצוי לפי שומה אחרי שזו כבר נעשתה.

סעיף 38 מוצע לקבוע כי לבעל זכות שכירות בדיור הציבורי, אשר חוזה השכירות שלו הוא עם אחד מן הגופים המנהלים את הדירות כעבור המדינה – חברת עמידר, חברת שיכון ופיתוח או ההסתדרות הציונית העולמית, מכוח חוזה בינו לבין המדינה, או עם האגודה השיתופית ההתיישבותית של היישוב שבו נמצא בית מגוריו, ומרכז חייו ביישוב מפונה, ישולם פיצוי בשל בית המגורים בהתאם לסעיף המוצע, על אף שאינו נכלל בהגדרת "בעל זכות בבית מגורים". מוצע כי הפיצוי לבעל זכות שכירות בדיור הציבורי יחושב בצורה שונה מהפיצוי לבעלי זכות בבית מגורים, בשים לב לאופי הזכויות השונה בבית המגורים.

תנאי לקבלת פיצוי בשל שכירות בדיור הציבורי, הוא מרכז חיים ומגורי קבע על פי שכירות כדין ביום הקובע ובמשך שנתיים רצופות לפני היום הקובע. מוצע כי סכום הפיצוי ישונה בהתאם לוותק. ככל שתקופת המגורים כאמור ארוכה יותר, כך הפיצוי שישתלם לבעל זכות השכירות יהיה גבוה יותר. אופן חישוב הפיצוי מפורט בסעיף 4 לתוספת השנייה.

השומה תיעשה על ידי השמאי הממשלתי הראשי או נציגו, ותקבע את ערך הבית ביום הקובע בהתאם לכללי שומה מקובלים ולגבי שטח בית המגורים שנבנה כדין. השמאי הממשלתי יאפשר לזכאי להציג לפניו ראיות ומסמכים, וכן שמאות שנערכה מטעם הזכאי.

הזכאי יאפשר לשמאי להיכנס לבית מגוריו וימסור כל מידע או מסמך הנוגעים לבית המגורים בהתאם לדרישת השמאי. שיתוף הפעולה של בעל בית המגורים הוא תנאי לקבלת פיצוי בדרך זו. על זכאי אשר לא שיתף פעולה יחולו הוראות סעיף 15(ו) המוצע, המקנות לוועדת הזכאות סמכות לקבוע ממצאים ולהניח הנחות לפי שיקול דעתה והחומר שלפניה, ואף לרחות בשל כך את התביעה, כולה או חלקה.

מוצע כי מי שביקש לקבל פיצוי לפי שומה פרטנית ויכול לחזור בו מבקשתו, ולבקש פיצוי לפי מסלול הפיצוי שהוא זכאי לפיו, בתנאי שביטול הבקשה לשומה פרטנית יהיה לפני מתן החלטה של ועדת הזכאות. אם לפני שחזר בו כבר נערכה שומה, הוא ישא בהוצאותיה. מאחר שהשומה תיעשה באופן פרטני, ולפי בחירת הזכאי, יחויב הזכאי בסכום של 3,000 שקלים חדשים

(ב) בעל זכות שכירות בדיוור ציבורי שמרכז חייו ומקום מגוריו הקבוע כדין, ביום הקובע ובמשך שנתיים רצופות לפחות לפני היום הקובע, היה בבית המגורים שלגביו יש לו זכות כאמור, זכאי לפיצוי שסכומו יחושב לפי הוראות סעיף 4 לתוספת השניה.

39. מי שקיבל פיצוי לפי הוראות סעיפים 35, 36 או 38 זכאי לקבל הלוואה לדיוור לפי הוראות סעיף 5 לתוספת השניה.

זכאים בשל בית מגורים אחד
40. היו שניים או יותר זכאים לפיצוי לפי סימן זה, בשל אותו בית מגורים, יחולו הוראות אלה:

(1) הפיצוי המגיע להם יחד יחושב כאילו היה זכאי אחד בלבד;

(2) היה אחד מהם לפחות זכאי לפיצוי לפי הוראות סעיף 36, זכאותם לפיצוי כאמור בפסקה (1) תהיה לפי הוראות הסעיף האמור;

(3) בחירה בפיצוי לפי שומה פרטנית טעונה הסכמת כל הזכאים.

זכאות בשל יותר מבית מגורים אחד
41. (א) לא יקבל אדם פיצוי לפי הוראות סעיף 36 בשל יותר מבית מגורים אחד, ואם הוא זכאי לפיצוי כאמור בשל יותר מבית מגורים אחד – יקבל את הפיצוי כאמור לגבי בית המגורים שיבחר.

(ב) לענין סעיף קטן (א) אין נפקא מינה אם הזכאות לפיצוי היא של האדם לבדו או יחד עם אדם אחר.

הלוואה עומדת
42. זכאי שקיבל לפני היום הקובע הלוואה מתקציב המדינה או בסיוע של המדינה, לרכישת בית המגורים, ולפי תנאי ההלוואה הוא אינו חייב לפרוע אותה, כולה או חלקה, אם ימשיך להתגורר בבית המגורים במשך תקופה מסוימת, יראו אותו, החל ביום שבו עזב את השטח המפונה ומסר את החזקה בבית המגורים כאמור בסעיף 29, כמי שעמד בתנאי האמור.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 39 מוצע לקבוע כי בעל זכות בבית מגורים הזכאי לפיצוי לפי סעיפים 35 או 36 וכן בעל זכות שכירות בדיוור ציבורי הזכאי לפיצוי לפי סעיף 38 יהיו זכאים להלוואה לדיוור כמפורט בסעיף 5 לתוספת השניה:

סעיף 41 מי שזכאי לפיצוי בשל יותר מבית מגורים אחד בשטח המפונה, בשל היותו בעל זכות ביותר מבית מגורים אחד, לבדו או יחד עם אחר, יוכל לקבל פיצוי לפי מסלול ב' המקנה ערך בית באזור ייחוס, רק ביחס לבית מגורים אחד, לפי בחירתו. בשל בתי המגורים האחרים שיש לו זכויות לגביהם יוכל לקבל פיצוי לפי מסלול א' – שווי בית המגורים על פי השווי הכלכלי של בית המגורים הטיפוסי, או לבקש שומה פרטנית.

סעיף 42 נוכח העובדה שעזיבת בית המגורים נכפית על הזכאי, מוצע כי במקרה שניתנה למתיישב, לפני היום הקובע, הלוואה מהמדינה או בסיועה, שהפיכתה למענק הותנתה במשך מגורים לתקופה מסוימת באזור ("הלוואה עומדת"), יראו אותו כאילו עמד בתנאי זה אף אם לא התגורר בבית במשך תקופה זו.

מי שזכאי לפיצוי לפי מסלול א' (סעיף 35 המוצע) זכאי לקבל הלוואה משלימה לרכישת דיוור חלופי, כמפורט בסעיף 5(ב) לתוספת השניה.

מי שזכאי לפיצוי לפי מסלול ב' (סעיף 36 המוצע) וסכום הפיצוי המחושב לו לפי סעיף 3 לתוספת השניה פחות מן הסכום המרבי שניתן לקבלו לפי סעיף זה, זכאי לקבל הלוואה לדיוור בסכום ההפרש, כמפורט בסעיף 5(ג) לתוספת השניה.

בעל זכות שכירות לדיוור ציבורי הזכאי לפיצוי לפי סעיף 38 המוצע, שתקופת מגוריו 4 שנים או יותר, יהיה זכאי לקבל גם הלוואה לדיוור, כמפורט בסעיף 5(ד) לתוספת השניה.

סעיף 40 מוצע כי במקרה של שותפים בנכס, כגון במקרה שיותר מאדם אחד התום על חוזה החכירה, הפיצוי ישתלם בעבור בית המגורים פעם אחת

43. (א) פיצוי לפי סימן זה לא ייחשב כהכנסה לענין פקודת מס הכנסה, ולא יחויב במס לפי הפקודה האמורה או לפי חוק מיסוי מקרקעין.
- (ב) קבלת פיצוי לפי סימן זה לא תיחשב כמכירה בפטור ממס לענין פרק חמישי לחוק מיסוי מקרקעין.

סימן ב': מענקים ושיפוי

מענק הוצאות
הובלה והתארגנות

44. (א) ישראלי שמתקיימים בו תנאים אלה:
- (1) ביום הקובע מקום המגורים. הקבוע שלו היה כדין בבית מגורים ביישוב מפונה;
 - (2) הוא הוכיח כי ביום הפינוי או לפניו פינה את בית מגוריו ומסר את החזקה בו כאמור בסעיף 29, וכי עבר להתגורר מחוץ לתחום האמור בסעיף 3;
 - (3) הוא לא שהה שלא כדין בשטח מפונה לאחר יום הפינוי.
- זכאי למענק לכיסוי הוצאות ההובלה של תכולת בית מגוריו והוצאות אחרות הנובעות ממעבר לבית מגורים אחר מחוץ לתחום האמור בסעיף 3.
- (ב) המענק לפי סעיף זה יהיה בסכום כמפורט להלן, בהתאם למספר הנפשות שהתגוררו בבית המגורים ביום שבו פונה:
- (1) עד שלוש נפשות - 9,000 שקלים חרשים;
 - (2) ארבע או חמש נפשות - 13,500 שקלים חרשים;
 - (3) שש נפשות או יותר - 18,000 שקלים חרשים.
- (ג) לא תהיה זכאות, בשל פינוי בית מגורים אחד, ליותר ממענק אחד לפי סעיף זה ויראו לענין זה את כל מי שהתגוררו בבית המגורים, כזכאי אחד.
45. (א) ישראלי שמתקיימים בו התנאים המפורטים בסעיף 44(א), זכאי למענק חד פעמי בסכום כמפורט להלן, בהתאם למספר הנפשות שהתגוררו בבית המגורים ביום שבו פונה:

מענק לרמי
שכירות

דברי הסבר

יינתנו רק למתיישבים אשר התגוררו כדין בשטח המפונה, פינו את מקום המגורים במועד שנקבע לפי החוק ולא שהו בשטח המפונה שלא כדין.

סעיף 44 מוצע כי מתיישב אשר התקיימו בו התנאים האמורים לעיל יהיה זכאי לתשלום לכיסוי הוצאות הובלה וכן הוצאות נילוות למעבר ולהתבססות במקום המגורים החדש, כגון חיבור למים, חשמל וגז.

הנחת המוצע היא שכלל שהמשפחה גדולה יותר כך הוצאות ההובלה והמעבר גבוהות יותר. לפיכך מוצע שסכום המענק ישתנה בהתאם לגודל המשפחה.

מענק זה ישולם פעם אחת בעבור פינוי של בית מגורים אחד.

סעיף 45 בהנחה שהמעבר לא יהיה מיד לבית מגורים קבוע, מוצע כי מתיישב אשר ביום הקובע מקום מגוריו הקבוע כדין יהיה באזור המפונה

סעיף 43 מוצע שלא לחייב במס את הפיצוי בשל בית המגורים לפי פקודת מס הכנסה או לפי חוק מיסוי מקרקעין, התשכ"ג-1963, זאת מתוך התחשבות מיוחדת בזכאי לפיצוי וכדי להקל בתהליך השתלבותו וביסוס חייו במקום אחר. כמו כן, מוצע לקבוע, מאותם שיקולים, שקבלת הפיצוי לא תהווה מניעה לקבלת פטור בשל מכירת דירת מגורים אחרת של הזכאי, אף אם זו בוצעה בתוך ארבע שנים שלאחר קבלת הפיצוי.

סימן ב': מענקים ושיפוי

כללי
סימן זה עוסק במענקים שמטרתם לסייע למתיישבים המפונים לפנות את השטח ולהתבסס במקום מגוריהם החדש, וכן במענק אישי על בסיס התקופה שבה מרכזו חייו של הזכאי היה בשטח המפונה.

הואיל והמענקים הם תשלומים שאינם פיצוי בשל אבדן נכסים, והם מהווים הטבה מיוחדת, מוצע שהם

- (1) עד שלוש נפשות - 10,800 שקלים חדשים;
 (2) ארבע או חמש נפשות - 12,150 שקלים חדשים;
 (3) שש נפשות או יותר - 13,500 שקלים חדשים.

(ב) ראה המנהל, על יסוד תצהיר וראיות שררש, בתום חמישה חודשים מיום שפונה בית המגורים, כי מי שקיבל מענק לפי סעיף קטן (א) טרם עבר לבית מגורים קבוע וכי כוונתו להתגורר בשכירות מחוץ לשטח המפונה תקופה נוספת על תקופת ששת החודשים מהיום שבו פונה בית המגורים (להלן - התקופה הנוספת). יורה על תשלום מענק נוסף אחד בלבד, בסכום השווה לשישית מסכום המענק שקיבל לפי סעיף קטן (א), כשהוא מוכפל במספר חודשי השכירות בתקופה הנוספת הצפויה, ובלבד שסכום המענק הנוסף לא יעלה על המענק שקיבל לפי סעיף קטן (א); סירב המנהל להורות על תשלום מענק נוסף, רשאי המבקש לפנות לוועדת הזכאות והיא תהיה מוסמכת להורות על תשלום לפי סעיף קטן זה.

(ג) לא תהיה זכאות, בשל פינוי בית מגורים אחד, ליותר מסכום מענק אחד לפי סעיף קטן (א) וליותר מסכום מענק נוסף אחד לפי סעיף קטן (ב), ויראו לענין זה את כל מי שהתגוררו בבית המגורים, כזכאי אחד, בין אם אחרי פינוי המשיכו להתגורר יחד ובין אם לאו.

(ד) הסכם שכירות של בית מגורים שבשלו ניתן מענק לפי סעיף זה, לא יחויב במס בולים לגבי אותו חלק מערך ההסכם שאינו עולה על סכום המענק; לצורך כך תיתן המינהלה לזכאי אישור בדבר סכום המענק שניתן לו.

46. ישראלי שמתקיימים בו התנאים המפורטים בסעיף 44(א) וכן תנאים אלה:

מענק אישי
בשל ותק

(1) ביום הקובע מלאו לו 21 שנים לפחות;

(2) מרכז חייו היה ביישוב מפונה במשך חמש שנים רצופות לפחות בתכוף לפני היום הקובע,

זכאי למענק בסכום של 2,400 שקלים חדשים לכל שנה מהשנים שבתכוף לפני היום הקובע, החל ביום הגיעו לגיל 21, שבהן מרכז חייו היה ברציפות ביישוב המפונה; לגבי חלק משנה כאמור יהיה זכאי לחלק יחסי מהסכום האמור.

47. (א) זכאי לפיצוי לפי הוראות סעיפים 35, 36, או 38, שמרכז חייו ביום הקובע היה ביישוב מפונה, ומתקיימים בו התנאים המפורטים בסעיף 44(א), זכאי לקבל הלוואה בסכום של 135,000 שקלים חדשים לשם רכישת קרקע לבניית בית מגורים או

הלוואה עומדת
להתיישבות בנגב
או בגליל

ד ב ר ו ה ס ב ר

סעיף 46 לפינוי אנשים, מבתיים בשל תכנית מדינית, לאחר שמרכז חייהם היה במשך תקופה ממושכת ביישוב מפונה, יש השלכות אישיות מעבר לעלויות הישירות הנגרמות כתוצאה מן הצורך לעבור למקום מגורים חדש. לפיכך ראוי להעניק להם מענק אישי מיוחד, אשר סכומו ייקבע בהתאם לאורך התקופה שבה מרכז חייהם היה ביישוב המפונה.

סעיף 47 נוכח החשיבות הלאומית בהתיישבות בנגב ובגליל, מוצע כי לבעל זכות בבית מגורים אשר מרכז חייו ביום הקובע היה בחבל עזה או ביישוב מפונה בצפון השומרון, והוא רוכש בית מגורים או קרקע לבניית בית מגורים באזורי העדיפות

והוא התפנה במועד, יהיה זכאי לתשלום חד פעמי כסיוע לדמי שכירות למשך חצי שנה. הסכום המוצע נקבע על פי דמי השכירות לדירות באזור ייחוס - בבאר שבע ובאשקלון, לתקופה של חצי שנה.

מוצע כי הסכום ישתנה בהתאם לגודל המשפחה.

אם כעבור חצי שנה המשפחה טרם עברה לבית מגורים קבוע, רשאי המנהל, ואם סירב לעשות כן - רשאית ועדת הזכאות להורות על תשלום חד פעמי נוסף, שיחושב לפי תקופה שלא תעלה על שישה חודשים נוספים.

מענק שכר הדירה ישולם פעם אחת בעבור פינוי בית מגורים אחד, ובעבור שכירות אחת.

הלאומית לרכישת בית מגורים בנגב או בגליל, באזור עדיפות לאומית א' לענין שיכון, שנקבע בהחלטה בדבר אזורי עדיפות.

(ב) . ההלוואה תינתן בתנאים הנהוגים לגבי הלוואה לדירור כהגדרתה בחוק הלוואות לדירור, ואולם הלוואה שניתנה כאמור תהפוך למענק בתום חמש שנים מיום קבלתה, בתנאי שהזכאי לא העביר במשך התקופה האמורה את זכויותיו במקרקעין שנרכשו כאמור, ואם ההלוואה ניתנה לרכישת קרקע - גם בתנאי שהזכאי בנה בתקופה האמורה בית מגורים בקרקע שרכש.

(ג) היו שניים או יותר זכאים להלוואה לפי סעיף זה, ייחשבו לענין סעיף זה כזכאי אחד.

שיפוי בשל
מס רכישה

48. (א) זכאי לפיצוי לפי סימן א' בשל בית מגורים, שמתקיימים בו התנאים המפורטים בסעיף 44(א), זכאי לשיפוי מאוצר המדינה בסכום השווה לסכום מס הרכישה ששילם בשל רכישה של דירת מגורים אחרת בתוך ארבע שנים מיום הפינוי, בכפוף לאמור בסעיף קטן (ד) (בסעיף זה - השיפוי).

(ב) השיפוי יינתן בשל רכישה של דירת מגורים אחרת אחת בלבד.

(ג) היו שניים או יותר זכאים לפיצוי לפי סימן א' בשל אותה בית מגורים ולשיפוי לפי סעיף זה, ייחשבו לענין סעיף זה כזכאי אחד.

(ד) השיפוי לא יעלה על סכום מס הרכישה שהיה משולם אילו שווי הרכישה של דירת המגורים האחרת היה בסכום הפיצוי שקיבל הזכאי בשל בית מגורים אחד לפי סימן א'; בתוספת הפרשי הצמדה למדד מיום תשלום הפיצוי עד יום הרכישה של דירת המגורים האחרת.

(ה) לענין סעיף זה -

"דירת מגורים אחרת" - דירת מגורים מחוץ לתחום האמור בסעיף 3, לרבות קרקע או נחלה שתוקצה כאמור בסעיף 3(ד) לתוספת השניה, שעליה תיבנה דירת מגורים אחת בתוך שש שנים מיום הפינוי;

"מס רכישה", "יום הרכישה" ו"שווי הרכישה" - כמשמעותם בחוק מיסוי מקרקעין.

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע שהמדינה תשפה את הזכאי לפיצוי בשל בית המגורים שהתפנה במועד, על מס הרכישה ששילם בשל רכישת דירה, או בשל רכישת קרקע שעליה ייבנה בית מגורים בתוך שש שנים מיום הפינוי, ובלבד שהדירה או הקרקע נרכשו בתוך ארבע שנים מיום הפינוי.

סכום השיפוי יהיה לפי סכום תשלום מס הרכישה ששולם בפועל, ולא יעלה על סכום מס הרכישה אשר הזכאי היה מתחייב בו ברכישת דירה במלוא כספי הפיצוי שקיבל בשל בית המגורים.

השיפוי יינתן בשל רכישה של דירת מגורים אחת בלבד, ואם היו שנים או יותר זכאים לפיצוי בשל בית המגורים ולשיפוי לפי הסעיף המוצע הם ייחשבו לצורך הסעיף האמור כזכאי אחד.

הלאומית א' בנגב או בגליל, ישולם סכום של 90,000 שקלים חדשים, נוסף על הפיצוי, זאת כתמריץ וכעידוד להתיישב באזורים אלה.

כדי להבטיח שהזכאי אכן יתיישב באזור כאמור, המענק יינתן בדרך של הלוואה בהתאם לתנאי הלוואות לדירור של משרד השיכון, אשר תהפוך למענק אם בתום חמש שנים לא הועברו הזכויות בבית המגורים. אם הזכאי רכש באזור כאמור קרקע לבית מגורים, תנאי נוסף להפיכת ההלוואה למענק הוא בניית בית מגורים על הקרקע בתקופה האמורה.

סעיף 48 כדי להקל על המתפנה בענין העלויות הנילוות לביסוס חייו מחוץ לשטח המפונה

סימן ג': עובדים

"זכות במקרקעין" - כהגדרתה בסעיף 62;

"חוק פיצויי פיטורים" - חוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963²¹;

"מעביד בשטח מפונה" - כל אחד מאלה:

(1) מעביד שביום הקובע התקיימו בו שני אלה:

(א) עיקר פעילותו היה בשטח מפונה;

(ב) היתה לו זכות במקרקעין בשטח מפונה, ששימשו לפעילותו;

(2) מעביד שביום הקובע היה לו סניף שפעל במקרקעין בשטח מפונה והיתה לו

זכות במקרקעין האמורים; לענין זה, "סניף" - לרבות שלוחה;

"מעביד לשעבר" - מעביד בשטח מפונה שאחרי היום הקובע פיטר עובד בשטח מפונה או

שעובד בשטח מפונה התפטר מעבודתו אצלו, כאמור בפסקה (2) להגדרה "עובד

לשעבר";

"עובד במשרה חלקית" - עובד לשעבר, שעבר במשרה חלקית בשלושה רבעים לפחות מן

התקופה שבה עבד בתוך 12 החודשים שקדמו לפיטוריו או להתפטרותו;

"עובד בשטח מפונה" - עובד כהגדרתו בסעיף 1 לחוק הביטוח הלאומי, שהוא ישראלי,

שביום הקובע התקיימו בו כל אלה:

(1) מרכז חייו היה בשטח מפונה;

(2) מעבידו היה מעביד בשטח מפונה;

(3) לגבי עובד שעבר אצל מעביד כאמור בפסקה (2) להגדרה "מעביד בשטח מפונה"

- עיקר עבודתו היה בשטח מפונה;

"עובד הוראה" - מי שמועסק כמוסד חינוך מתוקצב ועיקר עיסוקו בו הוא בהוראה או

בחינוך; לענין זה, "מוסד חינוך מתוקצב" - מוסד מתוקצב בידי משרד החינוך התרבות

והספורט, שהוא אחד מאלה:

דברי הסבר

סימן ג': עובדים

כללי

העובדים אשר ייתקלו בקשיים הרבים

ביותר כתוצאה מן הפינוי הם עובדים שגם

התגוררו בשטח המפונה וגם עבדו בשטח המפונה, זאת

מכיוון שכתוצאה מן הפינוי עובדים אלו ייאלצו לעזוב

הן את מקום מגוריהם והן את מקום עבודתם.

מטרתן של הוראות סימן ג' המוצע להקנות

לעובדים אלו דמי הסתגלות חודשיים לתקופה מוגבלת,

שיקלו עליהם את ההתמודדות עם אבדן מקום העבודה

והצורך למצוא מקום עבודה חדש. לגבי עובדים כאמור

שגילם הוא מעל 57, ההנחה היא שסיכוייהם למצוא

עבודה חדשה פחותים מאשר סיכוייהם של

עובדים צעירים יותר, ולכן מוצע לתת להם גמול חודשי

עד גיל הפרישה, כמפורט בהמשך.

תשלום פיצוי פיטורים לעובדים שיפוטרו עקב

הפינוי או יתפטרו עקב הפינוי, ייעשה בידי מעבידיהם.

עם זאת, בפרק 1' המוצע נקבע מנגנון המבטיח כי

המעבידים הזכאים לפיצוי בשל העסק שלהם ישלמו את

פיצויי הפיטורים לעובדים מתוך כספי הפיצויים

שיקבלו.

סעיף 49 ההגדרות בסעיף זה נועדו להגדיר את

הזכאים להטבות לפי סימן ג' המוצע, דהיינו

אותם עובדים שביום הקובע מרכז חייהם ומקום

עבודתם היו בשטח מפונה, יאחרי היום הקובע הם חדלו

להתגורר בשטח המפונה והתפטרו מעבודתם לפני תום

שישה חודשים מיום שחדלו להתגורר בשטח, או שפוטרו

עקב הפינוי.

²¹ ס"ח התשכ"ג, עמ' 136.

- (1) מוסד חינוך מוכר כהגדרתו בחוק לימוד חובה, התש"ט-1949²², או מוסד חינוך שניתן אישור להפעלתו כמוסד פטור לפי סעיף 5 לחוק האמור;
- (2) בית ספר שחוק פיקוח על בתי ספר, התשכ"ט-1969²³, חל עליו;
- "עובר לשעבר" - מי שהיה עובד בשטח מפונה, ואחרי היום הקובע התקיימו בו כל אלה:
- (1) הוא חדל להתגורר בשטח מפונה;
- (2) הוא התפטר מעבודה אצל מעבידו בשטח מפונה עקב הפינוי, במועד שאינו מאוחר משישה חודשים מיום שחדל להתגורר בשטח מפונה, או שמעבידו בשטח מפונה פיטר אותו עקב הפינוי;
- "קופת גמל לקצבה" ו"קופת גמל לתגמולים" - כהגדרתן בתקנות קופות גמל;
- "תקנות קופות גמל" - תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964²⁴;
- "שכר מינימום" - לחודש - כהגדרתו בחוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987²⁵;
- "השכר הממוצע" - כהגדרתו בסעיף 1 לחוק הביטוח הלאומי.

50. (א) רמי הסתגלות ודמי פרישה לפי סימן זה לא יינתנו לעובר - סייגים לתחולה

- (1) שחל עליו הסכם קיבוצי מיום י"ב באב התש"ס (25 ביולי 1980) בין ממשלת ישראל לבין ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל והסתדרות עובדי המדינה, או הסכם קיבוצי מיום י"ז בטבת התשנ"ד (31 בדצמבר 1993) בין הצדדים האמורים;
- (2) שהוא בעל עסק או שותף בעסק, והוא או העסק קיבלו פיצוי לפי סימן ד' - לגבי עבודתו בעסק שבשלו ניתן הפיצוי;
- (3) שהוא חבר באגודה שיתופית שסווגה לפי פקודת האגודות השיתופיות כמושב שיתופי - לגבי עבודתו באותה אגודה;
- (4) שהוא עובד המדינה או עובד הוראה.

ד ב ר י ה ס ב ר

לגבי עובדים אלו בשל מניעה משפטית או מסיבות אחרות, מוצע כי שר האוצר, בהסכמת שר התעשייה המסחר והתעסוקה, ולאחר התייעצות עם ארגון העובדים הנגוע בדבר, יהיה רשאי להחיל על עובדים אלו, בהתאמות ובשינויים שיקבע, הוראות של הסכם קיבוצי בענין הפינוי, או את הוראות סימן ג' המוצע והוראות חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה--1995 (להלן - חוק הביטוח הלאומי), וחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994 (להלן - חוק ביטוח בריאות ממלכתי), כפי שיתוקנו בהתאם לסימן ד' לפרק ח' המוצע.

כמו כן מוצע לקבוע כי לא יינתנו דמי הסתגלות וגמול פרישה לבעל עסק שקיבל פיצוי לפי סימן ד' לגבי עבודתו בעסקו ולחבר באגודה שיתופית של מושב שיתופי לגבי עבודתו באגודה.

סעיף 50 מוצע לקבוע כי רמי הסתגלות ודמי פרישה לפי הסימן המוצע, לא יינתנו לעובדים שחלים עליהם הסכמים קיימים המסדירים את זכויותיהם כמצב של פינוי, דהיינו, ההסכם הקיבוצי מיום 25.7.80 שבין ממשלת ישראל לבין ההסתדרות הכללית (פינוי סיני) או ההסכם הקיבוצי מיום 31.12.93 שבין ממשלת ישראל לבין ההסתדרות הכללית והסתדרות עובדי המדינה (פינוי אזורים בחבל עזה).

כמו כן יש כוונה לערוך הסכם לגבי עובדי המדינה ולגבי עובדי הוראה, שההטבות לפי סימן זה אינן מתאימות לתנאי העסקתם. למקרה שלא ייכרת הסכם

²² ס"ח התש"ט, עמ' 287.

²³ ס"ח התשכ"ט, עמ' 180.

²⁴ ק"ת התשכ"ד, עמ' 1302.

²⁵ ס"ח התשמ"ז, עמ' 68.

(ב) (1) על אף האמור בסעיף קטן (א), רשאי שר האוצר בהסכמת שר התעשייה המסחר והתעסוקה, לקבוע, כי על עובדים כאמור בסעיף קטן (א)4, או סוגי עובדים כאמור, יחולו בהתאמות ובשינויים שיקבע -

(א) הוראות הסכם קיבוצי שענינו הפינני, כולן או חלקן;

(ב) הוראות סימן זה והוראות חוק הביטוח הלאומי וחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994²⁶, כנוסחן בסימן ד' לפרק ח', כולן או חלקן.

(2) תקנות לפי סעיף קטן זה יותקנו לאחר התייעצות עם ארגון העובדים שעמו נהוג לנהל משא ומתן קיבוצי לגבי העובדים שעליהם יחולו התקנות.

(ג) נקבע בהסכם קיבוצי, לרבות בצו הרחבה, הסדר אחר במקום תשלום לפי סימן זה, יחול ההסדר שנקבע כאמור על מי שההסכם או הצו, לפי הענין, חלים לגביו ולא יחולו לאותו ענין הוראות סימן זה, ובלבד שההסכם אושר בידי שר האוצר.

51. עובד לשעבר זכאי לדמי הסתגלות חודשיים בסכום כאמור בסעיף 53 למשך תקופה כאמור בסעיף 52 וכל עוד הוא אינו עובד בתחום האמור בסעיף 3 ואינו מתגורר בתחום האמור.

זכאות לדמי הסתגלות

52. (א) דמי הסתגלות ישולמו בעד תקופה שתחילתה ב-1 בחודש שלאחר החודש שבו נעשה הזכאי לעובד לשעבר או שבו חל יום תחילתו של חוק זה, לפי המאוחר (בסעיף זה - יום תחילת הזכאות), ומשכה כמפורט להלן, בהתאם למספר חודשי הוותק של הזכאי:

תקופת דמי הסתגלות

(1) עד 12 חודשי ותק - חודש זכאות אחד;

(2) 13 עד 24 חודשי ותק - שני חודשי זכאות;

(3) 25 עד 36 חודשי ותק - שלושה חודשי זכאות;

(4) 37 עד 48 חודשי ותק - ארבעה חודשי זכאות;

(5) 49 עד 60 חודשי ותק - חמישה חודשי זכאות;

(6) 61 חודשי ותק או יותר - שישה חודשי זכאות;

לענין זה, יראו חלק מחודש כחודש שלם.

(ב) לענין סעיף זה ייחשב הוותק של עובד לשעבר כמשך תקופת עבודתו ברציפות אצל מעביד לשעבר, לרבות תקופה שבמהלכה מקום העבודה היה מחוץ לשטח מפונה, או כמשך תקופת עבודתו במקום העבודה שבו עבד ביום הקובע, לפי התקופה הארוכה יותר; לענין זה יראו רציפות בעבודה אפילו חלה בה הפסקה כאמור בסעיף 2 לחוק פיצויי פיטורים.

ד ב ר ו ה ס ב ר

לגבי עובד שעבד במשרה חלקית יותאמו הרצפה והתקרה האמורים לפי חלקיות משרתו.

דמי ההסתגלות יינתנו מדי חודש. תקופת הזכאות תיקבע על פי הוותק של העובד אצל המעביד האחרון או במקום העבודה האחרון, כך שכל שנת ותק תקנה חודש זכאות לדמי ההסתגלות. תקופת הזכאות לא תעלה על שישה חודשים.

דמי ההסתגלות יעודכנו לפי עדכוני השכר בהתאם להסכמי תוספת יוקר או תוספת התייקרות.

סעיפים כדי שבתקופת ההסתגלות לא תהיה ירידה 51 עד 53 בשכרו של הזכאי לדמי ההסתגלות, מוצע כי סכום דמי ההסתגלות יהיה שווה לשכר החודשי הממוצע של העובד בשנה שקדמה לסיום עבודתו ולא יפחת משכר המינימום לחודש כהגדרתו בחוק שכר מינימום, התשמ"א-1981. עם זאת דמי ההסתגלות לא יעלו על פעמיים השכר הממוצע במשך.

²⁶ ס"ח התשנ"ד, עמ' 156.

53. (א) דמי ההסתגלות לחודש יהיו בסכום השווה לשכר העבודה החודשי הממוצע של העובד, בחודשים שבהם עבד בתוך 12 החודשים שקדמו למועד פיטוריו או התפטרותו, לפי הענין, ובלבד שלא יעלו על סכום השווה לכפל השכר הממוצע (בסעיף זה – הסכום המרבי) ולא יפחתו משכר המינימום לחודש, ולגבי עובד במשרה חלקית – לא יעלו על מכפלת חלקיות משרתו בסכום המרבי ולא יפחתו ממכפלת חלקיות משרתו בשכר המינימום לחודש; שיעור חלקיות המשרה יחושב ביחס למשרה מלאה כנהוג במקום העבודה של העובד.

(ב) חל לאחר הפיטורים או ההתפטרות של העובד לשעבר פיצוי כהגדרתו בסעיף קטן זה, יוגדלו דמי ההסתגלות בשיעור הפיצוי מיום תחילת הפיצוי; לענין סעיף קטן זה, "פיצוי" ו"שיעור הפיצוי" – כהגדרתם בסעיף 1 לחוק הביטוח הלאומי.

(ג) שר התעשייה המסחר והתעסוקה, בהסכמת שר האוצר, רשאי לקבוע הוראות נוספות לענין חישוב שכר העבודה החודשי הממוצע לפי סעיף זה.

54. (א) זכאי לדמי הסתגלות שביום הקובע היה על מעבידו לשעבר לשלם בערו תשלומים לקופת גמל לקצבה, זכאי לבקש כי המדינה תשלם בערו לאותו חשבון בקופת הגמל, בעד התקופה שבה הוא מקבל דמי הסתגלות, סכום השווה למכפלה של המשכורת הבסיסית בשיעור שלפיו היה על מעבידו לשלם לקופת הגמל ביום הקובע, וכל עוד מתקיימים שני אלה:

(1) לאחר היום הקובע הזכאי לא משך סכומים העומדים לזכותו בחשבונו בקופת הגמל;

(2) הזכאי משלם לחשבונו בקופת הגמל סכום השווה למכפלה של המשכורת הבסיסית בשיעור שלפיו היה עליו לשלם לקופת הגמל ביום הקובע; המינהלה תנכה את הסכום האמור מדמי ההסתגלות מדי חודש ותעבירו לחשבונו של הזכאי בקופת הגמל.

(ב) היתה קופת הגמל כאמור בסעיף קטן (א) קרן ותיקה כהגדרתה בפרק 10 לחוק הפיקוח על עסקי הביטוח, התשמ"א-1981²⁷, והוראות הפרק האמור חלות עליה, יוגדלו התשלומים כאמור בסעיף זה לפי הוראות סעיף 78 לחוק האמור.

(ג) לענין ההוראות לפי סעיפים 3(ה3) ו-45 א47 לפקודת מס הכנסה, תיחשב המשכורת הבסיסית, כמשכורת או כהכנסת עבודה, לפי הענין, ותשלומי המדינה לפי סעיף זה ייחשבו כתשלומי מעביד.

(ד) בסעיף זה, "משכורת בסיסית" – ממוצע של משכורתו החודשית של הזכאי, כמשמעותה בתקנות קופת הגמל, בחודשים שבהם עבד בתוך 12 החודשים שקדמו לפיטוריו או להתפטרותו, לפי הענין.

ד ב ר י ה ס ב ר

את הסכום שהיה עליו לשלם לקופת הגמל ערב סיום יחסי העובד-מעביד, ובתנאי שהעובד לא משך את הכספים שנצברו לזכותו בקרן הפנסיה.

מוצע לקבוע את ההתאמות הנדרשות לצורך פקודת מס הכנסה בנוגע להפקדות האמורות.

סעיף 54 לגבי זכאי לדמי הסתגלות שמעבידו הפריש בערו לקופת גמל לקצבה, וכדי לעודד את הזכאי לא למשוך את הכספים המופקדים בשלו בקרן הפנסיה, מוצע כי המדינה תשלם לקופת הגמל את אותו סכום חודשי שהיה על המעביד לשלם ערב סיום יחסי העובד-מעביד, בתנאי שהעובד ישלם

²⁷ ס"ח התשמ"א, עמ' 208.

55. (א) עובד לשעבר שקיבל דמי הסתגלות והסתיימה תקופת זכאותו לדמי הסתגלות, זכאי לגמול פרישה חודשי בסכום כאמור בסעיף 57 למשך תקופה כאמור בסעיף 56, כל עוד אינו מתגורר בתחום האמור בסעיף 3 או במדינת חוץ, אם מתקיימים בו כל אלה:

- (1) ביום הקובע מלאו לו 57 שנים לפחות;
- (2) בארבע השנים שבתכוף לפני היום הקובע מרכז חייו היה בשטח מפונה;
- (3) בארבע השנים שבתכוף לפני היום הקובע הוא עבד 36 חודשים לפחות אצל מעביד בשטח מפונה; לענין זה ייחשבו היעדרות מחמת אחת העילות המנויות בסעיף 162 לחוק הביטוח הלאומי והיעדרות מחמת שירות מילואים, כתקופה שבה הוא עבד;
- (4) לגבי עובד לשעבר שביום הקובע היה על מעבידו לשעבר לשלם בערו תשלומים לקופת גמל לקצבה – לאחר היום הקובע הוא לא משך סכומים העומדים לזכותו בחשבונו בקופת הגמל, וכל עוד לא משך סכומים כאמור.

תקופת הגמול 56. גמול פרישה יינתן לתקופה שתחילתה ב-1 בחודש שלאחר תום תקופת הזכאות לדמי הסתגלות וסיומה במועד שבו הגיע הזכאי לגיל הפרישה כהגדרתו בחוק גיל פרישה, התשס"ד-2004.²⁸

סכום הגמול 57. (א) גמול פרישה החודשי יהיה בסכום השווה ל-60 אחוזים מדמי ההסתגלות שהזכאי קיבל, ובלבד שהגמול לא יעלה על סכום השווה ל-70 אחוזים מהשכר הממוצע (בסעיף זה – הסכום המרבי), ולא יפחת משכר מינימום לחודש, ולגבי זכאי שהיה עובד במשרה חלקית – לא יעלה על מכפלת חלקיות משרתו בסכום המרבי ולא יפחת ממכפלת חלקיות משרתו בשכר המינימום לחודש; שיעור חלקיות המשרה יחושב ביחס למשרה מלאה כנהוג במקום העבודה של העובד.

(ב) שר האוצר רשאי לקבוע כללים בדבר דרך תשלום גמול הפרישה ועדכונו.

תשלום לקופת גמל לתגמולים 58. (א) זכאי לגמול פרישה, זכאי לבקש כי המדינה תשלם בערו לקופת גמל לתגמולים, שתיקבע כאמור בסעיף קטן (ב), סכום השווה לחמישה אחוזים מסכום הגמול, בעד התקופה שבה הוא מקבל את הגמול וכל עוד מתקיימים שני אלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 58 כדי לסייע לזכאי לגמול פרישה עם הגיעו לגיל הפרישה, מוצע כי המדינה תשלם בעד הזכאי לקופת גמל לתגמולים שתיבחר על ידו. התשלום יהיה שווה ל-5% מסכום הגמול, בתנאי שהזכאי ישלם אף הוא לקופת הגמל סכום כאמור, ובתנאי שהזכאי לא ימשוך את הכספים העומדים לזכותו בקופת הגמל.

מוצע כי התשלום יהיה לקופת גמל לתגמולים ולא לקופת גמל לקצבה, משום שנראה כי ברוב המקרים תשלום לקופת גמל לקצבה בגיל מבוגר יזיק לזכאי או שלא יועיל לו במידה משמעותית, זאת אף אם מעבידו לשעבר שילם בערו לקופת גמל לקצבה.

מוצע לקבוע את ההתאמות הנדרשות לצורך פקודת מס הכנסה בנוגע להפקדות האמורות.

סעיפים מוצע כי מו שקיבל דמי הסתגלות, יהיה
55 עד 57 זכאי לגמול פרישה, אם ביום הקובע מלאו לו 57 שנים לפחות, ובארבע השנים שלפני היום הקובע מרכז חייו היה בשטח מפונה, והוא עבד לפחות 36 חודשים אצל "מעביד בשטח מפונה" כהגדרתו בסעיף 49 המוצע, ולענין עובד שביום הקובע מעבידו שילם בערו תשלומים לקופת גמל לקצבה – בתנאי נוסף שהעובד לא משך סכומים העומדים לזכותו בחשבונו בקופת הגמל.

סכום הגמול יהיה שווה ל-60% מדמי ההסתגלות, ואולם הוא לא יעלה על 70% מהשכר הממוצע במשך ולא יפחת משכר המינימום לחודש, ולגבי עובד במשרה חלקית, התקרה והרצפה האמורים יותאמו לפי חלקיות המשרה. גמול הפרישה ישולם לתקופה שתחילתה בתום תקופת הזכאות לדמי הסתגלות וסיומה בגיל הפרישה.

²⁸ ס"ח התשס"ד, עמ' 46.

(1) . לאחר תחילת הזכאות לגמול פרישה, הזכאי לא משך סכומים העומדים לזכותו בקופת הגמל לתגמולים;

(2) הזכאי משלם לקופת הגמל לתגמולים סכום השווה לחמישה אחוזים מסכום הגמול; המינהלה תנכה את הסכום האמור מן הגמול מדי חודש ותעבירו לחשבגנו של הזכאי בקופת הגמל.

(ב) (1) הזכאי לגמול יבחר את קופת הגמל לתגמולים על פי שיקול דעתו הבלעדי, בהודעה שימסור למינהלה.

(2) זכאי לגמול שלא בחר בקופת גמל לתגמולים עד מועד תחילת תשלום הגמול, יהיה התשלום לקופת גמל שתבחר המינהלה בהתייעצות עם שר האוצר.

(ג) המינהלה תמסור למי שתובע גמול פרישה הודעה בענין זכויותיו אם תביעתו תתקבל, הכוללת את אלה:

(1) זכותו לבחור בקופת גמל לתגמולים לפי שיקול דעתו;

(2) פרטים על האפשרויות השונות העומדות לפניו, ובכלל זה פרטים על קופת הגמל שנבחרה כאמור בסעיף קטן (ב)2);

(3) ההוראה שתחול עליו כאמור בסעיף קטן (ב)2) אם לא יבחר בקופת גמל כאמור.

(ד) לענין ההוראות לפי סעיפים 3(ה), 9(ו), 17(ז) ו-18(ז) לפקודת מס הכנסה, יחשב גמול הפרישה כמשכורת, ותשלומי המדינה לפי סעיף זה יחשבו כתשלומי מעביד.

59. לענין פקודת מס הכנסה וחוק מע"מ, יראו דמי הסתגלות וגמול פרישה לפי סימן זה כקצבה חבת מס המשולמת על ידי המוסד לביטוח לאומי, והמינהלה תנכה מהם מס בשעת התשלום לפי סעיפים 164 ו-243 לפקודת מס הכנסה.

מתפטר כדין
מפוטור

60. לענין חוק פיצויי פיטורים, יראו כפיטורים התפטרות של עובד בשל העתקת מקום מגוריו עקב הפינוי, מהתחום האמור בסעיף 3 (בסעיף זה - מקום המגורים הקודם) למקום מגורים מחוץ לתחום האמור (בסעיף זה - מקום המגורים החדש), אם התקיימו בו כל אלה:

(1) ביום הקובע מרכז חייו היה בתחום האמור בסעיף 3;

(2) ביום הקובע הוא עבד אצל המעביד שמעבודתו אצלו הוא התפטר;

ד ב ר י ה ס ב ר

למקום יישוב הרחוק 40 ק"מ או יותר ממקום העבודה ועקב כך ייאלץ להתפטר, מוצע כי ביחסים שבינו לבין מעבידו לענין חוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963, יראו את ההתפטרות כפיטורים, ובלבד שהמרחק בין מקום המגורים החדש ומקום העבודה, עולה גם על המרחק שבין מקום המגורים הקודם ומקום העבודה.

כן מוצע כי יראו כפיטורים לפי חוק פיצויי פיטורים גם התפטרות של תושב התחום שהחוק דן בו ממקום עבודה הנמצא בתחום האמור, אם ההתפטרות היתה עקב העתקת מקום מגוריו של העובד אל מחוץ לתחום האמור.

59 סעיף דמי ההסתגלות וגמול הפרישה יחויבו במס כקצבה חבת מס המשולמת על ידי המוסד לביטוח לאומי, הן לענין פקודת מס הכנסה והן לענין מס שכר לפי חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן - חוק מע"מ).

60 סעיף תושב השטח המפונה שעבד מחוץ לתחום שהחוק המוצע דן בו לא יהיה זכאי להטבות לפי החוק, מאחר שההנחה היא שהפינוי לא ישפיע על קיומו של מקום עבודתו, ואותו אדם יוכל להמשיך להיות מועסק באותו מקום. עם זאת, לגבי עובד כאמור שיבחר להעתיק את מקום מגוריו עקב הפינוי

(3) ההתפטרות היתה במועד שאינו מאוחר משישה חודשים מן היום שבו חדל להתגורר בתחום האמור בסעיף 3;

(4) לענין עובד שמקום עבודתו ביום ההתפטרות היה מחוץ לתחום האמור בסעיף 3 – המרחק בין מקום המגורים החדש לבין מקום עבודתו ביום ההתפטרות עולה על 40 קילומטרים ועולה על המרחק שבין מקום המגורים הקודם לבין מקום עבודתו ביום ההתפטרות.

61. המינהלה תעביר למוסד לביטוח לאומי, מדי חודש, לא יאוחר מ-10 לאותו חודש, רשימה של מקבלי דמי הסתגלות וגמול פרישה לפי סימן זה.

מסירת מידע

סימן ד': עסקים

62. בסימן זה –

הגדרות

"בעל עסק", לגבי תאגיד – בעל שליטה בתאגיד, ולגבי עסק שאינו תאגיד – מי שהוא בעל הזכויות במחצית לפחות מנכסי העסק;

"התקופה הקובעת" – השנים 1999 עד 2003, ולגבי עסק שנרשם לפי חוק מע"מ במהלך אחת מן השנים 1999 עד 2002 – השנים הקלנדריות שאחרי אותה שנה, עד שנת 2003;

"זכות במקרקעין" – זכות חכירה, הרשאה או שכירות, לגבי מקרקעין, שהוקנתה לפני היום הקובע מאת הממונה או מכוח הקנייה מאת הממונה;

"סניף" – סניף, לרבות שלוחה, של עסק שאינו עסק בשטח מפונה, שפעל, במועד כלשהו לפני היום הקובע, במקרקעין בשטח מפונה, ושכיום הקובע התקיימו לגביו שני אלה:

(1) בעל העסק היה ישראלי;

(2) לעסק, לבעל העסק או לתאגיד בשליטת מי מהם היתה זכות במקרקעין שבהם פעל הסניף;

ד ב ר י ה ס ב ר

מסד הנתונים הבסיסי לפיצוי יהיה ריווחי העסק לרשויות המס.

אופן חישוב הפיצוי בשל עסק, קבוע בתוספת השלישית המוצעת. ר' גם דברי הסבר לתוספת האמורה.

סעיף 61 מוצע כי המינהלה תדווח למוסד לביטוח לאומי על מקבלי ההטבות לפי סימן זה, כדי למנוע כפל תשלומים כגון דמי הסתגלות ודמי אבטלה.

סימן ד': עסקים

סעיף 62 להגדרה "התקופה הקובעת" – התקופה שלפיה ייקבע הפיצוי ושלגביה יידרש העסק להגיש רוחות כספיים היא השנים 1999 עד 2003. ואם העסק החל לפעול במהלך תקופה זו – תחל התקופה הקובעת לגביו בשנה שאחרי יום תחילת פעילותו.

להגדרות "סניף" ו"עסק בשטח מפונה" –

תנאי הזכאות של עסק או סניף הם: עיקר הפעילות של העסק או הסניף היתה בשטח מפונה, בעל השליטה בעסק או בסניף הוא ישראלי, והיתה לו זכות חכירה, הרשאה או שכירות לגבי מקרקעין בשטח המפונה, שאותה קיבל מאת הממונה או מכוח הקנייה מאת הממונה.

כללי מטרתו של סימן זה להסדיר את הפיצוי לעסקים אשר פעלו בשטח המפונה. הוראות הסימן חלות על כל סוגי העסקים אשר פעלו בשטח המפונה, מאוגדים ובלתי מאוגדים, לרבות מפעלים באזור התעשייה ארו ובעלי נחלות חקלאיות. מוצע להבחין בין שני סוגי עסקים: עסקים שהיו פעילים ביום הקובע ועסקים שלא היו פעילים. ביום הקובע אך ביום הקובע עדיין היו בעלי זכות במקרקעין בשטח המפונה ששימשו לצורכי העסק.

בעל עסק פעיל יוכל לבחור בין שתי חלופות ברבר אופן חישוב הפיצוי: האחת – פיצוי לפי שווי הנכסים, והשניה – פיצוי לפי השווי הפיננסי. עסק כאמור לעיל שלא היה פעיל ביום הקובע, יקבל את החזר השקעתו במקרקעין ובמבנה הנמצאים בשטח המפונה.

"סניף שהיה פעיל ביום הקובע" - סניף שהתקיים לגביו המפורט להלן:

(1) הועסקו בו עובדים בתקופה של 6 חודשים מתוך 12 החודשים שבתכופ לפני היום הקובע;

(2) היה העסק בעל הסניף חייב בהגשת דוחות תקופתיים לפי חוק מע"מ - העסק הגיש דוחות תקופתיים לתקופה כאמור בפסקה (1) שבהם נכללו נתונים לגבי פעילותו של הסניף;

(3) ועדת זכאות קבעה כי פעילותו הכלכלית של העסק בעל הסניף תיפגע פגיעה ניכרת עקב הפסקת הפעילות של הסניף, באופן שהכנסותיו של העסק יקטנו בהיקף ניכר;

"עסק" - לרבות עיסוק בעל צביון מסחרי, למעט עסק של מוסד ציבורי כהגדרתו בסעיף 79, ולמעט עסק של אגודה שיתופית הפועל במכנה שנועד לשמש לצורכי ציבור;

"עסק בשטח מפונה" - עסק שעיקר פעילותו, במועד כלשהו לפני היום הקובע, היה בשטח מפונה, ושבויום הקובע התקיימו לגביו שני אלה:

(1) בעל העסק היה ישראלי;

(2) לעסק, לבעל העסק או לתאגיד בשליטת מי מהם היתה זכות במקרקעין בשטח מפונה, ששימשו לצורכי העסק;

"עסק שהיה פעיל ביום הקובע" - עסק בשטח מפונה שהתקיים לגביו המפורט להלן:

(1) הוא העסיק כדין עובדים או שבעליו פעל בו כעצמאי, בשטח מפונה, בתקופה של 6 חודשים לפחות מתוך 12 החודשים שבתכופ לפני היום הקובע;

(2) היה העסק חייב בהגשת דוחות תקופתיים לפי חוק מע"מ - הוא הגיש דוחות תקופתיים לתקופה כאמור בפסקה (1);

"פיצוי לפי שווי הנכסים" - פיצוי המחושב כאמור בחלק א' לתוספת השלישית;

"פיצוי לפי השווי הפיננסי" - פיצוי המחושב כאמור בחלק ב' לתוספת השלישית.

63. (א) פיצוי בשל עסק לפי סימן זה ישולם -

(1) בשל עסק בשטח מפונה;

(2) בשל סניף.

(ב) הזכאי לפיצוי בשל עסק כאמור בסעיף קטן (א) הוא:

(1) בעסק שהוא תאגיד - התאגיד; היה העסק שותפות - ישולם הפיצוי לשותפים לפי חלקם היחסי;

(2) בעסק שאינו תאגיד - בעל העסק.

ד ב ר י ה ס ב ר

של סניף ובהתחשב בכך שמצד אחד עסק שאינו ממוקם בשטח מפונה אינו זכאי לפיצוי, ומצד שני מדובר בסניף הפועל בשטח המפונה.

סעיף 63 מוצע כי הפיצוי ישולם לעסק או לסניף שהתקיימו בהם ההגדרות בסעיף 62.

הפיצוי ישולם לתאגיד, כאשר התאגיד הוא הזכאי לפיצוי, ולבעל העסק כאשר הזכאי לפיצוי אינו תאגיד. בשותפות, ישולם הפיצוי לשותפים בהתאם לחלקם היחסי בכספי השותפות.

להגדרות "סניף שהיה פעיל ביום הקובע" ו"עסק שהיה פעיל ביום הקובע" -

ההוכחה כי עסק או לסניף היה פעיל ביום הקובע תהיה הגשת דוחות מע"מ והעסקת עובדים במשך 6 חודשים לפחות במשך השנה שקדמה ליום הקובע.

תנאי נוסף לכך שסניף יוגדר כ"סניף פעיל" הוא שועדת הזכאות תיקבע שסגירתו של הסניף תשפיע באופן מהותי על הכנסותיו של העסק אשר הסניף היה חלק ממנו. תנאי זה נובע ממורכבות הנסיבות האפשריות

64. (א) הפיצוי בשל עסק שהיה פעיל ביום הקובע יהיה פיצוי שווי הנכסים או פעיל ביום הקובע פיצוי לפי השווי הפיננסי, לפי בחירת הזכאי.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), לגבי עסק שהתקופה הקובעת לגביו היא שנה אחת בלבד לא ניתן לבחור בפיצוי לפי השווי הפיננסי, והפיצוי בשלו יחושב לפי שווי הנכסים.

עסק שפעל בבית מגורים 65. על אף האמור בסעיף 64 ובתוספת השלישית, פעל העסק בבית מגורים, לרבות בקרקע או בחלקת המגורים כאמור בסעיף 33, ובעל העסק היה זכאי לפיצוי לפי סימן א' לפרק זה, והפיצוי בשל העסק הוא פיצוי לפי שווי הנכסים – לא יינתן פיצוי בשל רכיב הקרקע לפי התוספת השלישית.

פיצוי בשל סניף פעיל ביום הקובע 66. הפיצוי בשל סניף שהיה פעיל ביום הקובע, יחושב לפי שווי הנכסים של הסניף או לפי השווי הפיננסי של הסניף, לפי בחירת הזכאי, ולענין זה יחולו הוראות סעיף 64(ב); בחר הזכאי בפיצוי לפי השווי הפיננסי, יגיש למנהל דוחות כספיים מבוקרים על ידי רואה חשבון לגבי פעילות הסניף בתקופה הקובעת, ובלבד שהדוחות לגבי השנים שערך 2002 יתבססו על נתונים שבוקרו בידי רואה חשבון לפני היום הקובע; לא הוגשו דוחות כאמור להנחת דעתה של ועדת הזכאות, יחושב הפיצוי בשל הסניף לפי שווי הנכסים שלו.

פיצוי בשל עסק או סניף שלא היה פעיל ביום הקובע 67. עסק בשטח מפונה או סניף, שלא היה פעיל ביום הקובע, ישולם בשלו פיצוי בסכום ההוצאות שהוציא העסק לרכישת הזכות במקרקעין ששימשו לצורכי העסק או שבהם פעל הסניף, ובלבד שאינה שכירות, וההוצאות שהוציא לבניית המבנה, להרחבתו, להתאמתו או לשיפוץ שבוצעו כדן לפני היום הקובע, בתוספת הפרשי הצמדה למדד מיום הוצאתם עד יום תשלום הפיצוי.

הגדלת פיצוי במקרים יוצאי דופן 68. הועדה המיוחדת רשאית, לפי הצעת ועדת הזכאות, אם הזכאי ביקש זאת, להגדיל את הפיצוי לפי סימן זה, במקרים יוצאי דופן, על פי כללים ובתנאים שקבע שר המשפטים בהסכמת שר האוצר.

ד ב ר י ה ס ב ר

המס, יהיה העסק חייב, במקרה שבו בחר בפיצוי בשל סניף לפי שווי פיננסי, להגיש דוחות מבוקרים על ידי רואה חשבון לגבי פעילות הסניף. אם לא יוגשו דוחות כאמור, המבוססים על נתונים מבוקרים בזמן אמת, יהיה העסק בעל הסניף זכאי לפיצוי לפי שווי הנכסים, ויהיה עליו להוכיח כי המבנים והרכוש הקבוע שבשלם הוא תובע פיצוי שימשו את הסניף בלבד.

סעיף 67 מוצע כי עסק או סניף אשר לא היו פעילים ביום הקובע לא יהיו זכאים לפיצוי לפי השווי הפיננסי או שווי הנכסים, אלא יהיו זכאים לפיצוי בסכום ההוצאות אשר הוציאו בפועל לרכישת זכויות חכירה או הרשאה לגבי מקרקעין שהיו להם ביום הקובע בשטח המפונה, לרבות לבניית המבנה לפני היום הקובע, בתוספת הפרשי הצמדה למדד.

סעיף 68 במקרים יוצאי דופן שבהם מצטברות נסיבות אישיות מיוחדות של בעלי העסק ונסיבות של עסק אשר הפיצוי המוצע אינו תואם את אופיו הייחודי, תוכל הועדה המיוחדת שתוקם לפי סעיף 137 להגדיל את הפיצוי לעסק לבקשת הזכאי, על פי

סעיף 64 בעלים של עסק פעיל יהיה זכאי לבחור אחת משתי חלופות לצורך חישוב הפיצוי: חישוב לפי שווי הנכסים וחישוב לפי השווי הפיננסי. שיטת החישוב בשתי חלופות אלה מפורטות בתוספת השלישית המוצעת. הואיל ולא ניתן לקבוע שווי פיננסי אם אין לפחות שני דוחות כספיים שנתיים, מוצע כי אם העסק פעל במהלך השנים 1999 עד 2003 במשך שנה קלנדרית מלאה אחת בלבד, הפיצוי בשלו יהיה לפי שווי הנכסים.

סעיף 65 במסגרת הפיצוי לפי שווי הנכסים יינתן פיצוי בשל הקרקע המשמשת את העסק. מוצע כי במקרה שבו העסק פעל בבית מגורים או בקרקע הצמודה לו, לרבות חלקת מגורים בנחלה חקלאית, כך שבעל העסק זכאי לפיצוי בשל הקרקע במסגרת הפיצוי בשל בית המגורים, הוא לא יהיה זכאי לפיצוי נוסף על אותה קרקע במסגרת הפיצוי לעסק.

סעיף 66 עסק יהיה זכאי לבחור בפיצוי על פי מסלול שווי פיננסי בשל סניף פעיל, אולם לאור העובדה שסניף אינו מרווח באופן עצמאי לרשויות

69. (א) ועדת זכאות רשאית להקטין את הפיצוי לפי סימן זה במקרים יוצאי דופן שבהם אופן החישוב לפי סימן זה והתוספת השלישית אינו תואם את נסיבותיו המיוחדות של העסק ולפיכך הפיצוי המחושב כאמור עולה במידה ניכרת על פיצוי הוגן וראוי.

(ב) בלי לגרוע מכלליות האמור בסעיף קטן (א), בקביעת פיצוי לפי סימן זה, רשאית ועדת זכאות לערוך התאמות שמטרתן לבטל את השפעתן של עסקאות מלאכותיות או של עסקאות שנעשו שלא בתנאי שוק, על הנתונים המשמשים בחישוב הפיצוי.

(ג) בטרם תחליט ועדת זכאות כאמור בסעיף זה תיתן לזכאי הזרמנות לטעון את טענותיו.

(ד) החלטת ועדת הזכאות לפי סעיף זה טעונה אישור הועדה המיוחדת, והיא נתונה לערעור; על הערעור יחולו הוראות סימן ג' לפרק ג'.

70. (א) עסק שקיבל פיצוי לפי סימן זה והעתיק את הפעילות שהתנהלה בשטח המפונה למקום שאינו בשטח האמור בסעיף 3, ואינו במדינת חוץ, זכאי למענק בסכום השווה ל-10 אחוזים מן הסכומים שהשקיע בהעקת הפעילות ובעסק החדש עד תום 12 חודשים מיום הפינוי, ובלבד שסכום המענק לפי סעיף קטן זה לא יעלה על 10 אחוזים מן הפיצוי שקיבל; ואולם אם השקיע העסק כאמור יותר מ-60 אחוזים מהפיצוי שקיבל, יהיה זכאי למענק בסכום השווה ל-10 אחוזים מן הפיצוי שקיבל.

(ב) עסק שאינו עסק של חקלאות והוא מפעל תעשייתי, שקיבל או זכאי לקבל מענק לפי סעיף קטן (א) והעתיק את פעילותו לאזור פיתוח א' כמשמעותו לפי חוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959, בנגב או בגליל, יהיה זכאי גם למענק לפי החוק האמור

דברי הסבר

הפיצוי. כדי לקיים בקרה נוספת על כך, מוצע כי ההחלטה תהיה טעונה אישור הועדה המיוחדת.

סעיף 70 כדי לעודד עסקים להמשיך את פעילותם ולהעסיק עובדים ישראלים לאחר הפינוי, מוצע לתת מענק מיוחד לבעל עסק אשר העתיק את העסק שהיה לו בשטח המפונה למקום אחר שאינו בתחום שחוק זה דן בו ואינו מדינת חוץ (להלן – המענק המיוחד). המענק המיוחד יהיה בגובה של 10% מן הסכום שהשקיע בפועל בעסק החדש עד תום שנים עשר החודשים שלאחר יום הפינוי, כולל הוצאות העתקה, אך לא יותר מ-10% מסכום הפיצוי שקיבל בעל העסק במסגרת הפיצוי על פי סימן ד' המוצע, ואולם אם בעסק החדש הושקע סכום העולה על 60% מן הפיצוי שקיבל, יהיה זכאי למענק מיוחד בגובה 10% מן הפיצוי.

בעל עסק תעשייתי, אשר מקור ההכנסה שלו אינו בחקלאות, יהיה זכאי למענק נוסף לפי חוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959, בסך 32% מכל סכום שהשקיע במפעל התעשייתי החדש העולה על סכום הפיצוי, לרבות המענק המיוחד, אם בחר להעתיק את עסקו לאזור פיתוח א' בנגב או בגליל. אין בכך כדי לגרוע מוכותו של הזכאי המקיים מפעל חדש, לבקש את ההטבות המקובלות לפי החוק האמור. מוצע כי גם בעל עסק בחקלאות יהיה זכאי להטבות לפי חוק לעידוד השקעות בחקלאות, התשמ"א-1980, בשל השקעות

הכללים והתנאים שיקבע שר המשפטים בהסכמת שר האוצר, ולאחר שתשמע את עמדת ועדת הזכאות אשר דנה בענינו של אותו עסק, דוגמה לכך יכולה להיות מקרה מיוחד של תשלום חריג שעסק חויב בו בשל סיכול חווה עקב הפינוי. יודגש כי הכוונה אינה ליצור ערכאת ערעור נוספת על ועדת הזכאות, שכן התנאים להגדלת פיצוי שונים בתכלית מן התנאים לקבלת פיצוי.

סעיף 69 מוצע כי במקרים יוצאי דופן, שבהם שיטות החישוב המוצעות אינן מתאימות לנסיבותיו המיוחדות של העסק, והתוצאה היא שהפיצוי המחושב לפיהן גבוה במידה ניכרת מפיצוי ראוי והוגן ביחס למטרות החוק, וזאת בלא טעם כלכלי סביר, תהיה רשאית ועדת הזכאות להפחית את סכום הפיצוי.

עוד מוצע כי הועדה תהיה רשאית, לצורך חישוב הפיצוי, לבצע התאמות לגבי דוחות שהגיש העסק, במקרים שבהם נוכחה כי בוצעו עסקאות אשר אינן סבירות כלכלית, או שאינן על פי תנאי שוק, ויש בתוצאות של אותן עסקאות כדי להשפיע באופן מלאכותי על מסד הנתונים שעליו מתבסס תחשיב הפיצוי.

החלטה כאמור תתקבל רק לאחר שניתנה לזכאי אפשרות להשמיע את כל טענותיו באשר לנסיבות שעליהן מבקשת ועדת הזכאות לבסס את הפחחת

בשיעור של 32 אחוזים מן הסכומים שהשקיע במפעל החדש מעבר לסכומי הפיצוי והמענק לפי סעיף קטן (א) שקיבל.

(ג) עסק של חקלאות שקיבל פיצוי לפי סימן זה וזכאי למענק לפי סעיף קטן (א), אשר העתיק את פעילותו אל מחוץ לתחום האמור בסעיף 3, זכאי לקבל הטבות לפי חוק לעידוד השקעות הון בחקלאות, התשמ"א-1980, בשל הסכומים שהשקיע מעבר לסכומי הפיצוי והמענק לפי סעיף קטן (א) שקיבל.

71. היו שניים או יותר זכאים לפיצוי לפי סימן זה בשל אותו עסק או סניף, או בשל אותו רכיב כמשמעותו בתוספת השלישית, יחושב הפיצוי המגיע להם יחד כאילו היה זכאי אחד בלבד.

זכאים בשל עסק אחד

72. (א) בסעיף זה, "פיצוי לעסק" - פיצוי לפי סימן זה, לרבות מענק לפי סעיף 70(א) ולמעט הטבות כאמור בסעיף 70(ב) ו(ג).

מס מיוחד בשל פיצוי לעסקים

(ב) פיצוי לעסק חייב במס בשיעור של 10 אחוזים (בסעיף זה - המס המיוחד), בלא זכות לניכוי, לזיכוי, לקיזון, לפטור, להנחה או להפחתה כלשהם.

(ג) על אף האמור בכל דין, לא יוטל על פיצוי לעסק בידי זכאי כל מס או תשלום חובה אחר, למעט המס המיוחד.

(ד) קבלת פיצוי לעסק לא תחשב כהכנסה כהגדרתה בפקודת מס הכנסה ולא תחשב כמכירת זכות במקרקעין כמשמעותה בחוק מיסוי מקרקעין או כמכירת נכס כמשמעותה בפקודת מס הכנסה.

(ה) (1) במועד תשלום פיצוי לעסק תנכה המינהלה מהפיצוי את המס המיוחד; המינהלה תעביר את המס המיוחד לפקיד השומה ב־15 בחודש שלאחר יום תשלום הפיצוי, ותגיש לו דין וחשבון המפרט את מקבלי הפיצוי לעסק ואת המס שנוכה מהפיצוי לגבי כל אחד מהם.

(2) שולם פיצוי לעסק כמקדמה בדרך של הלוואה, לפני שנקבעה הזכאות לפיצוי, תעביר המינהלה, מתוך כספי הלוואה, את המס המיוחד לפקיד השומה ב־15 בחודש שלאחר קביעת זכאותו של מקבל הלוואה לפיצוי.

ד ב ר י ה ס ב ר

המס המיוחד ינוכה במקור על ידי המינהלה. מס בשל פיצוי לעסק ששולם כמקדמה בדרך של הלוואה לפני שנקבעה זכאותו של מקבל הלוואה לפיצויים, ישולם על ידי המינהלה, מתוך כספי הלוואה, לפקיד השומה. את המס המיוחד יראו כאילו היה ניכוי מהכנסה שהמינהלה חייבת בניכוי לפי סעיף 164 לפקודת מס הכנסה.

על שימוש בכספי הפיצויים יחולו דיני המס הרגילים, בכפוף להסדרי הפירוק המיוחדים לפי החוק המוצע.

מוצע לקבוע הוראות מיוחדות לנושא מכירת מניות בתאגיד זכאי, שמטרתן להבטיח כי רווחים שנוקדם בפיצוי בשל העסק יובאו בחישוב רווחים ראויים לחלוקה.

כמו כן, מוצעת הוראה מיוחדת בנסיבות שבהן התאגיד הזכאי מתפרק סמוך לקבלת הפיצוי, ולפיה לא

שהשקיע בעסק החדש מעבר לסכום הפיצוי, לרבות המענק המיוחד.

סעיף 71 מוצע להבהיר כי לא יינתן כפל פיצוי בשל עסק אחד או סניף אחד או בשל נכס עסקי המהווה רכיב פיצוי בהתאם לתוספת השלישית.

סעיף 72 מנצע כי על הפיצוי לעסק, לרבות המענק המיוחד לעסק ממשך, ולמעט ההטבות לפי חוקי העידוד, יחול מס מיוחד בשיעור של 10% בלבד, אשר יבוא במקום כל חיוב במס כלשהו - מס הכנסה, מס רווח הון, מס שבח, מס מכירה ומע"מ, והפיצוי לא יחשב כחלק מהכנסתו של הזכאי בשנת המס.

המס המיוחד הוא מס סופי, ולפיכך אין זכות לניכוי, לקיזון, לפטור או להפחתה כלשהם.

(3) יראו את המס המיוחד כמס שהמינהלה חייבת בניכוי לפי סעיף 164 לפקודת מס הכנסה, והוראות הפקודה האמורה יחולו בהתאם.

(1) פיצוי לעסק שניתן לעוסק לא ייחשב כחלק ממחיר עסקאותיו לפי סעיף 12 לחוק מע"מ; לענין זה, "עוסק" ו"עסקה" - כהגדרתם בחוק מע"מ.

(2) במכירת מניה בחברה שקיבלה פיצוי לעסק יחולו הוראות אלה:

(1) לצורך חישוב הרווחים הראויים לחלוקה כהגדרתם בסעיף 94(ב)(כ1) לפקודת מס הכנסה יקראו את ההגדרה האמורה כאילו אחרי "לרבות מס שבח" בא "ומס מיוחד לפי סעיף 72 לחוק יישום תכנית ההתנתקות, התשס"ה-2004";

(2) סעיף 94(א)(2) לפקודת מס הכנסה לא יחול על רווחים שמקורם בפיצוי לעסק.

(ח) בתאגיד הזכאי לפיצוי לעסק, שהוחל בפירווקו בסמוך לקבלת הפיצוי, לענין סעיף 93(א)(3) לפקודת מס הכנסה לא יזבא בחישוב התמורה בעד המניות או הזכויות האחרות של חבר בו, חלק יחסי מסכום הפיצוי לעסק כיחס חלקו של החבר בזכות לרווחים בתאגיד לכלל הזכויות לרווחים בתאגיד; הוראה זו תחול בפירוק תאגיד שהושלם בתוך שלוש שנים מיום הפינוי, אלא אם כן מנהל רשות המסים בישראל האריך את התקופה.

סימן ה': תשתיות

הגדרות

73. בסימן זה -

"גורם תשתית" - אדם שביום הקובע נתן שירותי תשתית בשטח מפונה, שמתקיימים לגביו כל אלה, למעט רשות מקומית כהגדרתה בסעיף 113, ההסתדרות הציונית העולמית וגופים בבעלות או בניהול מי מהן:

- (1) מתן שירותי התשתית על ידו בשטח המפונה טעון קבלת רישיון;
- (2) הוא נתן שירותי תשתית ביום הקובע ביישוב מפונה, מכוח חובה שהוטלה עליו ברישיונו או לפי חוק אן תחיקת הביטחון;
- (3) הקמת תשתית בשטח המפונה היתה הכרחית לשם מתן שירותי התשתית בשטח המפונה;
- (4) הקמת התשתית כאמור בפסקה (3) נעשתה, כולה או חלקה, במימונו העצמי;

ד ב ר י ה ס ב ר

ואשר היה הכרח שיקמו תשתית בשטח המפונה לצורכי מתן שירותי התשתית בו.

גורם ייחשב כגורם תשתית אם הקמת התשתיות שנדרשה נעשתה, ולו בחלקה, במימונו העצמי.

להגדרה "שירותי תשתית" -

שירותי תשתית הם שירותים הניתנים על פי רישיון ובהם שירותי חשמל, מים ותקשורת, ואשר על פי תנאי הרישיון מחויב הגורם המעניק אותם להקים תשתית.

ייגבה מס נוסף על אותו הפיצוי בידי החברים בתאגיד.

סימן ה': תשתיות

סעיף 73 להגדרה "גורם תשתית" -

גורמי תשתית מוגדרים כגורמים שפעולתם טעונה רישיון על פי הדין בישראל או תחיקת הביטחון, המעניקים שירותי תשתית בשטח המפונה מכוח חובה שהוטלה עליהם על פי דין בישראל או בשטח המפונה.

"רישיון" - רישיון, זיכיון, היתר, או מסמך רישוי אחר הניתן לפי חוק או לפי תחיקת הביטחון, החלים על מתן שירותי התשתית;

"שירותי תשתית" - שירותים הניתנים לציבור על פי רישיון, ובכלל זה שירותי חשמל, מים, בזק ושידורים, אשר לפי הרישיון, החוק או תחיקת הביטחון יש להקים תשתית לצורך נתינתם;

"תשתית" - רשת של הולכה או הפצה, הכוללת מיתקנים וציוד, לרבות כבלים, צינורות ומשרדים, למעט מיתקנים וציוד המותקנים על פי התקשרות בין גורם התשתית לבין הצרכן מקבל השירות.

הערר זכאות 74. גורם תשתית לא יהיה זכאי לפיצויים לפי סימן ד', בשל פעילותו והשקעותיו בשטח מפונה כגורם תשתית.

תשלום החזר השקעות לגורם תשתית עקב הפינוי 75. (א) הועדה המיוחדת רשאית להחליט, לבקשת גורם תשתית, כי המדינה תשלם לו תשלום בשל תשתיות או הוצאות כמפורט להלן, באופן, בסכומים, במועדים ובתנאים שתורה, ובכפוף להוראות סימן זה:

(1) תשתיות שהקמתן היתה הכרחית לצורך מתן שירותי התשתית על ידו בשטח המפונה שהיו פעילות ביום הקובע בשטח מפונה, ושהיה על גורם התשתית להפסיק את פעילותן עקב הפינוי (בסימן זה - התשתיות). ככל שהשקעות בתשתיות לא הופחתו או לא הובאו בחשבון בקביעת תעריפיו, ובלבד שהוא לא קיבל או עתיד לקבל תמורה בעדן;

(2) הוצאות סבירות של גורם התשתית עקב פינוי התשתיות.

(ב) החלטת הועדה המיוחדת תינתן לאחר התייעצות עם מי שהוסמך על פי דין להסדיר את מתן שירותי התשתית על ידי גורם התשתית, עם הממונה על התקציבים במשרד האוצר, ועם כל גורם אחר שתמצא הועדה לנכון.

(ג) על החלטת הועדה המיוחדת לפי סעיף זה רשאי גורם התשתית לעתור לבית המשפט לעניינים מינהליים בירושלים.

ד ב ר י ה ס ב ר

להגדרה "תשתית" -

של גורם תשתית, כי המדינה תשלם לו תשלומים בשל התשתיות שהיו נחוצות לצורך מתן שירותיו ובשל הוצאותיו עקב עלויות הפינוי. בתנאים שייקבעו, ובלבד שהקמת התשתיות בשטח המפונה מומנה על ידי גורם התשתית, וכי השקעות אלה אינן מוחזרות לו, לא הוכרו במסגרת תעריפיו. ולא הופחתו, ושגורם התשתית אינו מקבל או אינו עתיד לקבל תמורה אחרת בעד התשתיות, לרבות על פי הסכם מסחרי.

מוצע להגדיר תשתית כרשת של הולכה או הפצה, הכוללת מיתקנים וציוד, לרבות כבלים צינורות ומשרדים, ואינה כוללת מיתקנים וציוד המותקנים במסגרת ההתקשרות האינדיבידואלית שבין הצרכן לנותן השירות, כגון ציוד קצה המיתקן בחצרי הלקוח.

על התשלום שייקבע יחול מס מיוחד בשיעור של 10%, כפי שנקבע בסעיף 72 המוצע לפיצוי בשל עסק.

סעיפים גורמי תשתית אינם עסקים שעיקר פעילותם וניהולם הם בשטח המפונה ולכן 74, 75 אינם כלולים בגדר "עסק בשטח המפונה" 78- כהגדרתו בסעיף 62. בשל כך, ובשים לב להסדרים הקבועים על פי דין לפעולתם של גורמים אלה, ולהצעה לפי סימן ה' המוצע בדבר התחשבות בהשקעות בתשתיות ובהוצאות הפינוי, מוצע להבהיר במפורש כי גורמי תשתית לא יהיו זכאים לפיצוי לפי סימן ד' בשל פעילותם והשקעותיהם בשטח המפונה כגורם תשתית.

הועדה המיוחדת תדון בבקשת גורם התשתית בהתחשב בשיקולים הקבועים בסעיף 76 המוצע, ולאחר שתיוועץ במי שהוסמך על פי דין להסדיר את מתן השירותים על ידי גורם התשתית, עם הממונה על התקציבים במשרד האוצר ועם כל מי שתמצא לנכון.

מוצע כי על החלטות הועדה המיוחדת לפי סימן זה ניתן יהיה לעתור לבית המשפט לעניינים מינהליים בירושלים.

עם זאת מוצע כי הועדה המיוחדת שתוקם לפי סעיף 137 לחוק המוצע תהיה רשאית לקבוע, לבקשתו

76. בהחלטתה לקבוע תשלום לפי סימן זה ובקביעת שיעורו, תביא הועדה המיוחדת בחשבון, בין השאר, שיקולים אלה:

- (1) היקף החובה שהוטלה על גורם התשתית לפי רישונו או לפי החוק או תחיקת הביטחון בענין מתן שירותי התשתית בשטח המפונה;
- (2) התשתיות שנחוץ היה להקים לצורך מתן שירותי תשתית בשטח המפונה, בשים לב לשימוש שנעשה בהן גם למתן שירותי תשתית מחוץ לשטח המפונה;
- (3) זכויותיו של גורם התשתית בתשתיות;
- (4) ההוצאות שהוציא גורם התשתית למימון הקמת התשתיות; לענין זה לא יובא בחשבון מימון שמקורו מתקציב המדינה, או מתקציבם של רשויות מקומיות, ההסדרות הציבוריות העולמיות, או גוף שבעלות או בניהול מי מהן או הפועל מטעמן;
- (5) העלות המופחתת המתואמת של התשתיות ביום הפינני, ואם מתן שירותי התשתית הופסק במועד מוקדם יותר – העלות המופחתת המתואמת במועד שבו הופסק;
- (6) מבנה התעריפים של גורם התשתית ודרך חישובם;
- (7) האפשרות או הצורך בהוצאת התשתיות מן השטח המפונה, עלות ההוצאה כאמור, כראיותה, ערך התשתיות לאחר ההוצאה, אם יוצאו, והשימוש שניתן לעשות בהן לאחר הוצאתן;
- (8) האופן שבו ניתנו שירותי התשתית על ידי גורם התשתית, ורציפות נונינתם, עד תום תקופת הפינני;
- (9) ההפחתה בהוצאות גורם התשתית שתיגרם עקב הפינני, אם תיגרם.

המשך מתן
שירותי תשתית
עד הפינני

77. (א) גורם תשתית ימשיך במתן שירותי התשתית בשטח המפונה עד תום תקופת הפינני, בהתאם להוראות החלות עליו לפי רישונו או לפי חוק או תחיקת הביטחון בענין מתן השירותים.

(ב) המנהל רשאי להנחות את מי שהוסמך על פי דין להסדיר את מתן שירותי התשתית על ידי גורם התשתית, בענין פעילותו של גורם התשתית בשטח המפונה בתקופת הפינני.

ד ב ר י ה ס ב ר

יינתנו בהתאם להוראות החלות על גורם התשתית לענין מתן השירותים והמחייבות את מתן השירותים על פי הדינים הכלליים המסדירים את פעולתו, לרבות הוראות שיינתנו לו מכוח הסמכויות הנתונות על פי דין.

עוד מוצע כי מנהל המינהלה יוסמך להנחות את הגורם המסדיר את מתן שירותי התשתית, בכל הקשור לפעילות גורם התשתית בשטח המפונה בתקופת הפינני.

מוצע להבהיר כי אין בהוראות הסימן כדי לגרוע מהסמכויות הנתונות על פי הדינים החלים על מתן שירותי התשתית. בכלל זה אין בכך משום גריעה מן הסמכויות בענין עונשין ועיצומים בשל הפרת הוראות נותן הרישיון או הוראות שניתנו לגורם התשתית לפי רישונו.

סעיף 76 מוצע כי בבואה לשיקול קביעת תשלום לגורם תשתית, תביא הועדה בחשבון, בין שיקוליה, את השיקולים המפורטים בסעיף המוצע.

באמצעות שיקולים אלה תוכל הועדה, בין השאר, להכריע בשאלת היקף התשתיות הרלוונטיות, המימון הממשי של התשתיות על ידי בעל התשתית, ערכן הנוכחי ומידת ההחזר בפועל של המימון שנעשה, כמו גם בשאלת ההצדקה לפינני התשתיות, כראיות הפינני ועלותו.

סעיף 77 כדי למנוע הפרעה בסדר החיים התקין בשטח המפונה עד יום הפינני, מוצע לקבוע כי גורם התשתית ימשיך במתן שירותי התשתית בשטח המפונה עד תום תקופת הפינני. שירותים אלה

(ג) אין באמור בסימן זה כרי לגרוע מהוראות כל דין החל על מתן שירותי התשתית ומכל סמכות הנתונה לפיו, לרבות לענין עונשין ועיצומים בשל הפרת תנאי הרישיון או הוראות של נתן הרישיון.

78. הוראות סעיף 72 יחולו לגבי תשלום לפי סימן זה כאילו היה פיצוי לעסק, ויראו לענין זה גורם תשתית כעסק.

מיסוי

סימן ו': מוסדות ציבור

79. בסימן זה -

הגדרות

"מוסד ציבור" - תאגיד שמתקיימים בו כל אלה, למעט אגודה שיתופית, ההסדרות הציונית העולמית, רשות מקומית ותאגיד בבעלות או בניהול של מי מהן:

(1) הוא פועל שלא למטרה של חלוקת רווחים לבעליו או לחברים בו, ומסמכי היסוד שלו אוסרים חלוקת רווחים ונכסים לבעליו או לחבריו, לרבות בעת פירוק;

(2) הוא רשום במרשם של תאגידים מסוג, בין בישראל ובין באזור;

(3) עיקר פעילותו ביום הקובע היה בשטח מפונה, או שהפעיל סניף, לרבות שלוחה, בשטח מפונה;

"מבנה ציבור" - מבנה או מיתקן של קבע בשטח מפונה, המיועד לצורכי ציבור ואינו משמש למגורים, לעסק או למתן שירותי תשתית כמשמעותם בסימנים א', ד' או ה', לפי הענין, למעט מיטלטלין וכל מחובר הניתן לפירוק;

"רשות מקומית" - רשות מקומית כהגדרתה בסעיף 113, ועד מקומי כהגדרתו בסעיף 123, ותאגיד בבעלותם או בניהולם של מי מהם או של רשויות מקומיות בישראל.

80. (א) ועדת זכאות רשאית להחליט כי המדינה תשלם למוסד ציבור תשלום בשל השקעות שהשקיע במבנה ציבור, בסכום של 3,825 שקלים חדשים למטר רבוע שמוסד הציבור הקים כדין או של החלק שהוא הוסיף למבנה כדין, לשם פעילותו כמוסד ציבור, לפי הענין, ובלבד שמוסד הציבור לא יהיה זכאי לתשלום בשל הקמה או הוספה שמקורן בתקצוב, במימון, בהעברה או בתמיכה מטעם המדינה, רשות מקומית, ההסדרות הציונית העולמית, תאגיד שהוקם בחוק, או תאגיד בבעלות מי מהם.

תשלום למוסד ציבור

ד ב ר י ה ס ב ר

לענין זה תיכלל בהגדרה "רשות מקומית" רשות מקומית וועד מקומי לפי ההגדרות שבסעיפים 113 ו' 123 לחוק המוצע, ותאגיד בבעלותם או בבעלות רשויות מקומיות בישראל, כגון מפעל הפיס. להגדרה "מבנה ציבור" -

מוצע להגדיר מבנה ציבור כמבנה או מיתקן של קבע בשטח המפונה, המיועד לצורכי ציבור, ואשר אינו משמש למגורים, לעסק או למתן שירותי תשתית, כפי שהם מוגדרים בחוק המוצע, ולהבהיר כי המונח אינו כולל מיטלטלין ומחברים הניתנים לפירוק, שאותם ניתן להוציא אל מחוץ לשטח המפונה.

סעיף 80 מוצע כי ועדת הזכאות תהיה רשאית להחליט על תשלום של המדינה למוסד ציבור בשל השקעות שהשקיע במבנה ציבור.

סימן ו': מוסדות ציבור

סעיף 79 להגדרות "מוסד ציבור" ו"רשות מקומית"

מוצע להגדיר מוסד ציבור כתאגיד רשום, הפועל שלא למטרה של חלוקת רווחים לבעליו או לחברים בו, ומסמכי היסוד שלו אוסרים חלוקה כאמור, גם בעת פירוק. עוד נדרש כי מוסד ציבור יהיה מי שעיקר פעילותו ביום הקובע היה בשטח המפונה או שהפעיל בו סניף או שלוחה. מוסד ציבור עשוי להיות עמותה שהיא ישיבה או בית-כנסת, שפעלה בשטח המפונה ומתקיימים בה התנאים הקבועים בסימן ו' המוצע, או מלכ"ד שהפעיל מבנה ציבור אחר לצורכי הקהילה והחברה, וגופים אחרים כיוצא באלה. לא יימנו על מוסד ציבור אגודה שיתופית, ההסדרות הציונית העולמית, רשות מקומית או תאגיד בניהול או בבעלות מי מאלה.

(ב) מוסד ציבור אשר הוכיח כי עקב הפיגוע נשא בהוצאות של הובלת מיטלטלין שלו אל מחוץ לתחום האמור בסעיף 3, רשאית ועדת הזכאות להחליט כי המדינה תשלם לו תשלום להחזר הוצאותיו הסבירות.

(ג) תשלום כאמור בסעיף זה יהיה באופן, בסכומים, במועדים ובתנאים שתורה ועדת הזכאות, ובכלל זה תנאים לענין הבטחת השימוש בכספים שיתקבלו למטרות מוסד הציבור; ואם פורק מוסד הציבור או פסק מלפעול – תנאים להעברת הכספים או יתרת הנכסים, לפי הענין, לתאגיד בעל מטרות דומות.

(ד) החלטת ועדת הזכאות לפי סימן זה תתקבל לאחר התייעצות עם רשם העמותות ועם המשרד הממשלתי שפעילותו של מוסד הציבור היא בתחום אחריותו.

81. מוסד ציבור לא יהיה זכאי לפיצויים לפי סימנים ד' ו-ה. העדר זכאות

82. הוראות סעיף 72 יחולו לגבי תשלום לפי סימן זה כאילו היה פיצוי לעסק, ויראו לענין זה מוסד ציבור כעסק. מיסוי

סימן ז': אגודות שיתופיות התיישבותיות

83. אגודה שיתופית התיישבותית לא תהא זכאית לפיצויים לפי חוק זה, זולת כאמור בסימן זה. פיצוי לאגודה שיתופית התיישבותית

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיפים מוצע להבהיר כי מוסד ציבור לא יהיה זכאי לפיצוי כעסק וכן לא יהיה זכאי לתשלומים כגורם תשתית.

עוד מוצע כי על התשלום שייקבע לפי סימן ו' יחול מס מיוחד בשיעור של 10%, כפי שנקבע בסעיף 72 המוצע לפיצוי בשל עסק.

סימן ז': אגודות שיתופיות התיישבותיות

סעיף 83 כרוך היישובים בתחום שהחוק המוצע דן בו פועלות, בנפרד לכל יישוב, אגודות שיתופיות המאגדות תושבים באותו יישוב. סוגי השירותים שאגודות אלה העניקו לחבריהן וסוגי הפעילויות המבוצעות על ידן שונים מיישוב ליישוב, בהתאם לאופי היישוב, לצורכי החברים והאגודות וכיוצא בזה. בין השאר, עוסקות האגודות במתן שירותים לקהילה ובביצוע פעילויות עסקיות שונות. במקביל לפעילות האגודה, ניתנים לתושבים שירותים מוניציפליים על ידי הגורמים המוניציפליים המוסמכים, ובהם הועד המקומי של היישוב, המהווה אישיות משפטית נפרדת מהאגודה.

הפיצוי לאגודות השיתופיות ההתיישבותיות נסמך על עקרונות הפיצוי הכלליים שבחוק המוצע, ואולם בשל המאפיינים המיוחדים של האגודות השיתופיות ההתיישבותיות יש צורך להתאים את רכיבי הפיצוי

מוצע כי תשלום כאמור ייקבע על פי השטח המבונה שמוסד הציבור הוכיח כי הקים כמבנה ציבור או הרחיב כמבנה ציבור לצורך פעילותו, אשר נעשו כדיון, לפי סכום של 3,825 שקלים חדשים למ"ר, המשקף ערך ממוצע למ"ר של מבני ציבור.

בקביעת תשלום כמוצע בשל השקעות במבנה ציבור לא תובא בחשבון בניה שמקורה בתקצוב, במימון, בהעברה או בתמיכה מטעם המדינה, רשות מקומית, ההסתדרות הציונית העולמית, תאגיד שהוקם בחוק או תאגיד שהוא בבעלותם של מי מאלה. זאת, כמובן, גם אם גופים אלה הקצו סכומים למוסד הציבור והוא השקיעם במבנה.

עוד מוצע כי ועדת הזכאות תהיה רשאית לקבוע למוסד ציבור תשלום להחזר הוצאות סבירות, אשר המוסד הוכיח כי עקב הפיגוע נשא בהן להובלת מיטלטלין אל מחוץ לתחום שעליו חל החוק המוצע. תשלום כאמור, אם ייקבע, יוענק באופן, במועדים ועל פי תנאים שתקבע ועדת הזכאות. תנאים אלה יכללו תנאים להבטחת השימוש בכספים שיתקבלו למטרות מוסד הציבור, או – אם יפורק, תנאים שיטחיו את העברת התשלום, או יתרת הנכסים, לגוף בעל מטרות דומות.

מוצע כי החלטות ועדת הזכאות לפי הסימן המוצע יתקבלו לאחר שהתייעצה עם רשם העמותות ועם המשרד הממשלתי שפעילותו של מוסד הציבור היא בתחום אחריותו.

84. (א) אגודה שיתופית התיישבותית תהא זכאית לפיצוי בשל עסק לפי הוראות סימן ד', למעט בשל עסק של השכרת מקרקעין; ואולם אם התנהל עסק במבנה המיועד לצורכי ציבור, יינתן הפיצוי בשלו בהפחתת הסכומים להקמת מבנה הציבור שמקורם בתקצוב, במימון, בהעברה או בתמיכה מטעם המדינה, רשות מקומית, ההסתדרות הציונית העולמית, תאגיד שהוקם בחוק או תאגיד בבעלות מי מהם.

(ב) הוואות סעיף 72 יחולו על פיצוי כאמור בסעיף קטן (א).

85. (א) המינהלה, באישור ועדת זכאות, רשאית, לבקשת אגודה שיתופית התיישבותית, אחת או יותר, המעוניינת להעתיק את פעילותה אל מחוץ לתחום האמור בסעיף 3, להתקשר בהסכם עם האגודה ועם חברי האגודה המעוניינים בכך, לענין העתקת הפעילות, ויראו את ההטבות לפי ההסכם כפיצויים לפי חוק זה; אגודה וחבר שהיו צד להסכם לפי סעיף זה לא יהיו זכאים לפיצויים נוספים לפי חוק זה.

(ב) ראש הממשלה רשאי, בהסכמת שר האוצר, לקבוע הוראות לענין העתקת פעילותה של אגודה שיתופית התיישבותית כאמור בסעיף קטן (א) וזכויות חבריה.

(ג) הסכם כאמור בסעיף קטן (א) לא יהיה בלתי בולט.

העתקת אגודה שיתופית התיישבותית

פרק ו': מנגנוני התשלומים

סימן א': פרשנות

86. בפרק זה -

הגדרות

"בית משפט" - לרבות בית דין לעבודה;

דבריו הסבר

סעיף 85 אם תבקש אגודה שיתופית התיישבותית להעתיק את פעילותה מחוץ לתחום האמור בסעיף 3 המוצע, באופן שתושביה ימשיכו להתגורר יחדיו במסגרת קהילתית משותפת, מוצע כי המינהלה תהיה רשאית להגיע להסכם עם האגודה ועם חבריה המעוניינים בכך, באישור ועדת הזכאות, שבו ייקבעו הפרטים השונים שיהיה צורך להסדירם. מוצע כי בהסכם כאמור יוסדר הפיצוי שיינתן במקרה כזה, לאגודה השיתופית התיישבותית ולאחריה, וכי לא יינתן פיצוי נוסף לפי החוק המוצע. לפיכך, מוצע לקבוע כי פיצוי כאמור ייחשב כפיצוי שניתן לפי החוק, על כל הנובע מכך, ובכלל זה, הסדרי המס.

עוד מוצע להסמיך את ראש הממשלה בהסכמת שר האוצר לקבוע הוראות לענין העתקת פעילותה של אגודה שיתופית התיישבותית כאמור, ולענין זכויות החברים באגודה כאמור, לרבות הוראות שיסדירו את הפיצוי לחברים שיבחרו שלא לעבור למיקום החדש.

השונים למאפיינים המיוחדים של אגודות אלו. לפיכך מוצע כי הפיצוי לאגודות אלו לא יהיה אלא לפי הוראות סימן ד' המוצע, שבו מפורטים השינויים וההתאמות הנדרשים. יובהר כי לגבי אגודה שיתופית שאינה אגודה שיתופית התיישבותית, יחולו כללי הזכאות לפיצוי לפי החוק המוצע, כמו לגבי כל תאגיד אחר.

סעיף 84 ככל שאגודה שיתופית התיישבותית מקיימת עסק הזכאי לפיצוי, מוצע לקבוע כי היא תהיה זכאית לפיצוי בשל עסק זה, ויחולו לגבי הוראות סימן ד' המוצע. עם זאת, המקרקעין המשמשים את האגודות השיתופיות התיישבותיות הוקצו להן לצורך הקמת היישוב ולצרכיו השוטפים על פי אופיו של היישוב, ולא כדי לקיים בהם עסק של השכרת המקרקעין. לפיכך, מוצע שלא לראות בפעילות של השכרת מקרקעין, עסק שבשלו זכאית אגודה שיתופית התיישבותית לפיצוי.

כמו כן בדומה לקבוע בסעיף 80 המוצע, לגבי מוסדות ציבור, אם העסק מתנהל במבנה המיועד לצורכי ציבור יופחתו מן הפיצוי לעסק סכומים שמקורם בתקצוב מהמדינה או מגופים ציבוריים.

עוד מוצע להבהיר כי הוראות סעיף 72 המוצע, לענין מס מיוחד, יחולו גם לגבי פיצוי הניתן לאגודה שיתופית התיישבותית.

פרק ו': מנגנוני התשלומים

כללי מטרת פרק ו' המוצע להסדיר את אופן העברת הפיצויים לזכאים להם, כך שיתאפשר, ככל הניתן, ליחיד או לתאגיד, הזכאי לפיצויים, להשתמש בכספי הפיצויים לצורך המשך ניהול חייו או עסקיו, תוך התחשבות בנושיו, ככל

"הסכום המובטח" – ערך הזכויות המשועברות להבטחת חוב מובטח או יתרת חוב מובטח שטרם נפרעה, לפי הנמוך, ובלבד שהוצאה על קיומו של החוב המובטח כאמור בסעיף 89(ג) או שנושה הודיע על קיומו כאמור בסעיף 90(4):

"חוב מובטח" – כל אחד מאלה:

(1) חוב שערב היום האמור בסעיף 28(א) היה מובטח בשעבוד של זכויות של הזכאי לגבי מקרקעין בשטח מפונה, הרשום במרשם המתנהל על ידי אחד מאלה: רשם המשכונות, רשם החברות, רשם העמותות, רשם האגודות השיתופיות, הממונה והחטיבה להתיישבות בהסתדרות הציונית העולמית, וכן חוב שערב היום האמור היה מובטח בשעבוד כאמור אף אם אינו רשום כאמור, ובלבד שהנושה הוכיח כי כוחו של השעבוד יפה כלפי המדינה;

(2) חוב מס שערב היום האמור בסעיף 28(א) היה קיים בשלו שעבוד לפי פקודת המסים (גביה)²⁹, על זכויות של הזכאי לגבי מקרקעין בשטח מפונה;

"מנהל מסדיר" – מי שמונה לפי סעיף 92;

"נושה מובטח" – נושה בעל חוב מובטח;

"ערך הזכויות המשועברות" – בשעבוד לגבי בית מגורים – סכום כאמור בסעיף 2 לתוספת השנייה לפי סוג בית המגורים ושטחו, ובשעבוד לגבי מקרקעין של עסק – העלות המתואמת שלהם כאמור בסעיפים 3 ו-4 לתוספת השלישית;

"תאגיד" – תאגיד הזכאי לפיצויים לפי חוק זה, למעט אגודה שיתופית התיישבותית.

87. (א) נקבע לזכאי פיצוי, מענק או תשלום לפי חוק זה, למעט הטבות לפי סעיף 70(ב) דרכי תשלום ו-(ג) (בפרק זה – פיצויים). ישולמו הפיצויים בהתאם להוראות פרק זה.

(ב) הוראות פרק זה יחולו, בשינויים המחויבים, גם על מקדמה שמועד תשלומה הוא אחרי יום תחילתו של חוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

סימן ג' העוסק ביחיד, את רוב הוראותיו של סימן ב' העוסק בתאגיד, בשינויים ובהתאמות הקבועים בו.

סימן א': פרשנות

סעיף 86 בסעיף 86 מובאות הגדרות שיעקין נוגע לחובות המובטחים בשעבודים של מקרקעין הנמצאים בשטח המפונה, שיטופלו על פי הוראות הפרק המוצע. מאחר שלפי החוק המוצע מתבטלות הזכויות במקרקעין במועד הקבוע בסעיף 28(א), החובות המובטחים בהתאם להגדרה המוצעת, הם החובות שהיו מובטחים עד ביטול הזכויות במקרקעין כאמור בשעבוד רשום, או בשעבוד שאינו רשום ובלבד שהוכח שכוחו יפה כלפי המדינה וכן חובות המובטחים בשעבוד לפי פקודת המסים (גביה).

כמו כן מוצע כי סכום מובטח יוכר רק אם הזכאי לפיצוי או הנושה הודיעו למינהלה על קיומו של החוב המובטח.

סעיף 87 מוצע לקבוע כי הוראות פרק ו' המוצע בדבר דרך תשלום הפיצויים, התשלומים והמענקים הקבועים בחוק המוצע יחולו גם על תשלומים

שישנם. לפיכך, ככלל, קובע הפרק, כי לפני הזכאי יעמדו שתי חלופות בענין דרך העברת הפיצויים: הזכאי יוכל לבחור בהעברה ישירה של כספי הפיצויים לחשבון הבנק שלו, ולהתמודד באופן עצמאי עם נושיו, ככל שישנם, עם מתן אפשרות לנושים לנהל הליכים כנגדו, או לבחור במינוי של מנהל מסדיר, אשר ינהל הליכים לאישור הסדר נושים בעבור הזכאי, בתקופה שבה יוקפאו הליכים כנגדו.

לגבי אגודות שיתופיות התיישבותיות קובע סימן ד' בפרק המוצע כי הן יפורקו בידי רשם האגודות השיתופיות, וכי הפיצויים ישולמו במסגרת הליכי הפירוק, וזאת זולת אם הסכם בין המינהלה לבין אגודה שיתופית התיישבותית, לבקשת האגודה, להעתיקה אל מחוץ לתחום האמור בסעיף 3, כאמור בסעיף 85 המוצע.

הפרק מחולק לסימנים בהתאם לסוג הזכאים לפיצויים – תאגידים, יחידים או יישובים. ואולם מאחר שההליכים בנוגע לתאגיד ובנוגע ליחיד דומים, מחיל

²⁹ חוקי א"י, כרך ב' עמ' (ע) 1374, (א) 1399.

88. (א) תאגיד התובע פיצויים, שמתנהל נגדו בבית משפט הליך של פשרה או הסדר לפי סעיף 350 לחוק החברות, הליך של פירוק לפי פקודת החברות, פקודת האגודות השיתופיות או חוק העמותות, או הליך של כינוס נכסים לפי פקודת החברות (בסעיף זה – הליך), יצרף לתביעתו הודעה על כך; בהודעה יציין התאגיד את סוג ההליך, פרטיו, בית המשפט שבפניו מתנהל ההליך (בסעיף זה – בית המשפט), ואם מונה לתאגיד בעל תפקיד – את שמו ומענו.

הודעה על הליכי פירוק, הסדר או כינוס נכסים

(ב) החל הליך או מונה בעל תפקיד, לאחר הגשת התביעה לפי חוק זה ולפני ביצוע תשלום ישיר או מינוי מנהל מסדיר לפי סימן זה, יגיש התאגיד למינהלה הודעה על כך בתוך שבעה ימים מיום שהחל ההליך או מיום שמונה בעל התפקיד, לפי הענין.

(ג) נמסרה הודעה כאמור בסעיפים קטנים (א) או (ב), או נודע למינהלה בדרך אחרת על קיומו של הליך, יועברו הפיצויים, כולם או חלקם, בהתאם להוראות בית המשפט, לבעל התפקיד, לזכאי, או לנושה מובטח; בטרם ייתן בית המשפט הוראות כאמור בסעיף קטן זה, ייתן לנושה מובטח הודמנות לטעון את טענותיו.

(ד) תאגיד שמתנהל לגביו הליך, לא ימונה לו מנהל מסדיר, אלא אם כן הורה בית המשפט, לבקשת התאגיד, לעכב את ההליך בפניו ולהעביר את הטיפול בתאגיד למנהל מסדיר, ובהתאם להוראות שיראה בית המשפט לנכון לתת.

(ה) בסעיף זה, "בעל תפקיד" – נאמן, כונס נכסים, מפרק, או בעל תפקיד אחר שמונה לפי סעיף 350 לחוק החברות.

89. (א) תאגיד התובע פיצויים, אשר לא מתנהל נגדו הליך כאמור בסעיף 88, יצרף לתביעתו בקשה לקבל את כספי הפיצויים במישרין ולהתמודד בעצמו עם נושיו, ככל שישנם (בסימן זה – בקשה לתשלום ישיר), או בקשה שימונה לו מנהל מסדיר לשם ניהול של הליך להסדר נושים בהתאם להוראות סימן זה (בסימן זה – בקשה למינוי מנהל מסדיר).

בקשה לתשלום ישיר או בקשה למינוי מנהל מסדיר

ד ב ר י ה ס ב ר

שכן יתכן כי דרך זו תהיה מהירה ויעילה יותר. זאת במיוחד במקרה שבו ההליך לפני בית המשפט רק החל.

המשתלמים אחרי תחילת החוק, על פי הסכם בדבר מקדמה על חשבון הפיצויים לפי החוק שנכרת לפני תחילתו.

סעיף 89 בכל מקרה שבו לא מתנהל הליך כאמור בסעיף 88 יהיה על התובע פיצויים להגיש, לפי בחירתו, בקשה לתשלום ישיר או בקשה למינוי מנהל מסדיר. מוצע כי כשהתובע הוא חברה או תאגיד אחר, תתקבל החלטה על הבחירה בידי הירוקטוריון או הגוף המנהל.

סימן ב': תאגיד

סעיף 88 כאמור לעיל, ככלל, מוצע כי כספי הפיצויים ישולמו ישירות לזכאי לפיצויים, או, לבקשתו, ינוהל בעבורו הסדר נושים על ידי מנהל מסדיר. ואולם אם מתנהל נגד הזכאי לפיצויים הליך של פירוק, פשיטת רגל, הסדר או פשרה, או כינוס נכסים, לא ניתן להעביר את הכספים ישירות לזכאי לפיצויים, ואף אין מקום לניהולו של הליך מקביל בפני מנהל מסדיר. לפיכך מוצע לקבוע כי על הזכאי להודיע אם מתנהל נגדו הליך כאמור, ובמקרים אלה יועברו הפיצויים רק בהתאם להוראות בית המשפט שלפניו מתנהל ההליך.

מוצע כי המבקש תשלום ישיר יצרף לבקשתו תצהיר ואישורים בדבר קיומם או אי קיומם של חובות מובטחים כאמור בהגדרה המוצעת בסעיף 86.

המבקש כי ימונה לו מנהל מסדיר, יצרף לבקשתו תצהיר בדבר חובותיו ונכסיו. וינמק את הצורך בניהול ההליך בפני מנהל מסדיר לצורך הסדרת חובותיו. תצהיר זה נדרש מאחר, שבכלל, אין מקום לניהולם של הליכי הסדר ולויתור כלשהו של נושים על נשייתם, אם נכסיו

עם זאת, מוצע לאפשר לבית המשפט שלפניו מתנהל הליך כאמור, לבקשת הזכאי לפיצויים, לעכב את ההליך כדי לנסות לגבש הסדר נושים בפני מנהל מסדיר,

(ב) לבקשה כאמור בסעיף קטן (א) תצורף החלטת הדירקטוריון, ובתאגיד שאינו חברה – החלטת גוף מקביל לו, על בחירתו אם להגיש בקשה לתשלום ישיר או בקשה למינוי מנהל מסדיר.

(ג) לבקשה לתשלום ישיר יצורף תצהיר בדבר קיומם או אי קיומם של חובות מובטחים, בצירוף פרטים על כך, ותדפיס או אישור על הרישום מאת הרשות שאצלה נרשם השעבוד, אם נדרש רישום.

(ד) לבקשה למינוי מנהל מסדיר יצורף תצהיר בדבר חביויותיו ונכסיו של התאגיד והנמקה מפורטת בדבר הצורך בהליך בפני מנהל מסדיר לאור היקפם של אלה ובהתחשב בפיצויים שהוא תובע; כן יצורף כתב ויתור על סודיות לגבי כל מידע הנוגע למצבו הכלכלי של התאגיד, בנוסח שעליו תורה המינהלה.

(ה) תאגיד רשאי להגיש בקשה למינוי מנהל מסדיר, בצירוף החלטה ומסמכים כאמור בסעיפים קטנים (ב) ו-(ד), אף אם הגיש תחילה בקשה לתשלום ישיר, וזאת ער למועד הנקוב בהודעת המינהלה כאמור בסעיף 90(2).

(ו) על אף האמור בסעיף קטן (א), תאגיד הזכאי לפיצויים בשל עסק שלא היה פעיל ביום הקובע או בשל סניף לפי סימן ר' לפרק ה', או לפיצויים לפי סימנים ה' או ו' לפרק האמור, אינו רשאי להגיש בקשה למינוי מנהל מסדיר; תאגיד כאמור יצרף לתביעתו תדפיס או אישור על רישום כאמור בסעיף קטן (ג) אם נדרש רישום, ויראו אותו כמי שהגיש בקשה לתשלום ישיר.

90. החליטה ועדת זכאות על תשלום פיצויים, או על תשלום על חשבון הפיצויים, לתאגיד שהגיש בקשה לתשלום ישיר, או אישרה הסכם בדבר תשלום פיצויים לתאגיד, תפרסם המינהלה באתר האינטרנט שלה הודעה על כוונתה לשלמו; בהודעה יצוינו ענינים אלה:

ד ב ר ו ה ס ב ר

הזכאי לפיצויים, באופן שתינתן להם אפשרות להיערך לנקיטת ההליכים הדרושים לגביית המגיע להם, לטענתם.

נוסף לכך, וכדי לוודא שישולמו הכספים שלהם זכאים עובדים מכוח יחסי עובד-מעביד בינם לבין הזכאי לפיצויים, מוצע כי, כל עובד שיש לו תביעה כאמור שעילתה בשנת העבודה האחרונה או בהפסקת העבודה, יוכל להודיע על כך למינהלה, וזו תעכב את תשלום הכספים הללו לזכאי, לפי הוראות סעיף 91 המוצע. להוראה זו יש מקום במיוחד נוכח העובדה שעסקים רבים יפסיקו לפעול עם הפינוי. כמו כן, וכדי שלא לפגוע במעמדם של נושים שחובם הובטח בשעבוד של זכויותיו של הזכאי לגבי מקרקעין בשטח מפונה, אשר יהיו בטלות עם הפינוי כאמור בסעיף 28 לחוק המוצע, מוצע לאפשר לנושים אלה להגיש למינהלה הודעה בדבר הסכום המובטח כאמור, בצירוף תדפיס או אישור בדבר רישום השעבוד, כאשר רישום כזה נדרש. יצוין כי שעבוד מכוח סעיף 101(א) לפקודת המסים (גבייה) אינו דורש רישום. הסכומים המובטחים לא יועברו לזכאי לפיצויים בלי הסכמת הנושים, לפי הוראות סעיף 91 המוצע.

של הזכאי, לרבות סכום הפיצויים, עולים בהרבה על חובותיו. מאותו טעם, וכדי שהסדר הנושים ישקף את יכולתו הכלכלית של הזכאי לפיצויים, יש לאפשר למנהל המסדיר לבחון את מצבו הכלכלי של הזכאי, ולשם כך נדרש הזכאי לחתום על כתב ויתור על סודיות.

עסק הזכאי לפיצויים בשל סניף שהוא מקיים בשטח מפונה או בשל עסק שלא היה פעיל ביום הקובע, גורם תשתית ומוסד ציבור, וכן אגודה שיתופית התיישבותית – כנובע מהגדרת "תאגיד" בסעיף 86, אינם זכאים לבקש כי ימונה להם מנהל מסדיר. עם זאת, בכל הנוגע למוסד ציבור, מוצע בסעיף 109 להסמיך את שר המשפטים להחיל את הוראות הפרק לענין מנהל מסדיר, כולן או חלקן.

סעיף 90 אם ביקש תובע כי הפיצויים ישולמו לו בתשלום ישיר, מוצע כי המינהלה תפרסם לפחות 45 ימים מראש כי בכוונתה להעביר את הפיצויים לחשבון הזכאי בסניף בנק שיצוין בהודעה ובמועד שיצוין בה. הודעה זו נועדה להגן על נושיו של

(1) שם הבנק ופרטי הסניף שבו בכוונת המינהלה להפקיד את כספי הפיצויים בעבור התאגיד (בסימן זה – חשבון התאגיד);

(2) המועד שבו בכוונת המינהלה להעביר את כספי הפיצויים, אשר לא יהיה מוקדם מ־45 ימים לאחר יום פרסום ההודעה ולא יהיה מאוחר מ־60 ימים לאחר היום האמור;

(3) כי כל עובד, הטוען כי הוא זכאי או יהיה זכאי לקבל מהתאגיד פיצויי פיטורים, תשלומים אחרים בקשר לסיום יחסי עובד-מעביד או שכר עבודה לתקופה שאינה עולה על 12 החודשים שקדמו לפיטורים או להתפטרות, למעט פיצויי הלנת שכר ופיצויי הלנת פיצויי פיטורים כמשמעותם בחוק הגנת שכר, התשי"ח-1958³⁰, רשאי להגיש למינהלה, בתוך התקופה שצוינה בהודעה לענין זה, אשר לא תפחת מ־30 ימים מיום פרסום ההודעה, הודעה בדבר הסכום המגיע לו לטענתו (בסימן זה – הסכום לעובד);

(4) כי כל נושה מובטח רשאי להגיש למינהלה הודעה בדבר החוב המובטח בציון ערך הזכויות המשועבדות להבטחתו או יתרתו שטרם נפרעה, לפי הנמוך, בצירוף תדפיס או אישור מאת הרשות שאצלה נרשם השעבוד, אם נדרש רישום, בתוך התקופה האמורה בפסקה (3).

91. (א) בתוך שבעה ימים לאחר המועד הנקוב בהודעה כאמור בסעיף 90(2), תעביר המינהלה את כספי הפיצויים לחשבון התאגיד, למעט סכום השווה לסך כל הסכומים המובטחים, וסכום השווה לסך כל הסכומים לעובדים.

(ב) כל סכום מובטח יועבר על ידי המינהלה כמפורט להלן:

(1) הוסר השעבוד – לחשבון התאגיד;

(2) לא הוסר השעבוד והסכימו הנושה המובטח והתאגיד על העברת הסכום – כפי שהסכימו;

(3) לא הוסר השעבוד ולא הושגה הסכמה כאמור בפסקה (2) – יופקד הסכום המובטח בחשבון בנק נפרד שהתאגיד יפתח למטרה זו בלבד (בפרק זה – החשבון המיוחד); היו מספר חובות מובטחים בשעבוד של זכויות לגבי אותו נכס, יופקדו כל הסכומים המובטחים כאמור באותו חשבון מיוחד, ובלבד

ד ב ר י ה ס ב ר

לעשות פעולה כלשהי בחשבון זה, לרבות קיזוז בידי הבנק שבו מתנהל החשבון, אלא בהסכמת הנושה המובטח, בהתאם לדרגת שעבודו בנכס המקורי.

הסכום אשר מעוכב נוכח תביעות העובדים, כאמור בסעיף 90, יועבר לעובד אם התאגיד הסכים לכך, או אם ניתן פסק דין המקבל את תביעתו של העובד. ואולם מוצע שסכום הפיצויים האמור לא יעוכב לתקופה העולה על 60 ימים ממועד הפינוי או ממועד שנקבע להעברת הפיצויים, כאמור בהודעת המינהלה, לפי המאוחר, אלא אם כן התאגיד יסכים להארכת תקופת העיכוב או אם יוכח למינהלה כי העובד הגיש תביעה נגד התאגיד ושאלת הזכאות לכספים אלו תלויה ועומדת לפני בית משפט. עם זאת, בית המשפט יוכל לקבוע כי סכום התביעה כולו או חלקו, לא יעוכב.

סעיף 91 מוצע כי בתוך 7 ימים מהמועד הנקוב בהודעה שפורסמה כאמור בסעיף 90, יועברו כספי הפיצויים לחשבון הזכאי, למעט הסכומים המובטחים והסכומים התבעים על ידי עובדים.

מוצע כי סכום מובטח ישולם בהתאם להסכמת הנושה המובטח, או לחשבון התאגיד אם השעבוד הוסר על ידי הנושה המובטח. בהעדר הסכמה כאמור, מוצע שהסכום המובטח יועבר לחשבון בנק נפרד לכל נכס משועבד שהתאגיד יפתח למטרה הזו בלבד, ובלבד שאם רובצים על נכס אחד כמה שעבודים, סך הסכומים שיועברו לחשבון המיוחד לא יעלה על ערך הזכויות המשועבדות של אותו נכס. החשבון ישועבד לטובת הנושה המובטח, או לטובת מספר נושים מובטחים ביחס לאותו נכס – בהתאם לדרגת שעבודם. לא ניתן יהיה

³⁰ ס"ח התשי"ח, עמ' 86.

שהסכום הכולל שיופקד כאמור לא יעלה על ערך הזכויות המשועבדות של אותו נכס; החשבון המיוחד ישועבד לטובת הנושה המובטח בהתאם לדרגת שעבודו להבטחת החוב המובטח, ולא ניתן יהיה למשוך כספים מחשבון זה או לעשות בו כל פעולה, לרבות קיזוז בידי הבנק, אלא בהסכמת הנושה המובטח.

(ג) (1) הסכום לעובר יועבר לעובר על ידי המינהלה, בהתקיים אחד מאלה:

(א) התאגיד הסכים להעברת הסכום האמור, כולו או חלקו, לעובר; יתרת הסכום, אם נותרה, תועבר לחשבון התאגיד אם ניתנה לכך הסכמת העובר;

(ב) ניתן פסק דין סופי המקבל את תביעת העובר נגד התאגיד, כולה או חלקה; יתרת הסכום, אם נותרה, תועבר לחשבון התאגיד, אלא אם כן הורה בית המשפט אחרת.

(2) על אף האמור בפסקה (א1) סיפה, חלפו 60 ימים מיום הפינוי או ממועד העברת כספי הפיצויים כאמור בסעיף קטן (א), לפי המאוחר מביניהם, יועברו לחשבון התאגיד הסכומים לעובדים שנותרו במינהלה, למעט כל סכום לעובר שמתקיים לגביו אחד מאלה:

(א) העובר הגיש תביעה נגד התאגיד לקבלת הסכום האמור, הודיע על כך למינהלה, וההליך תלוי ועומד בבית המשפט; ואולם בית המשפט רשאי לקבוע כי פסקת משנה זו לא תחול על הסכום האמור, כולו או חלקו;

(ב) התאגיד הסכים כי מועד העברת הסכום לחשבוננו יידחה למועד מאוחר יותר.

(ד) הסכם כאמור בסעיף קטן (ב2) ומסמך שיש בו שעבוד של החשבון המיוחד לפי סעיף קטן (ב3), לא יחויבו במס בולים.

מינוי מנהל מסדיר

92. (א) הגיש תאגיד בקשה למינוי מנהל מסדיר, תמנה לו המינהלה מנהל מסדיר בתוך 21 ימים ממועד הגשת הבקשה, אם הוכיח למינהלה כי עזב את השטח המפונה ביום הפינוי או לפניו; ואולם רשאית המינהלה שלא למנות לתאגיד מנהל מסדיר אם קבעה כי לאור מצבו הכלכלי אין צורך בהליכים לפני מנהל מסדיר.

(ב) הודעה על מינוי מנהל מסדיר תפורסם באתר האינטרנט של המינהלה.

תנאי כשירות ואחריות המנהל המסדיר

93. (א) כשיר להתמנות למנהל מסדיר מי שמתמלאים בו תנאי הכשירות להתמנות לשופט של בית משפט שלום; שר המשפטים רשאי לקבוע הוראות נוספות לענין כשירותו של מנהל מסדיר, וסייגים למינוי.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 93 מאחר שמוקנות למנהל המסדיר סמכויות של בית משפט בהליך לפי סעיף 350 לחוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן - חוק החברות) מוצע לקבוע שימונה למנהל מסדיר רק מי שכשיר להיות שופט. מאחר שמוצע לקבוע כי ניתן יהיה לערער על החלטותיו של המנהל המסדיר לבית משפט מחוזי, מוצע שכשירותו של המנהל המסדיר תהיה כשל שופט שלום.

סעיף 92 מוצע לקבוע כי למינהלה יהיה שיקול דעת אם למנות מנהל מסדיר לזכאי לפיצויים בהתאם למצבו הכלכלי, מהנימוקים אשר צוינו בדברי ההסבר לסעיף 89 המוצע. כמו כן הזכות למינוי מנהל מסדיר, המהווה הטבה מיוחדת לזכאים לפי החוק המוצע, תינתן לאלה אשר פעלו כדין ועזבו את השטח לא יאחר מן היום שנקבע לכך לפי החוק.

(ב) שר המשפטים רשאי לקבוע הוראות לענין העברה מתפקיד של מנהל מסדיר.

(ג) שר המשפטים, בהתייעצות עם שר האוצר, יקבע הוראות לענין שכרו של מנהל

מסדיר ואופן העסקתו.

(ד) על אף האמור בכל דין, פעולותיו של מנהל מסדיר לשם ביצוע נאות של

תפקידיו לפי חוק זה, לא ישמשו עילה למשפט אזרחי נגדו ובכלבד שפעל בתום לב ובהתאם להוראות חוק זה ולכל דין אחר.

הקפאת הליכים 94. (א) מונה לתאגיד מנהל מסדיר, אין להמשיך ואין לפתוח בכל הליך כמשמעותו בסעיף 350 לחוק החברות נגד התאגיד, אלא ברשות המנהל המסדיר ובתנאים שיקבע (בסימן זה - הקפאת הליכים).

(ב) הקפאת הליכים תעמוד בתוקפה לתקופה של תשעה חודשים מיום מינויו של המנהל המסדיר; המנהל המסדיר רשאי להאריך את התקופה האמורה בשלושה חודשים נוספים, מטעמים שיירשמו.

הסדר נושים 95. (א) תאגיד שמונה לו מנהל מסדיר רשאי להגיש למנהל המסדיר ולנושי התאגיד, בתוך 90 ימים מיום מינוי המנהל המסדיר, הצעה להסדר בינו לבין הגושים.

(ב) הוגשה הצעה כאמור בסעיף זה, רשאי המנהל המסדיר לכנס אסיפות נושים לצורך בחינתה, בדרך שיוורה.

(ג) אם באסיפה כאמור בסעיף קטן (ב) הסכימו להסדר רוב מספרם של הנוכחים והמצביעים, שבידם יחד שלושה רבעים של הערך המיוצג בהצבעה, והמנהל המסדיר אישר את ההסדר, יחייב ההסדר את התאגיד ואת כל הנושים ובעלי המניות; המנהל המסדיר יחלק את נכסי התאגיד, לרבות הפיצויים, בהתאם להסדר כאמור.

(ד) התקיים אחד מאלה, יפרסם המנהל המסדיר ברבים הודעה על פקיעת הקפאת ההליכים ועל כך שכספי הפיצויים יועברו לתאגיד במישרין:

(1) לא הוגשה הצעה להסדר כמועד כאמור בסעיף קטן (א);

ד ב ר י ה ס ב ר

מהערך המיוצג בהצבעה, כדי לחייב את כל נושיו של הזכאי לפיצויים, וזאת, בדומה להוראות סעיף 350 לחוק החברות, וכדי שלא לתת כוח למיעוט למנוע מרוב הנושים ומחזקאי להגיע להסדר יעיל והוגן. מובן כי אם יתברר למנהל המסדיר שההסדר המוצע אינו הוגן כלפי המיעוט המתנגד, רשאי הוא שלא לאשר את הצעת ההסדר. כמו כן רשאי התאגיד לבטל את המינוי של המנהל המסדיר.

עוד מוצע לקבוע, כי אם לא ניתן לגבש הסדר בתקופת הקפאת הליכים, או שלא ראוי לאשר הסדר נושים נוכח מצבו הכלכלי של הזכאי לפיצוי, יועבר סכום הפיצויים כפי שמועבר התשלום לבקשת מי שביקש תשלום ישיר, תוך מתן הודעה מוקדמת הן על פקיעת הקפאת הליכים והן על הכוונה להעביר את כספי הפיצויים לחשבון הזכאי, בתנאי שלא יועברו לפני שחלפו שלושה חודשים ממועד ההודעה. הדבר יאפשר לזכאי, וכן לנושיו, להגיש בקשה לפירוק או להסדר או פשרה לבית המשפט; או להיערך בדרך אחרת.

מוצע לקבוע, כי פעולותיו של המנהל המסדיר במסגרת החוק המוצע לא ישמשו עילה למשפט אזרחי כנגדו, אם פעל בתום לב.

סעיף 94 כדי לאפשר למנהל המסדיר לפעול לגיבושו של הסדר נושים מוצע להקפוא את ההליכים כנגד הזכאי לפיצויים, אם מונה לו מנהל מסדיר, באופן שלא ניתן יהיה לפתוח או להמשיך בהליכים נגדו, לרבות הליכי הוצאה לפועל.

סעיף 95 מוצע כי רק הזכאי לפיצויים יהיה רשאי להציע הצעה להסדר עם נושיו, שכן הכוונה היא לסייע לזכאי, באמצעות המנהל המסדיר, להסדיר את חובותיו, ולא לכפות עליו הסדר שבו הוא אינו מעוניין. עם זאת מובן, כי המנהל המסדיר ואף כל נושה רשאים להציע לזכאי לפיצויים הצעה להסדר, ואם ירצה, יגישה למנהל המסדיר כהצעה מטעמו.

מוצע לקבוע, כי אם אישר המנהל המסדיר את ההצעה, די ברוב של המצביעים המחזיקים ב-75%

(2) לא אושר הסדר כאמור בסעיף קטן (ג) בתוך תקופת הקפאת ההליכים, או נוכח המנהל המסדיר כי לא ניתן יהיה לאשר הסדר כאמור ברוב הנדרש במהלך תקופה זו;

(3) המנהל המסדיר החליט כי לא ראוי לאשר הסדר נושים נוכח מצבו הכלכלי של החייב;

(4) התאגיד ביקש לבטל את המינוי של המנהל המסדיר.

(ה) הודיע המנהל המסדיר כאמור בסעיף קטן (ד), וראו את התאגיד מאותו מועד כאילו הגיש בקשה לתשלום ישיר, ויחולו הוראות סעיפים 90 ו-91, ובלבד שכספי הפיצויים לא יועברו לחשבון התאגיד לפני תום שלושה חרשים מיום פרסום ההודעה על פקיעת הקפאת ההליכים; ואולם אם לפני העברת כספי הפיצויים לחשבון התאגיד נפתח נגדו הליך כאמור בסעיף 88, יחולו הוראות הסעיף האמור, בשינויים המחויבים.

96. (א) על הקפאת הליכים כאמור בסעיף 94 ועל הליך הסדר נושים כאמור בסעיף 95, יחול הדין החל לפי סעיף 350 לחוק החברות, בשינויים המחויבים, ואולם סמכויות בית המשפט לפי הדין האמור יוקנו למנהל המסדיר, והכל אלא אם כן נקבע אחרת בתקנות שקבע שר המשפטים לענין זה.

(ב) החלטות המנהל המסדיר בענין הסכום העומד לחלוקה בהסדר הנושים יהיו כפופות להחלטות של הועדות ובתי המשפט לפי חוק זה בדבר זכאות לפיצויים וסכומי הפיצויים.

97. לענין ערעור, דין החלטה סופית של מנהל מסדיר כדין פסק דין של בית משפט שלום, ודין החלטה אחרת של מנהל מסדיר כדין החלטה אחרת של בית משפט שלום; בית המשפט המוסמך לענין זה יהיה בית המשפט המחוזי בירושלים, שידון בערעור בשופט אחר.

98. על אף האמור בכל הסכם, העתקת פעילותו של עסק כאמור בסעיף 70, כשלעצמה, לא תהווה עילה להעמדת הלוואה לפירעון מידי או לגיבוש שעבוד צף.

סימן ג': יחיד

99. על יחיד התובע פיצויים יחולו הוראות סימן ב', בשינויים המחויבים ובשינויים המפורטים בסימן זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

הזכאות ובתי המשפט בדבר הזכאות ובדבר סכום הפיצויים.

סעיף 97 מאחר שכאמור, מוקנות למנהל המסדיר סמכויות נרחבות, מוצע לקבוע כי ניתן יהיה לערער על החלטותיו כפי שמערערים על החלטות של בית משפט שלום, ואולם בית המשפט המחוזי ידון בערעורים כדן יחיד.

סעיף 98 כדי שלא להרע את מצבם של עסקים המעתיקים את פעילותם אל מחוץ לתחום האמור בסעיף 3 המוצע, מוצע לקבוע כי על אף כל הסכם, הפינני, כשלעצמו, לא יהווה עילה להעמדת הלוואה לפירעון מידי או לגיבושו של שעבוד צף.

סעיף 96 מוצע לקבוע כי על ההליכים בפני המנהל המסדיר יחול הדין החל לגבי הסדר לפי סעיף 350 לחוק החברות. ואולם מאחר שהכוונה היא שההליך בפני המנהל המסדיר יהיה מהיר ופשוט יותר, מוצע לקבוע כי לא יהיה ליווי של ההליך על ידי בית המשפט, כפי שנעשה בהליך לפי סעיף 350 לחוק החברות, וכי סמכויות בית המשפט, ולא רק סמכויות בעל התפקיד אשר מונה על ידו בהליכים אלו, יוקנו למנהל המסדיר. כל זאת זולת אם ייקבע אחרת בתקנות.

מוצע להבהיר כי החלטות המנהל המסדיר אינן יכולות להעמיד לחלוקה סכום פיצויים הגבוה מן הסכום שייקבע לזכאי לפי החוק, והן כפופות להחלטות ועדת

100. (א) הודעה כאמור בסעיף 88 תוגש לגבי הליך לפי פקודת פשיטת הרגל.
 (ב) הוראות סעיפים 90(1) עד 91(3) ו-91(ג) יחולו רק לענין פיצוי בשל עסק.
 (ג) לענין סעיף 90(4), המועד להגשת הודעה למינהלה בידי נושה מובטח לגבי פיצוי שאינו פיצוי בשל עסק, הוא 21 ימים מיום פרסומו של חוק זה.
 (ד) לענין סעיף 91 - מועד העברת כספי הפיצויים שאינם פיצוי בשל עסק, למעט הסכומים המובטחים, לחשבונו של היחיד, יהיה בתוך 30 ימים מיום החלטת וערת הזכאות.
 (ה) הסדר הנושים לא יחייב נושה שלא הסכים לו, לגבי חוב או חבות אשר לפי פקודת פשיטת הרגל לא היה היחיד נפטר מהם על פי צו הפטר.

חובת נושים מובטחים

101. (א) נושה מובטח שהזכויות ששועברו לטובתו הן זכויות לגבי מקרקעין ששימשו למגורי הזכאי, לא יהיה רשאי לדרוש תשלום בעבור הסכמתו למשיכת כספים מהחשבון המיוחד או לעשיית פעולה בו כאמור בסעיף 91(ב3), ולא יהיה רשאי להתנות את הסכמתו כאמור אלא בהמצאת בטוחה חלופית מספקת להבטחת החוב המובטח להנחת דעתו.
 (ב) לענין סעיף זה, ייחשב כבטוחה חלופית מספקת שעבוד של זכויות לגבי מקרקעין אחרים שערכם אינו נמוך משיעור מן הסכום המובטח במועד המצאת הבטוחה, המקובל אצל אותו נושה לגבי הלוואות מאותו סוג, ובלבד שאינו עולה על 150 אחוזים מן הסכום כאמור.

סיוג לפירעון מייד

102. (א) על אף האמור בכל הסכם, הפינוי של בית מגורים בשטח מפונה, כשלעצמו, לא יהווה עילה להעמדת הלוואה לפירעון מייד.
 (ב) על אף האמור בכל דין ובכל הסכם, לא יוטל קנס או חיוב בשל פירעון מוקדם של הלוואה שלהבטחתה שועברו זכויות לגבי בית מגורים, של הזכאי לפיצוי בשל אותו בית מגורים.

ד ב ר ו ה ס ב ר

סעיף 101 מוצע לחייב נושה שחובו הובטח בשעבוד לגבי מקרקעין ששימשו למגורים, להסכים להמיר את בטוחתו בבטוחה מספקת, קרי בטוחה שערכה אינו נופל מגובה הבטוחה המקובלת אצל הנושה בהלוואות מאותו סוג, ושאינו עולה על 150% מהסכום המובטח.

סעיף 102 בדומה לסעיף 98, ולצורך הבהרה, מוצע לקבוע, כי עצם פינויו של בית מגורים לפי החוק לא יהווה עילה להעמדת הלוואה לפירעון מייד. כמו כן מוצע לקבוע, כי על אף האמור בהסכם ההלוואה, ניתן יהיה לפרוע הלוואה המובטחת במקרקעין ששימשו למגורים בשטח המפונה, בלא שיוטל קנס או חיוב אחר בשל הפירעון המוקדם.

סעיף 103 מוצע להסמיק את שר המשפטים, בהסכמת שר האוצר, להתקין תקנות שמטרתן להגן מפני עיקול על חלק מן הכספים הניתנים במסגרת הפיצוי, וזאת בשים לב להגנות שניתנות בדין הכללי. כך, לדוגמה, אם לפי הדין הכללי קיימת לחייב בהוצאה לפועל הגנת בית מגורים, יש מקום לשקול הענקה של הגנה דומה לכספים שניתנו לזכאי לפיצוי בשל בית המגורים.

סימן ג': יחיד

סעיפים 99 ו-100 יחולו ההוראות החלות על תאגיד הזכאי לפיצויים, בשינויים המחויבים ובשינויים המפורטים בהוראות סימן ג' המוצע. כך למשל, הודעה שעל הזכאי היחיד לתת בענין הליכים המתנהלים נגדו, תתייחס להליכי פשיטת רגל.

מוצע כי המינהלה תפרסם הודעה על כוונתה להעביר כספי פיצויים ליחיד רק אם מרובר בפיצוי בשל עסק, וזאת כדי להשוות ככל שניתן את מצבו של היחיד לזה שבו היה לולא הפיצויים. כך, לדוגמה, אם היה הזכאי מוכר את ביתו מרצון, לא היתה מתפרסמת הודעה על חשבון הכנס שאליו עתידים היו לעבור כספי התמורה. מוצע כי נושה מובטח יודרש להודיע למנהלה על חובו לענין פיצוי שאינו פיצוי בשל עסק, בתוך 21 ימים ממועד פרסומו של החוק.

כמו כן מוצע לקבוע כי הסדר הנושים לא יחייב נושה שלא הסכים לו, ואשר הזכאי לפיצויים לא היה מקבל הפטר ממנו אילו היה בהליכי פשיטת רגל. זאת כדי לא לפגוע בנושים, כגון נושי מזונות, שעל פי הדין הרגיל לא היה ניתן לחייבם בהסדר נושים.

103 שר המשפטים, בהסכמת שר האוצר, רשאי לקבוע הוראות לענין זכויות לפיצויים וכספים מתוך כספי הפיצויים, שאינם ניתנים לעיקול, בשים לב למטרות חוק זה ולהגנות הניתנות לחייב בדין.

סימן ד': אגודות שיתופיות התיישבותיות

הגדרות

104. בסימן זה -

"הרשם" - רשם האגודות השיתופיות;

"תאגיד קשור" - תאגיד שאגודה שיתופית התיישבותית היא בעלת השליטה בו, לבדה או יחד עם אגודות שיתופיות אחרות, במישרין או בעקיפין.

פירוק אגודות שיתופיות התיישבותיות

105. (א) אגודה שיתופית התיישבותית תפורק בהתאם להוראות פקודת האגודות השיתופיות ורשם האגודות השיתופיות ימנה לה מפרק (בסימן זה - המפרק), ואולם לענין ערעור, דין החלטה סופית של הרשם כדין פסק דין של בית משפט שלום ודין החלטה אחרת של הרשם כדין החלטה אחרת של בית משפט שלום; בית המשפט המוסמך לענין זה יהיה בית המשפט המחוזי בירושלים.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), ביקשה אגודה שיתופית התיישבותית להתקשר בהסכם לענין העתקת פעילותה, לפי סעיף 85, לא תפורק לפי סימן זה אלא אם כן סורבה בקשתה או שנקבע בהסכם לפי הסעיף האמור כי היא תפורק, ובהתאם לאמור בהסכם.

(ג) היו באותו יישוב מפונה יותר מאגודה שיתופית התיישבותית אחת, ימונה להן אותו מפרק.

תשלום פיצויים לאגודה שיתופית התיישבותית

106. (א) כספי הפיצויים שלהם זכאית אגודה שיתופית התיישבותית, ככל שישנם כאלה, יהיו חלק מקופת הפירוק שלה והוראות סימן ב' לא יחולו.

דברי הסבר

סימן ד': אגודות שיתופיות התיישבותיות

סעיפים 104 ו-105 תאגיד שהוא אגודה שיתופית התיישבותית, קרי, אגודה שיתופית המאגדת את תושביו של יישוב מפונה, שהוקמה לשם התיישבותם ביישוב זה. ככלל, לאחר הפינוי אין עוד הצדקה להמשך קיומה. משום כך, ובמובחן מתאגיד רגיל, שהחוק לא קובע לגבי חובת פירוק אלא מותר את שאלת הפירוק לשיקול דעתו של התאגיד, מוצע כי תיקבע חובת פירוק לגבי אגודות שיתופיות התיישבותיות, כתוצאה מהפינוי. זאת, למעט לענין אגודה שיתופית התיישבותית שמבקשת להעתיק את היישוב בכללותו אל מחוץ לשטח המפונה כאמור בסעיף 85 המוצע, ובהתאם להסכם שנכרת עמה.

כדי ליעיל את הליך הפירוק ככל האפשר ולצמצם דיונים אפשריים בבתי המשפט, מוצע כי הפירוק יהיה על פי דיני הפירוק הכלליים לפי פקודת האגודות השיתופיות, ורשם האגודות השיתופיות ימנה המפרק

לאגודה זאת, להבדיל מהאפשרות האחרת הקיימת בפקודת האגודות השיתופיות, שלפיה הכונס הרשמי ישמש כמפרק, ואז הוא כפוף לבית המשפט וחלים דיני הפירוק של פקודת החברות. ואולם מוצע לקבוע, בשונה מהוראות פקודת האגודות השיתופיות ולאור הנסיבות המיוחדות, אפשרות לערער על החלטות רשם האגודות השיתופיות לבית המשפט המחוזי בירושלים.

סעיף 106 מוצע כי כספי הפיצויים המגיעים לאגודה שיתופית התיישבותית, יועברו לקופת הפירוק. לאור זאת, אין מקום להחלת הוראות סימן ב' לפרק ו' המוצע בנוגע להעברת תשלום ישיר, למינוי מנהל מסדיר או ליצירת הסדרי נושים.

ככל שתיוותר יתרת כספים או נכסים לאחר תשלום כל חובות האגודה השיתופית, מוצע כי היא תחולק שווה בשווה בין חברי האגודה השיתופית היחידים שהיו חברים בה ביום הקובע. זאת, אלא אם כן קבע רשם האגודות השיתופיות, באישון שר המשפטים, דרך חלוקה אחרת, הוגנת יותר בנסיבות הענין, אשר תגשים את מטרות החוק.

(ב). יתרת כספים או נכסים שנותרה באגודה שיתופית התיישבותית לאחר תשלום כל חובותיה, תחולק שווה בשווה בין היחידים שהיו חברים באגודה השיתופית ביום הקובע, אף אם נקבע אחרת בתקנון האגודה, אלא אם כן הרשם, באישור שר המשפטים, קבע כי חלוקה אחרת הוגנת יותר בנסיבות הענין.

(ג) בפירוק לפי סעיף 105, יחולו הוראות סעיף 72(ח) כך שלא יובא בחישוב התמורה בעד זכויות החבר באגודה חלק יחסי מסכום הפיצוי לפי סימן ד' לפרק ה', כיחס שבין חלקו של החבר בזכות ליתרת הכספים שנותרו לחלוקה בהתאם לסעיף קטן (ב) לכלל זכויות החברים באותה יתרה.

107. (א) הוראות סימן ב' יחולו על תאגיד קשור הזכאי לפיצויים, ואם ביקש שימונה לו מנהל מסדיר – רשאית המינהלה למנות למנהל המסדיר את המפרק של האגודה השיתופית ההתיישבותית שהיא בעלת שליטה בתאגיד.

הוראות מיוחדות לענין תאגיד קשור

(ב) שר המשפטים, בהתייעצות עם שר האוצר ועם הרשם, רשאי לקבוע הוראות מיוחדות לענין תאגידים קשורים, כולם או חלקם, לרבות תאגידים כאמור המוחזקים במשותף על ידי מספר אגודות שיתופיות התיישבותיות, ובכלל זה הוראות בדבר –

(1) שינוי מבני בתאגיד קשור;

(2) הקניית זכויותיה של אגודה שיתופית התיישבותית בתאגיד קשור, כולן או חלקן, לחברי האגודה, במישרין או בעקיפין;

(3) הקניית זכויותיה של אגודה שיתופית התיישבותית לגבי מקרקעין, כולן או חלקן, לתאגיד קשור בלא מכרז.

(ג) (1) על אף האמור בכל דין, בפירוק של אגודה שיתופית התיישבותית שכל נכסיה הם מניות בתאגיד קשור או שחלק מנכסיה הוא מניות בתאגיד קשור והיא העבירה אליו אגב הפירוק לפי סימן זה ובהתאם להוראות לפי סעיף זה את כל יתרת נכסיה ואת פעילותה (בסעיף קטן זה – הנכסים המועברים) בתמורה להקצאת מניות בו (בסעיף קטן זה – המניות המוקצות). לא יחול סעיף 93 לפקודת מס הכנסה בפירוק אותה אגודה (בסעיף קטן זה – האגודה המתפרקת), והיא לא תחויב בכל מס, אם התקימו כל אלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

ההתיישבותיות הנמצאת בישראל בלא מכרז. יש קושי לצפות את כל האפשרויות השונות ולתת בחוק מענה לכל אחד מסוגי התאגידים הקשורים לגופו, על הבעיות המיוחדות המאפיינות אותם. לכן, מוצע להסמיך את שר המשפטים, בהתייעצות עם רשם האגודות השיתופיות, לקבוע בתקנות, ככל שהדבר יירדש, הוראות מיוחדות לענין התאגידים הקשורים, לרבות השינויים המבניים בהם.

מוצע לתת הקלת מס בפירוק אגודה שיתופית התיישבותית שבמהלכו נעשה שינוי מבנה שתוצאתו היא שחברי האגודה השיתופית התיישבותית יחזיקו בכל נכסיה באמצעות חברה בשליטתם, ובלבד שלא השתנה יחס האחזקות הכלכלי. בנסיבות אלו לא יחויבו אירועי המס הנוגעים לשינוי המבנה בכל מס שהוא, והמס יירדה לשלב מכירת הנכסים בידי התאגיד החדש או לשלב מכירת המניות על ידי בעל המניות, לפי הענין.

סעיף 107 כאמור, מוצע כי לאגודה שיתופית התיישבותית לא ניתן יהיה למנות מנהל מסדיר. עם זאת, יתכן שתאגיד שהאגודה השיתופית ההתיישבותית שולטת בו ימונה מנהל מסדיר בהתאם לבקשת התאגיד, כאמור בסימן ב'. במקרה כזה, מוצע כי המינהלה תהיה רשאית למנות את המפרק שמונה לאגודה השיתופית התיישבותית כמנהל המסדיר של תאגיד הקשור לה, כמובן בכפוף להתקיימותם של תנאי הכשירות הנדרשים מהמנהל המסדיר.

התאגידים הקשורים לאגודה שיתופית התיישבותית מהווים חלק מנכסיה, ולכן המפרק עשוי להידרש לממשם. עם זאת, הסוגיה מורכבת, שכן יתכן כי יידרשו שינויים מבניים בתאגידים הקשורים, לרבות הפיכתם לחברה או הקניית הזכויות בהם ישירות לחברים באגודה השיתופית ההתיישבותית, או שיהיה צורך להקצות קרקע של האגודות השיתופיות

(א) מכירת הנכסים המועברים לתאגיד הקשור היא בלא תמורה נוספת מעבר למניות המוקצות;

(ב) המניות המוקצות מוקצות לכלל החברים באגודה המתפרקת, לפי חלקם כפי שנקבע לענין סעיף 106(ב) (בסעיף קטן זה – המחזיקים);

(ג) היחס בין שווי השוק של כל המניות המוקצות למחזיקים לבין שווי השוק של התאגיד הקשור מיד לאחר ההקצאה הוא יחסי שבין שווי השוק של הנכסים המועברים לבין שווי השוק של התאגיד הקשור מיד לאחר העברת הנכסים המועברים;

(ד) כל מניות התאגיד הקשור שבידי האגודה המתפרקת חולקו בין המחזיקים בהתאם לחלקם כפי שנקבע לענין סעיף 106(ב);

(ה) התאגיד הקשור מחזיק בנכסים המועברים למשך שנתיים ממועד ההעברה;

(ו) כל אחד מהמחזיקים מחזיק בכל המניות של התאגיד הקשור שקיבל מהאגודה המתפרקת ושהוקצו לו כאמור בסעיף זה, במשך תקופה של שנתיים לפחות מיום הפירוק של האגודה המתפרקת; שר האוצר רשאי לקבוע כי לא יראו מכירה של מניות בתקופה האמורה כאי קיום של תנאי זה, אם יתקיימו לגביה נסיבות מיוחדות שיקבע, לפי סוג מחזיק, סוג רוכש, או תנאי מכירה, והכל עד לתקרה של שיעור מכלל ההחזקות במניות של התאגיד הקשור, כפי שיקבע.

(2) המחיר המקורי של כל אחד מהנכסים המועברים, יתרת המחיר המקורי שלו, שווי הרכישה שלו ויום הרכישה שלו, לפי הענין, יהיו כפי שהיו באגודה המתפרקת אילו לא פורקה ואילו לא הועבר ממנה הנכס המועבר; לגבי נכס שהוא מלאי, ייראו כעלות המלאי את הסכום שנקבע כמלאי סופי בשומה לשנת המס שבה הסתיים פירוק האגודה המתפרקת לפי פקודת מס הכנסה.

(3) יראו כמחיר מקורי של מניות התאגיד הקשור בידי המחזיק את המחיר המקורי של הזכויות שהיו למחזיק באגודה המתפרקת, ויראו כיום הרכישה של המניות כאמור את יום רכישת זכויות המחזיק באגודה המתפרקת.

(4) שר האוצר רשאי לקבוע כי הוראות סעיף זה יחולו גם לגבי שינוי מבנה אחרים בפירוק אגודה שיתופית התיישבותית, בהתקיים כל התנאים הקבועים בפסקה (1), בשינויים המחויבים ובשינויים נוספים שיקבע.

(5) מסמך שפקיד שומה אישר כי הוא קשור במישרין להעברת יתרת נכסים ופעילות תמורת מניות וכי התקיימו כל התנאים המפורטים בפסקה (1), לא יחויב במס בולים.

(6) לכל מונח בסעיף קטן זה תהא המשמעות הנודעת לו בפקודת מס הכנסה או בחוק מיסוי מקרקעין, לפי הענין, אלא אם כן נאמר במפורש אחרת.

הוראות מיוחדות לענין מושב שיתופי

108. (א) היו חברה של אגודה שיתופית התיישבותית שסווגה לפי פקודת האגודות השיתופיות כמושב שיתופי (בסעיף זה – מושב שיתופי), זכאים לפיצויים, יועבר סכום הפיצויים שלו הם זכאים, למעט פיצויים לפי סימנים א' ו'ב' לפרק ה', לאגודה השיתופית התיישבותית, ויחולו לגביה הוראות סימן זה.

(ב) שר המשפטים, בהתייעצות עם הרשם, רשאי לקבוע הוראות מיוחדות לענין מושב שיתופי, לרבות הוראות בדבר אופן חלוקת הפיצוי לחברים וחישוב הפיצויים המגיעים ישירות לחברים.

סימן ה': הוראות כלליות

תקנות 109. (א) שר המשפטים רשאי לקבוע הוראות לביצוע פרק זה ובכלל זה, לענין סימנים ב' ו'ג' –

(1) הוראות לענין אופן פרסום הודעות המינהלה והודעות של מנהל מסדיר, לרבות הודעות על העברת כספי פיצויים ועל מינויו של מנהל מסדיר;

(2) הוראות בדבר הגשת תביעות חוב בידי נושים למנהל מסדיר;

(3) דרכי תשלום חובות בהתחשב בהוראות לפי פקודת החברות או פקודת פשיטת הרגל, לפי הענין, לרבות בענין סדרי הקדימה בין נושים שונים ומעמדם של נושים מובטחים;

(4) סוגי תאגידים שעליהם לא יחולו הוראות פרק זה לענין מנהל מסדיר, כולן או חלקן;

(5) סדרי הדין בפני מנהל מסדיר.

(ב) שר המשפטים רשאי לקבוע, בצו, כי הוראות פרק זה לענין מנהל מסדיר, כולן או חלקן, יחולו על תאגיד שהוא מוסד ציבור כהגדרתו בסעיף 79, או על סוגי תאגידים כאמור.

110. זכויות הזכאי לפיצויים לא יהיו ניתנות לעיקול אצל המדינה.

עיקול אצל המדינה

דבריו הסבר

יוכלו לקבל את כספי הפיצויים באופן מהיר ככל האפשר.

סימן ה': הוראות כלליות

סעיף 109 מוצע להסמיך את שר המשפטים לקבוע תקנות לביצוע פרק ו' המוצע, לרבות לענין אופן פרסום הודעות של המינהלה ושל מנהל מסדיר, הגשת תביעות חוב למנהל מסדיר, סדרי קדימה בין נושים וסדרי דין.

כמו כן מוצע לאפשר החלת הוראות פרק ו' המוצע לענין מנהל מסדיר על מוסד ציבור.

יצוין כי הסדר זה רומז במהותו לסמכותו של שר המשפטים לפי סעיף 350 לפקודת החברות (נוסח חדש), התשמ"ג-1983 (להלן – פקודת החברות). להחיל על עמותה בצו את הוראות סעיף 350 לחוק החברות, שאינן חלות עליה בדרך כלל.

סעיף 110 מוצע כי לא ניתן יהיה להטיל עיקולים על כספי הפיצוי של זכאי כל עוד הם נמצאים ברשות המדינה. ניתן יהיה להטיל עיקולים, בהתאם לדין הכללי, רק לאחר שהכספים ישולמו בפועל לזכאי, בהתאם להוראות פרק ו' המוצע.

סעיף 108 על פי תקנוני האגודות השיתופיות המסווגות כמושבים שיתופיים, הכנסות החברים מועברות לאגודה השיתופית ההתיישבותית. עם זאת, במושבים השיתופיים שבתחום הגאוגרפי שהחוק המוצע חל לגבי מתבצע הליך של שיוך בתי המגורים לחברים. בהתאמה לעקרונות אלו מוצע כי, ככל שיש זכאות לתשלום לפי החוק לחברים, לכוון דמי הסתגלות אם לחבר תהיה זכאות לכך, יועברו תשלומים אלה לאגודה השיתופית ההתיישבותית. זאת למעט פיצויים ומענקים לפי סימנים א' ו'ב' לפרק ה', קרי פיצוי בשל בית מגורים, מענק הוצאות והובלה, מענק לדמי שכירות, מענק ותק אישי ושיפוי בשל מס רכישה; אשר ישולמו לחבר באופן אישי. יצוין, כי חברי המושב השיתופי זכאים לקבל את הכספים והנכסים שייותרו בקופת הפירוק של האגודה, ולחלקם ביניהם על בסיס שוויוני כמפורט בסעיף 106 המוצע. בכך נשמרים עקרונות השוויון שעל פיהם פועלים המושבים השיתופיים.

לאור העובדה כי הזכאות לפיצוי היא, ככלל, של המושב השיתופי בלבד, מוצע להסמיך את שר המשפטים, בהתייעצות עם רשם האגודות השיתופיות, לקבוע הוראות מיוחדות בדבר אופן חלוקת הפיצויים לחברים וחישוב הפיצוי המגיע ישירות לחברים. זאת כדי לדאוג, בין השאר, לכך שחברי המושב השיתופי

111. מסכום הפיצויים, למעט הפיצויים לפי סימנים א', ב' או ג' לפרק ה', ינוכו סכומי מסים שבוים תשלום הפיצויים הגיע המועד שבו הזכאי לפיצויים חייב לשלמם.

הוראות לענין מס בשל מחילת חובות

112. מחלה ההסדרות הציונית העולמית על חובות בשל הלוואות שנתנה, והמחילה היתה על פי פניית הממשלה ובתנאים שעליהם החליטה הממשלה, לשם סיוע להשגת מטרת חוק זה, ולהקלה על המתיישבים והאגודות השיתופיות בהמשך פעילותם, לרבות בהתיישבות חלופית, בלא נטל החובות, יחולו הוראות אלה:

(1) על אף האמור בסעיף 3(ב) לפקודת מס הכנסה, הלוואה שנתנה ההסדרות הציונית העולמית לזכאי לפיצוי לפי סימן ד' לפרק ה' לצורך ייצור הכנסתו, שנמחלה לו, לא יראן אותה כהכנסה;

(2) היה לזכאי כאמור בפסקה (1) הפסד כאמור בסעיף 28 לפקודת מס הכנסה, יוקטן סכום ההפסד בסכום שבו הותרו בניכוי הוצאות בשל הלוואה מהכנסתו של הזכאי או בסכום של 25 אחוזים מסכום הלוואה שנמחלה, לפי הגבוה, עד לגובה סכום ההפסד כאמור;

(3) מחילת הלוואה שניתנה לעוסק לא תיחשב כחלק ממחיר עסקאותיו לפי סעיף 12 לחוק מע"מ; לענין זה, "עוסק" ו"עסקה" – כהגדרתם בחוק מע"מ;

(4) מסמך שענינו מחילת הלוואה כאמור בסעיף זה לא יחויב במס בולים.

פרק ז': רשויות מקומיות

סימן א': המועצה האזורית, המועצה הרתית, תאגידים קשורים וועדים מקומיים מסוימים

הגדרות

113. בפרק זה –

"מפרק מסדיר" – מי שמונה לפי הוראות סעיף 116 להיות מפרק מסדיר של רשות מקומית;

דברי הסבר

סיוע בדרך של מחילה על חוב בשל הלוואה כאמור שניתנה לעסק לא יחויב במס ערך מוסף, ומסמך בענין מחילה כאמור בסעיף זה לא יחויב במס בולים.

פרק ז': רשויות מקומיות

סימן א': המועצה האזורית, המועצה הרתית, תאגידים קשורים וועדים מקומיים מסוימים

סעיף 113 ההגדרה "רשות מקומית" נועדה למנות את הגופים המוניציפליים הפועלים בשטח המפונה שאת פירוקם מוצע להסדיר על פי הוראות סימן א' המוצע, שהם המועצה האזורית חוף עזה, המועצה הרתית חוף עזה, הועדים המקומיים ביישובים ניסנית, נווה דקלים וכדים, וכן תאגידים קשורים המפורטים בתוספת הרביעית.

בשאר היישובים בשטח שהחוק המוצע חל לגביהם מתקיימת זהות ועדים, קרי – חברי הועד המקומי של היישוב משמשים גם כחברי ועד האגודה השיתופית הפועלת באותו יישוב. לפיכך מוצע כי לגביהם לא יחולו

סעיף 111 מוצע כי מן הפיצויים ינוכו חובות מס שהגיע מועד תשלומם, דהיינו חובות מס שנקבעו סופית ולא הוגשו עליהם השגה או ערעור. אולם ניכוי כאמור לא ייעשה מפיצוי בשל בית מגורים לפי סימן א' לפרק ה' המוצע, ממענק או משיפויו לפי סימן ב' לפרק האמור או מפיצוי לעובדים לשעבר לפי סימן ג' לאותו פרק.

סעיף 112 מוצע לקבוע כי אם ההסדרות הציונית העולמית תמחל על חובות בשל הלוואות שנתנה, והמחילה היתה לפי פניית הממשלה ולשם סיוע להשגת מטרתו של החוק המוצע, תקום חזקה ולפיה חלק משמעותי מההלוואה ששימשה להון העסק – שלושה רבעים – לא יחויב במס כהכנסה, ורק רבע מההלוואה הנמחלת יחויב במס כהכנסה, מתוך הנחה ששימש לצורכי העסק השוטפים.

בנסיבות שבהן נתבעה בניכוי הוצאה בשל הלוואה בסכום הגבוה מ-25% מהחוב הנמחל, יראו כהכנסה את הסכום בגובה הוצאות שהותרו כאמור.

"רשות מקומית" – המועצה האזורית חוף עזה, המועצה הרתית חוף עזה, תאגידים קשורים וועד מקומי של יישוב מיישובים אלה: ניסנית, נווה דקלים וכדים;

"תאגידים קשורים" – התאגידים המפורטים בתוספת הרביעית.

דין רשות מקומית 114. רשות מקומית לא תהיה זכאית לפיצויים ויחולו עליה הוראות סימן זה.

הפסקת פעילות של רשות מקומית 115. (א) ביום הפינוי של יישוב מיישובים אלה: ניסנית, נווה דקלים וכדים, יחדל לפעול, לכל דבר וענין, הועד המקומי של אותו יישוב, ויראו אותו כאילו ניתן לגביו צו פירוק כמשמעותו בפקודת החברות.

(ב) ביום הפינוי של היישוב המפונה האחרון בחבל עזה, יחדלו לפעול, לכל דבר וענין, המועצה האזורית חוף עזה, המועצה הרתית חוף עזה, וכן התאגידים הקשורים, ויראו אותם כאילו ניתן לגביהם צו פירוק כמשמעותו בפקודת החברות.

(ג) ראש הממשלה רשאי לקבוע כי הוראות סעיף קטן (ב) יחולו במועד מוקדם יותר על רשות מקומית המנויה בו, כפי שיקבע.

מינוי מפרק מסדיר 116. (א) המינהלה, בהתייעצות עם שר הפנים, תמנה לרשות מקומית מפרק מסדיר, לא יאוחר מן המועד שבו חדלה לפעול כאמור בסעיף 115; לרשות מקומית מסוימת ולתאגידים הקשורים שהיא בעלת זכויות בהם ימונה אותו מפרק מסדיר.

(ב) המפרק המסדיר יפעל בהתאם להוראות סימן זה להסדרת חובותיה וזכויותיה של הרשות המקומית.

(ג) על מפרק מסדיר יחולו הוראות סעיף 93.

(ד) המינהלה תפקח על פעילותו של מפרק מסדיר.

117. (א) על הליכי פירוק של רשות מקומית יחול הדין החל בפירוק בידי בית משפט לפי פקודת החברות, בשינויים המחויבים ובשינויים המפורטים בסימן זה, ואולם סמכויות בית המשפט לפי הדין האמור יוקנו למפרק המסדיר, וכן יהיו למפרק המסדיר, נוסף על סמכויות בית המשפט והמפרק לפי הדין האמור, גם הסמכויות המוקנות לרשות המקומית על פי הדין ותחיקת הביטחון, כנדרש לשם הסדרת זכויותיה וחובותיה של הרשות המקומית, והכל אלא אם כן נקבע אחרת בתקנות שקבע שר המשפטים בהתייעצות עם שר הפנים ועם שר האוצר.

ד ב ר י ה ס ב ר

חבל עזה, אלא אם כן קבע ראש הממשלה כי יחדלו לפעול מוקדם יותר. ביום שבו יחדלו לפעול כאמור יראו אותם כאילו ניתן לגביהם צו פירוק כמשמעותו בפקודת החברות.

סעיפים לשם פירוק הרשות המקומית בהליך מהיר
116 ער יעיל ומוורז, מוצע כי פירוקה יתבצע על ידי מפרק מסדיר שימונה על ידי המינהלה
119 בהתייעצות עם שר הפנים. מוצע, כי פירוק כאמור יתנהל, וזולת אם נקבע אחרת, על ידי שר המשפטים, בהתאם לדין החל בפירוק על ידי בית משפט לפי פקודת החברות, ואולם כדי שההליך יהיה מהיר ופשוט, מוצע שהוא ינוהל על ידי המפרק המסדיר בלא ליווי של בית משפט. לשם כך יוקנו למפרק המסדיר, כל עוד לא יקבע השר אחרת, מלבד סמכויות מפרק לפי הדין האמור, גם סמכויות בית משפט לפי דין זה.

הוראות סימן א' המוצע, וכי הועד המקומי ביישובים אלה יפורק באותו אופן שבו תפורק האגודה השיתופית, כאמור בסימן ב' המוצע.

סעיף 114 מוצע לקבוע כי רשות מקומית אינה זכאית לפיצויים לפי החוק המוצע, זאת מאחר שאין מקום לפצות בשל נכסים מוניציפליים ופעילות מוניציפלית של רשות מקומית שתושביה מפונים משטחה.

סעיף 115 מוצע כי הועדים המקומיים שסימן זה חל עליהם יחדלו לפעול ביום הפינוי, מאחר ואין כל הצדקה להמשך קיומם לאחר הפינוי של כל יישוב ויישוב. המועצה האזורית חוף עזה והמועצה הרתית חוף עזה, ותאגידים קשורים להם המפורטים בתוספת הרביעית, יחדלו לפעול ביום פינויו של כל אזור

(ב) במימוש נכסי רשות מקומית יתייעץ המפרק המסדיר עם המינהלה, ולא ימומש נכס אשר המינהלה, לאחר התייעצות עם המנהל הכללי של משרד הביטחון או המנהל הכללי של משרד הפנים, או מי שהם הסמיכו לענין זה, הורתה כי אין לממשו.

(ג) מפרק מסדיר יברר את תביעות החוב שיוגשו לו גם על פי הדין ותחיקת הביטחון שחלו על הרשות המקומית.

דיווח למינהלה ותשלום מוקדם

118. (א) בתום בירור תביעות החוב נגד הרשות המקומית ולפני התשלום לנושיה, יגיש המפרק למינהלה ולנושים, את החלטותיו בדבר החובות שהכיר בהם, בצירוף דוח אודות נכסי הרשות המקומית וריכוז החובות האמורים.

(ב) לא יוגש ערעור על החלטת המפרק המסדיר בנוגע לחוב אלא לאחר הגשת ההחלטות והדוח כאמור בסעיף קטן (א), וזולת על החלטתו בדבר תשלום מוקדם שעליה הודיע כאמור בסעיף קטן (ה), ויראו, לצורך הגשת הערעור, את יום הגשת ההחלטות והדוח או את יום הודעת המפרק על החלטתו בדבר תשלום מוקדם, לפי הענין, כיום מתן ההחלטה.

(ג) ייקש המפרק המסדיר לשלם חוב שהכיר בו לפני הגשת ההחלטות והדוח כאמור בסעיף קטן (א), יגיש למינהלה את בקשתו בפירוט נימוקיה.

(ד) המינהלה רשאית להודיע למפרק המסדיר, בתוך 14 ימים מיום קבלת בקשתו, על התנגדותה לתשלום המוקדם המכוש, בצירוף נימוקיה; הודיעה כאמור, ישלח המפרק המסדיר העתק מהודעתה ומנימוקיה לנושה הנוגע בדבר, והנושה רשאי לערער על החלטתה כאמור בסעיף 119 כאילו היתה החלטה סופית של המפרק המסדיר; וכן רשאי המפרק המסדיר לערער עליה כאמור.

(ה) לא הודיעה המינהלה על התנגדותה לתשלום מוקדם בתוך התקופה האמורה בסעיף קטן (ד), יודיע המפרק לנושים ולמינהלה על החלטתו בדבר התשלום המוקדם, כאמור בבקשתו.

ערעור על החלטות מפרק מסדיר

119. (א) לענין ערעור, דין החלטה סופית של מפרק מסדיר כדין פסק דין של בית משפט שלום, ודין החלטה אחרת של מפרק מסדיר כדין החלטה אחרת של בית משפט שלום; בית

דברי הסבר

נכסי הרשות וחובותיה. עם זאת, מוצע לאפשר למפרק המסדיר לשלם חוב מסוים בטרם המועד האמור, אם נוכח שיש צורך בכך. לשם כך יהיה על המפרק המסדיר להגיש בקשה מנומקת למינהלה. הודיעה המינהלה על התנגדותה לתשלום המוקדם, ניתן יהיה לערער על החלטתה כאילו היתה החלטה של המפרק המסדיר. לא הודיעה המינהלה על התנגדותה בתוך 14 ימים, יודיע המפרק המסדיר על החלטתו בנוגע לתשלום המוקדם.

בכל הנוגע למימוש נכסים של הרשות המקומית מוצע לקבוע כי מפרק מסדיר יתייעץ עם המינהלה, וכי לא ימומש נכס שהמינהלה הורתה, לאחר התייעצות עם משרד הביטחון או משרד הפנים, כי אין לממשו. הכוונה היא לנכסים שלאור רגישות ביטחונית אין למכרם בשוק או שהם נחוצים למדינה, וכן לנכסים שהתועלת מהמשך שימוש ציבורי בהם עולה על המזיר שניתן להשיג ממיושם.

מאחר שהמפרק המסדיר מנהל את ההליכים בלא ליווי של בית משפט, מוצע לראות בהחלטות של מפרק מסדיר החלטות של בית משפט שלום, והערעור עליהן יידון על ידי שופט אחד של בית המשפט המחוזי בירושלים. על החלטות של מפרק מסדיר שהן בגדר החלטה סופית יהיו רשאים לערער היועץ המשפטי לממשלה, נושה של הרשות המקומית, וברשות בית המשפט – כל אדם אחר הרואה עצמו נפגע מן החלטה. היועץ המשפטי לממשלה והמינהלה יהיו רשאים להביע את עמדתם בהליך שהוגש על ידי אחר.

כדי לאפשר למינהלה לבחון באופן מרוכז את נכסי הרשות המקומית ואת כלל החובות אשר הוכרו על ידי המפרק המסדיר ולערער על כך, מוצע, כי החובות לא ישולמו על ידי המפרק המסדיר ולא יוגשו ערעורים על החלטותיו בענין תביעות החוב, לרבות על ידי הנושים, אלא לאחר שיוגשו למינהלה, באופן מרוכז, את החלטותיו בנוגע לכלל תביעות החוב בצירוף דוח אודות

המשפט המוסמך לענין זה יהיה בית המשפט המחוזי בירושלים, שידון בערעור בשופט אחר.

(ב) ערעור על החלטה של מפרק מסדיר יכול שיוגש על ידי נושה של הרשות המקומית או על ידי היועץ המשפטי לממשלה וכן, ברשות בית המשפט – על ידי אדם אחר הרואה את עצמו נפגע מן ההחלטה; הערעור יוגש בתוך 30 ימים מיום מתן ההחלטה.

(ג) הוגש ערעור, יומצא העתק ממנו, בתוך 48 שעות, למינהלה וליועץ המשפטי לממשלה, ותינתן להם הזדמנות להביע את עמדתם בהליך.

הסדרת חובות

120. (א) חובות הרשות המקומית כפי שהוכרו על ידי המפרק המסדיר ישולמו מתוך נכסיה של הרשות המקומית ומתוך הכספים שהתקבלו על ידי המפרק המסדיר בהליכי הפירוק של רשות מקומית, לרבות ממימוש נכסיה הניתנים למימוש (בסימן זה – קופת הפירוק של הרשות המקומית).

(ב) מפרק מסדיר לא ישלם חוב שהכיר בו לפני תום התקופה לערעור על החלטתו, כאמור בסעיף 119(ב).

(ג) הוגש ערעור כאמור בסעיף 119 על החלטת מפרק מסדיר שענינה הסכום לתשלום, לא ישלם המפרק המסדיר את הסכום על פי ההחלטה עד לסיום הליכי הערעור, וזולת הסכום שאינו שנוי במחלוקת, אלא אם כן קבע בית המשפט אחרת.

(ד) נותרה יתרת כספים או נכסים בקופת הפירוק של הרשות המקומית לאחר תשלום חובותיה והוצאות שהוצאו במסגרת הפירוק, יעביר המפרק המסדיר את היתרה למדינה, בצירוף דין וחשבון המפרט את החובות שהכיר בהם, נכסי הרשות המקומית, הכספים שהתקבלו וההוצאות שהוצאו במסגרת הפירוק.

(ה) (1) לא ניתן לפרוע את חובותיה של הרשות המקומית אשר הוכרו על ידי המפרק המסדיר מתוך קופת הפירוק של הרשות המקומית, יפנה המפרק המסדיר למינהלה בבקשה שתעביר לידיו את הסכום הנדרש לתשלום יתרת החוב שלא נפרעה; לבקשה יצרף המפרק המסדיר דין וחשבון כאמור בסעיף קטן (ד), להנחת דעתה של המינהלה.

(2) החלטת המינהלה בבקשה לפי פסקה (1) תהיה מנומקת, תינתן בכתב ותימסר למפרק המסדיר; המפרק המסדיר ישלח העתק מן ההחלטה לנושים הנוגעים בדבר.

ד ב ר י ה ס ב ר

ככל שתיוותר יתרת כספים או נכסים לאחר תשלום מלוא החובות לנושים, היא תועבר למדינה.

ככל שתיוותר יתרת חובות שהוכרו על ידי המפרק המסדיר – יפנה המפרק המסדיר למינהלה בבקשה להעברת כספים לתשלום החובות שהוכרו על ידו, בצירוף דין וחשבון על הליכי הפירוק.

מוצע לקבוע כי על החלטת המינהלה לענין בקשתו של המפרק המסדיר יוכלו נושה או המפרק המסדיר לערער לבית המשפט המחוזי. המינהלה תעביר כספים בהתאם להחלטתה כאמור, או בהתאם להכרעת בית המשפט אם הוגש ערעור על החלטתה. העברת כספים כאמור לא תיחשב כפיצוי כמשמעותו בחוק המוצע.

כמו כן, מוצע להבהיר, למען הסר ספק, כי במסגרת בחינת תביעות החוב יבחן מפרק מסדיר, בין השאר, אם החוב נוצר כדין על ידי הרשות המקומית, בהתחשב בדיני הרשויות המקומיות ובתחיקת הביטחון אשר חלים עליה.

מוצע לקבוע כי על מפרק מסדיר יחולו הוראות הכשירות, השכר והאחריות כשל מנהל מסדיר שמונה על ידי המינהלה לפי פרק 7.

סעיף 120 מוצע כי המפרק המסדיר ישלם לנושים מתוך קופת הפירוק של הרשות המקומית, אשר תכלול, בין השאר, את הכספים שיתקבלו ממימוש נכסי הרשות המקומית. מטבע הרבבים הכוונה לנכסים ברי מימוש בלבד, וברור כי נכסי מקרקעין בשטח המפונה, לא יהיו ניתנים למימוש.

(3) על החלטת המינהלה רשאים המפרק המסדיר או נושה לערער, בתוך 30 ימים מיום מתן ההחלטה, בפני בית המשפט המחוזי בירושלים, שידון בערעור בשופט אחד.

(4) המינהלה תשלם בהתאם להחלטתה כאמור בפסקה (2) ואם הוגש עליה ערעור לפי פסקה (3) – בהתאם להכרעת בית המשפט בערעור.

(ו) תשלום כאמור בסעיף זה לא ייחשב כפיצויים לפי חוק זה.

סיום הליכי
הפירוק

121. (א) עם השלמת הליכי הפירוק של רשות מקומית יודיע המפרק המסדיר על כך למינהלה; להודעתו יצרף המפרק המסדיר דין וחשבון סופי המפרט את החובות שהכיר בהם, נכסי הרשות המקומית, הכספים שהתקבלו והוצאות שהוצאו במסגרת הפירוק.

(ב) הודיע המפרק המסדיר על השלמת הליכי הפירוק, תחלל הרשות המקומית מלהיות אישיות משפטית.

תקנות

122. (א) שר המשפטים, בהתייעצות עם שר הפנים ושר האוצר, רשאי לקבוע תקנות לכיצוע הוראות סימן זה, לרבות לענין הבטחת תשלום קצבה המשתלמת בשל פרישה מקופת הרשות המקומית, לעובדים, לגמלאים ולנושאי משרה שלה הזכאים לכך.

(ב) שר המשפטים, בהסכמת שר הפנים ובהתייעצות עם המינהלה, רשאי, בצו, לשנות את התוספת הרביעית.

סימן ב': ועדים מקומיים

הגדרות

123. בסימן זה –

"הרשם" – רשם האגודות השיתופיות;

"ועד מקומי" – ועד מקומי של יישוב מפונה למעט ניסנית, נווה דקלים וכדומים.

דין ועד מקומי

124. ועד מקומי לא יהיה זכאי לפיצויים ויחולו עליו הוראות סימן זה.

דבריו הסבר

המקומי של יישוב מסוים מכהנים גם כחברי ועד האגודה השיתופית הפועלת באותו יישוב. במקרה כזה, מוצע שלא להחיל את הוראות הפירוק המיוחדות של רשות מקומית לפי סימן א' המוצע, אלא לקבוע שהועד המקומי יפורק באותו אופן שבו תפורק האגודה השיתופית ההתיישבותית, היינו לפי פקודת האגודות השיתופיות. זאת, לשם הגברת היעילות וכדי שגורם אחד יוכל לבחון את החובות והזכויות ולשייכם לפי הענין לועד המקומי או לאגודה השיתופית, בהתחשב בכך כי, ככלל, עיקר הפעילות מתבצעת במסגרת האגודה השיתופית הפועלת ביישוב ולא במסגרת הועד המקומי.

סעיף 124 מוצע לקבוע, בדומה לאמור לגבי רשות מקומית אחרת, כי הועד המקומי אינו זכאי לפיצויים לפי החוק המוצע.

סעיף 121 מוצע כי לאחר השלמת הליכי הפירוק ותשלום החובות, ימסור המפרק המסדיר הודעה על כך למינהלה, בצירוף דין וחשבון סופי. במועד מתן ההודעה, תחלל להתקיים האישיות המשפטית של הרשות המקומית.

סעיף 122 מוצע להסמיך את שר המשפטים בהתייעצות עם שר הפנים ועם שר האוצר, לקבוע תקנות לכיצוע הסימן המוצע, לרבות לענין הבטחת תשלום פנסיה תקציבית לעובדים ולגמלאים של הרשות המקומית.

סימן ב': ועדים מקומיים

סעיף 123 מטרתו של סימן ב' המוצע להסדיר את פירוקם של הועדים המקומיים כשמתקיימת זהות ועדים קרי, מקום שחברי הועד

125. ביום הפינוי של יישוב מפונה למעט ניסנית, נווה דקלים וכדים, יחדל לפעול, לכל דבר וענין, הועד המקומי של אותו יישוב, ויראו אותו כאילו ניתן לגביו צו פירוק כמשמעותו בפקודת האגודות השיתופיות.

126. (א) ועד מקומי יפורק בהתאם לפקודת האגודות השיתופיות בשינויים המחויבים, ובשינויים המפורטים בסימן זה, ורשם האגודות השיתופיות ימנה לו ולאגודה השיתופית ההתיישבותית באותו יישוב (בסימן זה – האגודה) אותו מפרק (בסימן זה – המפרק); מינוי המפרק טעון אישור היועץ המשפטי לממשלה.

(ב) המפרק יבדוק את תביעות החוב שיוגשו לו לגבי הועד המקומי גם על פי הדין ותחיקת הביטחון שחלו על הועד המקומי, ויוקנו לו סמכויות המוקנות לוועד המקומי על פי הדין ותחיקת הביטחון, כנדרש לשם הסדרת זכויותיו וחובותיו של הועד המקומי.

(ג) במימוש נכסי ועד מקומי יתייעץ המפרק עם המינהלה, ולא ימומש נכס אשר המינהלה, לאחר התייעצות עם המנהל הכללי של משרד הביטחון או המנהל הכללי של משרד הפנים, או מי שהם הסמיכו לענין זה, הורתה כי אין לממשו.

(ד) לענין ערעור, דין החלטה סופית של הרשם כדין פסק דין של בית משפט שלום, ודין החלטה אחרת של הרשם כדין החלטה אחרת של בית משפט שלום; בית המשפט המוסמך לענין זה יהיה בית המשפט המחוזי בירושלים.

127. (א) המפרק יפירד בין נכסיו וחובותיו של הועד המקומי לבין נכסיה וחובותיה של האגודה, ימנע ביצוע עסקאות ביניהם לגבי נכסים וחובות אלה, וימציא למינהלה דוח מפורט על ההפרדה שעשה.

(ב) הליכי הפירוק יתנהלו באופן שיישמרו האישיות המשפטית הנפרדת של הועד המקומי ושל האגודה, ותישמר בכל עת הפרדה כאמור בסעיף קטן (א).

ד ב ר י ה ס ב ר

השיתופית ההתיישבותית שבינה לבין הועד המקומי קיימת זהות הועדים. עוד מוצע כי היועץ המשפטי לממשלה יאשר את זהותו של מפרק כאמור, שנדרש לפעול בשני תפקידים בבואו לפרק את הועד המקומי וכן את האגודה השיתופית ההתיישבותית כאמור וכן, בדומה לקבוע בסימן א' המוצע, מימוש נכסים של הועד המקומי על ידי המפרק יהיה בהתייעצות עם המינהלה ולא ימומש נכס שהמנהלה הורתה כי אין לממשו.

יצוין כי, מטבע הדברים, הבחינה המהותית של חובות הועד המקומי תתבצע, בין השאר, בשים לב לדין המהותי החל על הועד המקומי, ויש לבחון אם החוב נוצר כדין על ידי הועד המקומי. למפרק יוקנו גם סמכויות הועד המקומי, למשל בכל הנוגע לגביית מסים מונוציפאליים.

סעיפים בין הפעולות הראשונות שיבצע המפרק 127 ו-133 תהיה יצירת הפרדה בין החובות והנכסים של הועד המקומי לבין החובות והנכסים של האגודה השיתופית ההתיישבותית. להפרדה זו חשיבות מיוחדת לאור השוני המשמעותי בין הפיצויים המגיעים לאגודה שיתופית התיישבותית לעומת תשלום החובות בוועד המקומי. לאור זאת מוצע לקבוע במפורש כי במהלך הליכי הפירוק יירשש המפרק לשמור, בכל עת,

סעיפים מוצע לקבוע הוראות דומות בעיקרן 125 ו-132 להוראות לענין רשויות מקומיות בכל הנוגע להפסקת פעילותו של הועד המקומי ביום הפינוי של היישוב, והדילת האישיות המשפטית של הועד המקומי. עם זאת, מאחר שהליכי הפירוק של האגודה השיתופית ההתיישבותית מתקיימים במקביל להליכי הפירוק של הועד המקומי, ותידרש בדיקה מקבילה של החובות והזכויות שיש ליחס לאגודה השיתופית ההתיישבותית ולועד המקומי, מוצע כי לא יסתימו הליכי הפירוק של האגודה השיתופית ההתיישבותית בטרם חרלה להתקיים האישיות המשפטית של הועד המקומי באותו יישוב.

סעיף 126 כאמור, מוצע כי הועד המקומי יפורק לפי פקודת האגודות השיתופיות, בשינויים המחויבים ובשינויים שנקבעו בסימן ב' המוצע. בין שינויים אלה מוצע לקבוע, בדומה להוראה שנקבעה בענין פירוק אגודות שיתופיות התיישבותיות, ולאור הנסיבות המיוחדות, אפשרות לערער על החלטות רשם האגודות השיתופיות לבית המשפט המחוזי בירושלים. לשם השגת תכלית היעילות, מוצע שהמפרק שימונה על ידי רשם האגודות השיתופיות לוועד המקומי ביישוב מסוים יהיה אותו מפרק שימונה לאגודה

128. (א) בתום בירור תביעות החוב נגד הועד המקומי ולפני התשלום לנושיו, יגיש המפרק לרשם, למינהלה ולנושים, את החלטותיו בדבר החובות שהכיר בהם, בצירוף דוח אודות נכסי הועד המקומי וריכוז החובות האמורים.

(ב) לא יוגש ערעור על החלטת המפרק בנוגע לחוב אלא לאחר הגשת החלטות והדוח כאמור בסעיף קטן (א), וזאת על החלטתו בדבר תשלום מוקדם שעליה הודיע כאמור בסעיף קטן (ה), ויראו, לצורך הגשת הערעור, את יום הגשת החלטות והדוח או את יום הודעת המפרק על החלטתו בדבר תשלום מוקדם, לפי הענין, כיום מתן החלטתו.

(ג) ביקש המפרק לשלם חוב שהכיר בו לפני הגשת החלטות והדוח כאמור בסעיף קטן (א), יגיש למינהלה את בקשתו בפירוט נימוקיה.

(ד) המינהלה רשאית להודיע למפרק, בתוך 14 ימים מיום קבלת בקשתו, על התנגדותה לתשלום המוקדם המבוקש, בצירוף נימוקיה; הודיעה כאמור, ישלח המפרק העתק מהודעתה ונימוקיה לנושה הנוגע בדבר, והנושה רשאי לערער על החלטתה כאילו היתה החלטתו של המפרק, וכן רשאי המפרק לערער עליה כאמור.

(ה) לא הודיעה המינהלה על התנגדותה לתשלום מוקדם בתוך התקופה האמורה בסעיף קטן (ד), יודיע המפרק לנושים ולמינהלה על החלטתו בדבר התשלום המוקדם, כאמור בבקשתו.

129. נוסף על האמור בפקודת האגודות השיתופיות, רשאית גם המינהלה לערער על החלטות המפרק, לרבות החלטותיו בענין הפרדה כאמור בסעיף 127, בדרך הקבועה לענין זה לפי פקודת האגודות השיתופיות, בשינויים המחויבים ובשינויים הקבועים בפרק זה.

הסדרת חובות
וזכויות של ועד
מקומי

130. (א) חובות הועד המקומי כפי שהוכרו על ידי המפרק ישולמו מתוך נכסיו של הועד המקומי ומתוך הכספים שהתקבלו על ידי המפרק בהליכי הפירוק של הועד המקומי, לרבות ממימוש נכסיו הניתנים למימוש (בסימן זה – קופת הפירוק של הועד המקומי).

(ב) מפרק לא ישלם חוב של הועד המקומי שהכיר בו, לפני תום התקופה הקבועה על פי פקודת האגודות השיתופיות לערעור, שתחילתה במועד הגשת החלטות והדוח כאמור בסעיף 128(א) או במועד הודעת המפרק על תשלום מוקדם כאמור בסעיף 128(ה), לפי הענין.

ד ב ר י ה ס ב ר

ככל שתיוותר יתרת כספים או נכסים לאחר תשלום החובות לנושים – היא תועבר למדינה. ככל שתיוותר יתרת חובות שהוכרו על ידי המפרק – יפנה המפרק למינהלה בבקשה להעברת כספים לתשלום החובות שהוכרו על ידו. מוצע לקבוע כי על החלטת המינהלה לענין בקשתו של המפרק יוכל נושה או המפרק לערער לבית המשפט המחוזי. המינהלה תעביר כספים בהתאם להחלטתה כאמור או בהתאם להכרעה השיפוטית אם הוגש ערעור על החלטתה. תשלום כאמור לא ייחשב כפיצויים כמשמעותם בחוק המוצע.

נוסף על כך, כדי לאפשר למינהלה לבחון באופן מרוכז את נכסי הועד המקומי ואת כלל החובות אשר הוכרו על ידי המפרק ולערער על כך, מוצע, כי החובות לא ישולמו על ידי המפרק ולא יוגשו ערעורים על החלטותיו בענין תביעות החוב, לרבות על ידי הנושים, אלא לאחר שייגש למינהלה, באופן מרוכז, את החלטותיו

על הפרדת הנכסים והחובות כאמור ועל הפרדה בין האישיות המשפטית של הועד המקומי והאישיות המשפטית של האגודה השיתופית ההתיישבותית, וימנע עסקאות בחובות ובנכסים ביניהם. עוד מוצע כי שר המשפטים, בהתייעצות עם שר הפנים, יהיה רשאי לקבוע הוראות בכל הנוגע לפירוק של הועד המקומי, ובכלל זה הוראות בנוגע לשמירת הפרדה כאמור.

סעיפים לענין אופן הסדרת התשלום לנושים של 128, 129 הועד המקומי, מוצע לקבוע הוראות דומות ו-130 במהותן להוראות החלות על רשות מקומית לפי סימן א' המוצע. כך, מוצע כי המפרק ישלם לנושים של הועד המקומי מתוך קופת הפירוק של הועד המקומי, אשר תכלול, בין השאר, את הכספים שהתקבלו ממימוש נכסים של הועד המקומי. מטבע הדברים, הכוונה לנכסים בני מימוש בלבד, וזכויות במקרקעין בשטח המפונה לא יהיו ניתנות למימוש.

(ג) הוגש ערעור על החלטת מפרק שענינה הסכום לתשלום, לא ישלם המפרק את הסכום על פי ההחלטה עד לסיום הליכי הערעור, זולת הסכום שאינו שנוי במחלוקת, אלא אם כן קבע אחרת בית המשפט או הרשם, לפי הענין.

(ד) נותרה יתרת כספים או נכסים בקופת הפירוק של הועד המקומי לאחר תשלום חובותיו והוצאות שהוצאו במסגרת הפירוק, יעביר המפרק את היתרה למדינה, בצירוף דין וחשבון המפרט את החובות שהכיר בהם, נכסי הועד המקומי, הכספים שהתקבלו וההוצאות שהוצאו במסגרת הפירוק.

(ה) (1) לא ניתן לפרוע את חובותיו של הועד המקומי אשר הוכרו על ידי המפרק מתוך קופת הפירוק של הועד המקומי, יפנה המפרק למינהלה בבקשה להעביר לידיו את הסכום הנדרש לתשלום יתרת החוב שלא נפרעה; לבקשה יצרף המפרק דין וחשבון כאמור בסעיף קטן (ד) להנחת דעתה של המינהלה.

(2) החלטת המינהלה בבקשה לפי פסקה (1) תהיה מנומקת, תינתן בכתב ותימסר למפרק המסדיר; המפרק המסדיר ישלח העתק מן ההחלטה לנושים הנוגעים בדבר.

(3) על החלטת המינהלה בבקשה רשאים המפרק או נושה לערער, בתוך 30 ימים מיום מתן ההחלטה, לפני בית המשפט המחוזי בירושלים, שידון בערעור בשופט אחד.

(4) המינהלה תשלם בהתאם להחלטתה כאמור בפסקה (2), ואם הוגש עליה ערעור לפי פסקה (3) – בהתאם להכרעת בית המשפט בערעור.

(ו) תשלום כאמור בסעיף זה לא ייחשב כפיצויים לפי חוק זה.

131. שר המשפטים, בהתייעצות עם שר הפנים, רשאי, לבקשת המינהלה או מיזמתו, לקבוע בצו כי הוראות סימן א' יחולו על הסדרת חובותיו וזכויותיו של ועד מקומי מסוים, לרבות לענין מינויו של אדם שאינו המפרק להסדרת חובותיו וזכויותיו. כאמור, אם נוכח כי תהיה זו דרך מתאימה יותר לפירוק הועד המקומי, וזאת אף אם כבר החלו הליכי הפירוק של הועד המקומי.

החלטת הוראות סימן א'

132. (א) עם השלמת הליכי הפירוק של ועד מקומי יודיע המפרק על כך לרשם, וימסור העתק מהודעתו למינהלה; להודעתו יצרף המפרק דין וחשבון סופי המפרט את החובות שהכיר בהם, נכסי הועד המקומי, הכספים שהתקבלו וההוצאות שהוצאו במסגרת הפירוק.

סיום הליכי הפירוק

ד ב ר י ה ס ב ר

רשאית להגיש ערעור לרשם על החלטות המפרק, בדרך הקבועה להגשת ערעור על החלטות מפרק לפי פקודת האגודות השיתופיות.

סעיף 131 הועד המקומי דומה במהותו לרשות מקומית, ולשם היעילות בלבד נקבעה דרך פירוק שונה. לכן מוצע לאפשר לשר המשפטים, בהתייעצות עם שר הפנים, ולרבות לבקשת המינהלה, לקבוע בצו כי יחולו הוראות הפירוק של רשויות מקומיות, כולן או חלקן על ועד מקומי, אף אם מתקיימת זהות ועדים, ולרבות הוראות לענין מינויו של אדם אחר, שאינו המפרק של האגודה השיתופית ההתיישבותית, כמפרק מסדיר של הועד המקומי. וזאת, אף אם כבר הוחל בהליכי הפירוק של הועד המקומי לפי הסימן המוצע.

בנוגע לכלל תביעות החוב בצירוף דוח אודות נכסי הועד המקומי וחובותיו. עם זאת, מוצע לאפשר למפרק לשלם חוב מסוים בטרם המועד האמור, אם נוכח שיש צורך בכך. לשם כך יהיה על המפרק להגיש בקשה מנומקת למינהלה. הודיעה המינהלה על התנגדותה לתשלום המוקדם, ניתן יהיה לערער על החלטתה כאילו היתה החלטה של המפרק. לא הודיעה המינהלה על התנגדותה בתוך 14 ימים, יודיע המפרק על החלטתו בנוגע לתשלום המוקדם.

עוד מוצע כי בטרם יעביר המפרק את יתרת הכספים או הנכסים למדינה ובטרם יגיש בקשה לקבלת תשלום לכיסוי יתרת החובות למינהלה – ימסור המפרק דיווח מתאים למינהלה. המינהלה, במידת הצורך, תהיה

(ב) הודיע המפרק על השלמת הליכי הפירוק, יחדל הועד המקומי מלהיות אישיות משפטית.

(ג) לא יסתיימו הליכי הפירוק של האגודה אלא לאחר שהועד המקומי באותו יישוב חדל להיות אישיות משפטית כאמור בסעיף קטן (ב).

133. שר המשפטים, בהתייעצות עם שר הפנים, רשאי לקבוע תקנות לביצוע הוראות סימן זה, ובכלל זה הוראות שלפיהן יפעלו המפרק והרשם בפירוקו של ועד מקומי, לרבות בענין הפרדה כאמור בסעיף 127.

פרק ח': הוראות שונות

סימן א': ייחוד העילה והסמכות

134. (א) לא יינתן פיצוי ולא תהיה זכות, עילה או תביעה לפיצוי מאת המדינה או מאת רשות מרשויותיה ומי שפעל מטעמה, בשל תכנית ההתנתקות ובשל הפינוי, לרבות בשל ביטול זכויות כאמור בחוק זה, ובשל החלטות של רשויות המדינה הקשורות לתכנית ולפינוי כאמור, או בשל נזק או הפסד הכרוכים בהם, אלא מכוח חוק זה ולפי תנאיו.

(ב) לא תהיה מכוח משא ומתן, הסכם, החלטה, הבטחה, הוראה או מסמך אחר, כל זכות לפיצוי או עילת תביעה אחרת כלפי המדינה או כלפי רשות מרשויותיה ומי שפעל מטעמה, בשל הפינוי, אלא אם כן התגבשו בחוק זה או בהסכם לפי חוק זה.

135. (א) אין באמור בחוק זה כדי להטיל אחריות על המדינה, על רשות מרשויותיה או על מי שפעל מטעמה, בשל חובות והתחייבויות של אדם אחר.

(ב) לא תהיה עילת תביעה נגד המדינה, נגד רשות מרשויותיה או נגד מי שפעל מטעמה, בשל העדר זכות לממש שעבוד או עיקול על נכס בשטח המפונה לאחר יום הפינוי.

136. לא תהיה סמכות לקבוע זכאות לפיצויים או סכום פיצויים לענין חוק זה, אלא לפי הוראה של חוק זה.

דברי הסבר

בחוק המוצע או בהסכם לפיו, בענין זה נקבע בסעיף 140(ב) כי הסכם מקדמה כמוהו בהסכם שנעשה לפי חוק זה.

סעיף 135 מובהר כי חרף ההסדרים המיוחדים הקבועים בחוק המוצע לתשלום הפיצויים, להקלה על הפינוי ולסיוע למפונים, אין באמור בו כדי להטיל על המדינה, לרבות רשויותיה ומי שפעל מטעמה, אחריות בשל חובות והתחייבויות לא לה.

כמו כן מוצע לקבוע, כי המדינה לא תהא אחראית בשל העדר יכולת לממש שעבוד או עיקול על נכס בשטח מפונה לאחר המועד הקבוע בסעיפים 28(ג) ו-30(ב).

סעיף 136 כדי להבטיח יעילות, פישוט הליכים, אחידות ועקביות, מוצע לקבוע כי לא תהא סמכות לקבוע פיצויים או זכאות לפיצויים לפי החוק המוצע, אלא לפי הוראותיו.

פרק ח': הוראות שונות

סעיפים 134 ו-140(ב) תהא כל עילה לפיצוי מאת המדינה, רשות מרשויותיה ומי שפעל מטעמה, בשל הפינוי, בשל תכנית ההתנתקות ובשל החלטות רשויות המדינה הקשורות לפינוי ולתכנית, או בשל נזק או הפסד הכרוכים באלה, אלא מכוח החוק המוצע ולפי תנאיו בלבד.

יובהר כי אין בכך כדי לפטור את המדינה מאחריות לנזקים בנסיבות שברגיל היא היתה אחראית להם, כגון בשל תאונות דרכים שבהן מעורב רכב של המדינה, או מחובותיה כמעבירה.

כמו כן, כדי להבטיח שקיפות ואחידות, מוצע לקבוע כי זכות לפיצוי או עילת תביעה כלפי המדינה, רשויותיה ומי שפעל מטעמה, יצמחו רק אם התגבשו

סימן ב': הועדה המיוחדת

הועדה המיוחדת 137. (א) ראש הממשלה ימנה ועדה מיוחדת שאלה חבריה: וסמכויותיה

(1) המנהל, והוא יהיה יושב ראש הועדה;

(2) משפטן שימונה באישור היועץ המשפטי לממשלה;

(3) נציג החשב הכללי במשרד האוצר.

(ב) הועדה המיוחדת מוסמכת לרן בענינים כאמור בסעיפים 68, 69 (ד) ו-75, וכן לאשר תשלום מיוחד, לפני משורת הדין, למי שלא מתמלא בו תנאי מתנאי הזכאות לפיצויים לפי חוק זה, אם ראתה, מטעמים שתפרט בהחלטתה, כי בשל נסיבותיו המיוחדות של המבקש מן הצדק לעשות כן (בסעיף זה – תשלום מיוחד).

(ג) סכומו של תשלום מיוחד, מועדיו, אופן תשלומו ותנאים נלווים לתשלומו ייקבעו לפי שיקול דעתה הבלעדי של הועדה המיוחדת.

(ד) החלטתה של הועדה המיוחדת אינה ניתנת לערעור, אלא אם כן נקבע אחרת בחוק זה.

(ה) על הגשת בקשה לוועדה המיוחדת ועל הטיפול בה יחולו הוראות סימנים ב' ו'ד' לפרק ג', בשינויים המחויבים, ויהיו נתונות לוועדה המיוחדת סמכויות ועדת זכאות לפי הוראות הסימנים האמורים.

סימן ג': הוראות נוספות

138. לא יינתנו פיצויים לפי חוק זה בעד נכס או זכות שנוצרו או שנרכשו לאחר היום נכסים שנרכשו לאחר היום הקובע הקובע.

139. שר המשפטים, בהסכמת שר האוצר, רשאי לקבוע כללים לעדכון סכומים של פיצויים הנקובים בחוק זה או המחושבים לפי הוראות חוק זה, ובלבד שעדכון כאמור לא יעלה על שיעור עליית המדר.

דברי הסבר

כדי לאפשר לוועדה המיוחדת למלא את תפקידיה כראוי, מוצע להקנות לוועדה המיוחדת את הסמכויות הנתונות לוועדת זכאות, בדבר קביעת סדרי עבודה וסמכויות עזר, ובדבר קבלת מידע נוסף.

סעיף 138 מובהר כי לא תהא זכאות לפיצוי בעד נכס או זכות שנוצרו או נרכשו לאחר היום הקובע, שהוא כאמור, על פי החלטת הממשלה מס' 1996 מאותו יום – 6 ביוני 2004 – היום שלפיו תיקבע הזכאות לפיצוי.

סעיף 139 מוצע להקנות לשר המשפטים, בהסכמת שר האוצר, סמכות לעדכן סכומים הקבועים בחוק המוצע או שיחושבו לפי הוראותיו למועד פלוני, כגון ליום הקובע או ליום הדוח הכספי האחרון. העדכון לא יעלה על שיעור עליית המדר.

סעיף 137 מוצע למנות ועדה מיוחדת, אשר תהא מורכבת ממנהל המינהלה, ממשפטן שימונה באישור היועץ המשפטי לממשלה ומנציג החשב הכללי. הועדה המיוחדת תהא מוסמכת לאשר תשלום מיוחד, לפני משורת הדין, למי שאינו זכאי לפיצויים לפי החוק, אם ראתה כי צודק לעשות כן בשל נסיבות מיוחדות של המבקש, ובתנאים שייקבעו על ידה. מאחר והמדובר כאמור בהחלטה שלפנים משורת הדין, החלטה כאמור של הועדה המיוחדת לא תהא נתונה לערעור.

כמו כן, תהא הועדה המיוחדת מוסמכת להחליט על הגדלת פיצוי בשל עסק, כאמור בסעיף 68, על הקטנת פיצוי בשל עסק, כאמור בסעיף 69 (ד), וכן לקבוע תשלום לגורם תשתית, כאמור בסעיף 75. החלטות הועדה המיוחדת בדבר הקטנת פיצוי בשל עסק וקביעת תשלום לגורם תשתית נתונות לערעור. מוצע כי דרך הגשת בקשה לוועדה המיוחדת וסדרי הדיון בה יהיו דומים לאלה שנקבעו לגבי תביעה לפיצויים.

140. (א) כל מקדמה ששילמה המדינה, לרבות בדרך של הלוואה שתהפוך לפיצוי עם קביעת זכאותו של מקבל ההלוואה לפיצויים, וכל סכום ששולם על פי החלטת ועדת הזכאות כאמור בסעיף 11(3), יראו אותם כתשלום על חשבון הפיצויים המגיעים לפי חוק זה; לענין זה ישוערך כל סכום כאמור לפי שינוי המדר מן המדר שפורסם לאחרונה לפני יום תשלומו עד המדר שפורסם לאחרונה לפני יום תשלום הפיצוי לזכאי.

(ב) לענין סעיף 134(ב), יראו הסכם בדבר תשלום מקדמה כהסכם לפי חוק זה.

(ג) הסכם בדבר תשלום מקדמה, וכן הסכם כאמור בסעיף 11(4), לא יהויבו במס

בולים.

141. מועצת מקרקעי ישראל רשאית לקבוע כי התקשרויות של מינהל מקרקעי ישראל לביצוע עסקה במקרקעי ישראל, שיערכו עם זכאים לפי סעיפים 35, 36, 38, או 63, או עם אגודה שיתופית התיישבותית כאמור בסעיף 85, לא יאוחר משלוש שנים מיום הפיגוי, יהיו פטורות מחובת מכרז, לגבי אזורים ובתנאים שייקבעו בהחלטת המועצה; החלטת המועצה לפי סעיף זה תתקבל לאחר התייעצות עם המינהלה והיא טעונה אישור שר האוצר.

142. לא יגלה אדם מידע הנגזר לתובע, שהגיע אליו בתוקף תפקידו לפי חוק זה, ולא יעשה בו כל שימוש, אלא לצורך ביצוע הוראות חוק זה, או בקשר עם הליך פלילי, או לפי צו של בית משפט; העובר על הוראות סעיף זה, דינו – מאסר שנה.

143. (א) שר המשפטים רשאי לקבוע שיעורים ותעריפים מרביים לשכר טרחת עורך דין בשל טיפול בתביעות ובהליכים לפי חוק זה או בקשר אליהם.

(ב) תקנות כאמור בסעיף קטן (א) יכול שיחולו גם לגבי הסכם בדבר שכר טרחה שנכרת לפני תחילתו של חוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 142 הואיל ולצורך בירור הזכאות לפיצויים, ובמיוחד לגבי עסקים, תקבל המינהלה מידע מפורט על נכסים והתחייבויות של התובעים, מוצע להטיל חובת סודיות על כל אדם שקיבל מכוח תפקידו לפי החוק המוצע מידע על עניניו של תובע, ולאסור על גילוי של המידע, אלא לצורך ביצוע החוק או בקשר עם הליך פלילי, או לפי צו של בית משפט מוסמך.

סעיף 143 לאור העובדה כי בחוק המוצע נקבעים הסדרים מפורטים לקבלת הפיצויים, וכדי להבטיח כי כספי הפיצויים ישמשו להסדרת הפיגוי ולסיוע לזכאים, מוצע להסמיך את שר המשפטים לקבוע בתקנות תקרה של שכר טרחת עורך דין בשל טיפול בהליכים לפי החוק המוצע, כולם או חלקם, וכן להסמיכו לקבוע זאת אף לגבי סכומים המשולמים על פי הסכמי שכר טרחה שנחתמו לפני תחילתו של החוק.

סעיף 140 לסעיף קטן (א)

מוצע לקבוע כי כל סכום ששילמה המדינה כמקדמה על חשבון הפיצויים, על פי החלטת הממשלה בדבר מקדמות, לרבות בדרך של הלוואה שנקבע לגביה כי היא תהפוך לפיצוי עם קביעת זכאות הלווה לפיצויים, וכן כל סכום ששולם על פי החלטת ועדת הזכאות כתשלום על חשבון הפיצויים כאמור בסעיף 11(3), יראו אותם כתשלום על חשבון הפיצויים המגיעים לפי החוק, ולענין זה ישוערך הסכום ששולם למדד.

סעיף 141 כדי להקל על התושבים המפונים במציאת מקום מגורים חדש, ובשל הרצון לעודד וליצור תמריצים להתיישבות באזורים מסוימים במדינה, מוצע לקבוע כי התקשרות של זכאי כאמור בסעיף עם מינהל מקרקעי ישראל תהיה פטורה מחובת מכרז ער שלוש שנים מיום הפיגוי. זאת באזורים שתקבע מועצת מקרקעי ישראל ואם יתקיימו התנאים שתקבע לענין זה. החלטת המועצה תתקבל לאחר התייעצות עם המינהלה ובאישור שר האוצר.

מי שלא תבע 144. מי שנחזה למינהלה כזכאי לפיצוי לפי סימן א' לפרק ה' ולא הגיש תביעה לפיצוי כאמור עד תום שלושים חודשים מיום הפינוי, רשאית ועדת הזכאות, לפי הצעת המינהלה, לקבוע את זכאותו ואף את הסכום המגיע לו, והוא יוכל לערער על ההחלטה כאמור בסימן ג' לפרק ג'.

ביצוע ותקנות 145. ראש הממשלה ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו.

סימן ד': תיקונים עקיפים

146. בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 -

תיקון חוק הביטוח הלאומי

(1) בסעיף 1 -

(א) אחרי ההגדרה "גיל הפרישה" יבוא:

"גמול פרישה" - גמול פרישה חודשי לפי הוראות סעיף 55 לחוק תכנית ההתנתקות";

(ב) אחרי ההגדרה "גמלה" יבוא:

"דמי הסתגלות מיוחדים" - דמי הסתגלות לפי הוראות סעיף 51 לחוק תכנית ההתנתקות";

(ג) אחרי ההגדרה "חוק שכר מינימום" יבוא:

"חוק תכנית ההתנתקות" - חוק יישום תכנית ההתנתקות, התשס"ה-2004";

(2) בסעיף 48, בהגדרה "היום הקובע" בסופה יבוא "ולענין מבוטחת שזכאית לדמי הסתגלות ולא עבדה בתקופת הריון כאמור - היום האחרון שבעדו השתלמו לה דמי הסתגלות מיוחדים בעודה בהריון";

(3) בסעיף 50(ב)1, אחרי "דמי אבטלה" יבוא "דמי הסתגלות מיוחדים";

(4) בסעיף 54(ב) בפסקה (1) להגדרה "הכנסה", אחרי "דמי ביטוח" יבוא "וכן הכנסה מדמי הסתגלות מיוחדים";

ד ב ר י ה ס ב ר

שבתקופת היריונה קיבלה דמי הסתגלות לפי החוק המוצע (שיכונו לצורך חוק הביטוח הלאומי - "דמי הסתגלות מיוחדים"), יהיה יום קובע, ומשכך היא תהיה זכאית לדמי לידה.

לפסקה (3)

סעיף 50(ב) לחוק הביטוח הלאומי מונה תקופות שבמהלכן תיחשב עובדת כמי ששילמה דמי ביטוח לענין חישוב תקופת ההכשרה לקבלת דמי לידה. מוצע שגם תקופה שבה אישה קיבלה דמי הסתגלות תיחשב כתקופה שבעדה שולמו דמי ביטוח כאמור.

לפסקה (4)

סעיף 54 לחוק הביטוח הלאומי קובע הוראות לענין חישוב ההכנסה שעל פיה מחושבים דמי לידה. מוצע כי הכנסה מדמי הסתגלות לפי החוק המוצע תיחשב כהכנסה כאמור.

סעיף 144 בהתחשב בתקופה הקבועה להגשת תביעות על פי סעיף 13 המוצע, וכדי להקטין את האפשרות כי זכאות לפיצוי בשל בית מגורים תרד לטמיון, מוצע לקבוע כי אם המינהלה נוכחה כי מי שנחזה כזכאי לפיצוי כאמור לא הגיש תביעה בתום 30 חודשים מיום הפינוי, תהא היא רשאית להציע לוועדת הזכאות כי היא תקבע את זכאותו לפיצוי זה ואת שיעורו; קבעה ועדת הזכאות כאמור, רשאי יהיה מי שההחלטה ניתנה בענינו לערער עליה.

סעיף 146 לפסקה (2)

מבוטחת שלא עבדה בעודה בהריון, אין לה "יום קובע" כהגדרתו בסעיף 48 לחוק הביטוח הלאומי, והיא אינה זכאית לדמי לידה לפי סימן ג' לפרק ג' לחוק הביטוח הלאומי. מוצע כי למבוטחת כאמור

(5) בסעיף 55, בסופו יבוא:

"(6) באישור ועדת העבודה והרווחה – לגבי מכוטחת שהיא עוברת עצמאית הזכאית לפיצוי לפי סימן ד' בפרק ה' לחוק יישום תכנית ההתנתקות, כללים ותנאים, אף בשונה מהוראות פרק זה, לענין קביעת היום הקובע ולענין חישוב הכנסתה כאמור בסעיף 54(ב).";

(6) בסעיף 162 –

(א) ברישה, במקום "(1) עד (4)" יבוא "שלהלן";

(ב) בסופו יבוא:

"(5) היעדרות מעבודה בתקופה שבעדה שולמו דמי הסתגלות מיוחדים – לפי תקופת הזכאות לדמי הסתגלות כאמור בסעיף 52 לחוק תכנית ההתנתקות.";

(7) בסעיף 175(א), אחרי "מקצבת פרישה" יבוא "או מגמול פרישה", ובמקום "בקצבה כאמור" יבוא "בקצבה או בגמול כאמור";

(8) בסעיף 320 –

(א) בסעיף קטן (ז), אחרי פסקה (4) יבוא:

"(א4) דמי הסתגלות";

(ב) בסעיף קטן (ח), אחרי "לדמי אבטלה" יבוא "או לדמי הסתגלות מיוחדים";

(9) אחרי סעיף 406 יבוא:

"דמי הסתגלות מיוחדים וגמול פרישה – הוראות מיוחדות 407. (א) לצורך חישוב הכנסה לפי חוק זה, לרבות לענין דמי ביטוח המשתלמים מהם – (1) יראו דמי הסתגלות מיוחדים כדמי אבטלה;"

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (8)

מאחר שסכום דמי ההסתגלות עולה על סכום דמי האבטלה שמשלם המוסד לביטוח לאומי, ומאחר שכלל, תנאי הזכאות לדמי הסתגלות הם מקילים לעומת תנאי הזכאות לדמי אבטלה, מוצע כי בתקופה שבה אדם מקבל דמי הסתגלות הוא לא יהיה זכאי לדמי אבטלה.

לפסקה (9)

מוצע כי יראו את דמי ההסתגלות כדמי אבטלה ואת גמול הפרישה כפנסיה מוקדמת, לצורך חישוב הכנסה בחוק הביטוח הלאומי. תיקון זה נוגע בעיקר לחישוב הכנסה שעל פיה תחושב גמלה מהליפת-שכר, למשל, דמי לידה ותגמול מילואים, ולחישוב הכנסה שעל בסיסה מחושבים דמי הביטוח. משמעות התיקון לגבי דמי הביטוח היא, שלא יראו הכנסה מדמי הסתגלות כהכנסה לענין תשלום דמי ביטוח לפי הוראות סעיף 350(א1) לחוק הביטוח הלאומי, והכנסה מגמול פרישה תחויב בדמי ביטוח לפי הוראות סעיף 345בב לחוק הביטוח הלאומי.

לפסקה (5)

לענין דמי לידה של עוברת עצמאית שקיבלה פיצוי בשל עסק לפי סימן ד' בפרק ה', מוצע להסמיך את שר הרווחה לקבוע הוראות לענין קביעת "יום קובע" וחישוב הכנסתה כאמור בסעיף 54(ב) לחוק הביטוח הלאומי.

לפסקה (6)

סעיף 161 לחוק הביטוח הלאומי קובע כי תקופת ההכשרה לענין דמי אבטלה תימנה במשך תקופה של 540 ימים שקדמו ל"יום הקובע". סעיף 162 לאותו חוק קובע כי במנין 540 הימים האמורים לא יימנו התקופות המנויות בסעיף. מוצע כי במנין האמור לא תימנה גם תקופה שבמהלכה ניתנים דמי הסתגלות.

לפסקה (7)

סעיף 175 לחוק הביטוח הלאומי קובע כי הכנסה מקצבת פרישה, כהגדרתה בסעיף קטן (ד) לאותו סעיף, תנוכה מדמי אבטלה. מוצע שגם הכנסה מגמול פרישה כאמור בסימן ג' בפרק ה' לחוק המוצע, תנוכה מדמי אבטלה.

(2) יראו גמול פרישה כפנסיה מוקדמת כהגדרתה בסעיף 345ב.

(ב) לענין הוראות סעיפים 248 ו-257 יראו את התקופה שבעדה שולמו לאדם דמי הסתגלות מיוחדים כתקופה שבה שולמו בעדו דמי ביטוח כעובד.

(ג) המינהלה כהגדרתה בחוק תכנית ההתנתקות תנכה את דמי הביטוח מדמי ההסתגלות המיוחדים ומגמול הפרישה ותעבירם למוסד.³¹

147. בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994, בסעיף 14 – תיקון חוק ביטוח בריאות ממלכתי

(1) בסעיף קטן (א), בסופו יבוא:

"דמי הסתגלות מיוחדים" ו-"גמול פרישה" – דמי הסתגלות וגמול פרישה חודשי לפי סימן ג' לפרק ה' לחוק יישום תכנית ההתנתקות, התשס"ה-2004 (בסעיף זה – חוק תכנית ההתנתקות).";

(2) בסעיף קטן (ד), בסופו יבוא:

"(4) המדינה תשלם למוסד דמי ביטוח בריאות בעד מי שמקבל דמי הסתגלות מיוחדים, בסכום השווה למכפלה של השיעור האמור בסעיף קטן (ב)(1) בדמי ההסתגלות המיוחדים; המינהלה כהגדרתה בחוק תכנית ההתנתקות תנכה את דמי ביטוח הבריאות מדמי ההסתגלות המיוחדים ותעבירם למוסד.";

(3) בסעיף קטן (ה), אחרי "בסעיף 345" לחוק הביטוח הלאומי" יבוא "או גמול פרישה".

148. בחוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980³¹ – תיקון חוק הבטחת הכנסה

(1) בסעיף 1, אחרי ההגדרה "חוק העונשין" יבוא:

"חוק תכנית ההתנתקות" – חוק יישום תכנית ההתנתקות, התשס"ה-2004";

(2) בסעיף 9(ג) –

(א) בהגדרה "נכס", אחרי "לשם השתכרות או ריווח" יבוא "(בסעיף זה – דירת מגורים)";

ד ב ר י ה ס ב ר

עם זאת, זכות החוקה במקרקעין המשמשים למגורי הזכאי ולא לשם השתכרות או רווח (בסעיף זה – דירת מגורים) אינה נחשבת כנכס כאמור. מוצע להרחיב חריג זה כך שיחול גם על פיצוי בשל בית מגורים הניתן לפי סימן א' בפרק ה' לחוק המוצע, זאת לתקופה של 12 חודשים מיום קבלת הפיצוי או מיום רכישת דירת מגורים, אחרת, לפי המוקדם.

מאחר שיש קושי להסדיר את סוגיית הפיצוי האמור בלי להסדיר את מעמדם של סכומים שהתקבלו בעד מכירת דירת מגורים, מוצע כי גם סכומים כאמור לא ייחשבו כהכנסה לענין קביעת הזכאות לגמלה וקביעת סכום הגמלה, זאת לתקופה של 12 חודשים מיום קבלת הסכום או מיום רכישת דירת מגורים אחרת, לפי המוקדם.

סעיף 147 מוצע כי לענין תשלום דמי ביטוח בריאות, דינם של דמי הסתגלות יהיה כדין דמי אבטלה, ודינו של גמול הפרישה יהיה כדין פנסיה מוקדמת.

יוצא מכך, שדמי ביטוח בריאות בעד דמי הסתגלות ודמי פרישה יהיו באותו שיעור שמשלם מעביד בעד עובדו, שהוא 4.8% מההכנסה.

סעיף 148 לפי חוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980, הכנסה מ"נכס" השייך לתובע גמלה נחשבת, ככלל, כהכנסה לענין קביעת הזכאות לגמלה וקביעת סכום הגמלה.

³¹ ס"ח התשמ"א, עמ' 30.

(ב) בהגדרה "סכום שאינו מובא בחשבון" -

- (1) אחרי "סכום שאינו מובא בחשבון" - "יבוא זכות כמפורט להלן";
(2) הקטע החל במילים "סכום כסף" עד המילים "כפול שש" יסומן "(1)"
ואחריו יבוא:

"(2) סכום שהתקבל בעד מכירת דירת מגורים, לרבות פיצוי לפי הוראות סימן א' בפרק ה' לחוק תכנית ההתנתקות, והכל לתקופה שתחילתה ביום קבלת הסכום או הפיצויים כאמור וסיומה בתום 12 חודשים מאותו מועד או ביום שבו רכש הזכאי דירת מגורים אחרת, לפי המוקדם."

תיקון חוק
הפחתת הגרעון
והגבלת ההוצאה
התקציבית

149. בחוק הפחתת הגרעון והגבלת ההוצאה התקציבית, התשנ"ב-1992,³² אחרי סעיף 6 יבוא:

7. (א) בסעיף זה, "תכנית ההתנתקות" כהגדרתה בחוק יישום תכנית ההתנתקות, התשס"ה-2004.

"הוראת שעה
לשנת 2005 -
מימון תכנית
ההתנתקות

(ב) על אף הוראות סעיפים 5 ו-6, לשם מימון תכנית ההתנתקות ולמטרה זו בלבד, בשנת התקציב 2005 יחולו הוראות אלה:

(1) הממשלה רשאית להגדיל את שיעור הגירעון הכולל מן התמ"ג בשיעור נוסף של עד 0.4%;

(2) הממשלה רשאית להגדיל את סכום ההוצאה הממשלתית בשיעור נוסף על השיעור האמור בסעיף 6, שלא יעלה על 1% ביחס לסכום ההוצאה הממשלתית בשנת 2004 כשהוא צמוד למדר המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה; הגידול בסכום ההוצאה הממשלתית כאמור בפסקה זו לא יובא בחשבון כחלק מסכום ההוצאה הממשלתית לשנת 2005 לצורך חישוב סכום ההוצאה הממשלתית לשנת 2006; לענין זה, "סכום ההוצאה הממשלתית" - כהגדרתו בסעיף 6."

דברי הסבר

1. פיצויים ותשלומים לזכאים לפי המפורט בחוק המוצע.
2. עלויות ההקמה וההפעלה של המינהלה.
3. עלויות הפינוי במערכת הביטחון ובמטרה והיערכות מחדש של צבא הגנה לישראל.

לאור אמדני העלות התקציבית הגבוהה של תכנית ההתנתקות כאמור, מוצע לקבוע בחוק הפחתת הגרעון הוראת שעה מיוחדת לשנת התקציב 2005, אשר תאפשר לממשלה בשנה זו, ולשם מימון תכנית ההתנתקות בלבד, להגדיל את שיעור הגרעון הכולל מן התמ"ג בשיעור נוסף של עד 1% ביחס לסכום ההוצאה הממשלתית בשנת 2004. בשל אופייה החד-פעמי והחריג של ההוצאה למימון תכנית ההתנתקות, מוצע לקבוע גם כי הגידול כאמור בהוצאה הממשלתית לא יובא בחשבון כחלק מסכום ההוצאה הממשלתית בשנת 2005 לצורך חישוב סכום ההוצאה הממשלתית לשנת 2006.

סעיף 149 חוק הפחתת הגרעון והגבלת ההוצאה התקציבית, התשנ"ב-1992 (להלן - חוק הפחתת הגרעון), קובע כי החל בשנת 2005 שיעור הגרעון הכולל מן התמ"ג לא יעלה על 3%, וכן כי סכום ההוצאה הממשלתית בכל אחת משנות התקציב 2005 עד 2010, לא יעלה בשיעור העולה על 1% ביחס לסכום ההוצאה הממשלתית בשנה שקדמה לה, ובכפוף לשיעור הגרעון כאמור.

אמון העלות התקציבית של תכנית ההתנתקות המתוקנת שעליה החליטה הממשלה בהחלטה מס' 1996 מיום י"ז בסיון התשס"ד (6 ביוני 2004), מגיע לסך של כ-2.2 מיליארד שקלים חדשים בשנת 2005. ההוצאות למימון תכנית ההתנתקות ייפרשו גם על פני השנים 2006 ו-2007.

עיקר ההוצאות הצפויות למימון התכנית נובע מהענינים האלה:

³² ס"ח התשנ"ב, עמ' 45.

סימן ה': הוראות מעבר

הוראות מעבר 150. (א) הסכם בדבר מקדמה שנכרת לפני תחילתו של חוק זה בין זכאי לבין הממשלה, תהיה המינהלה אחראית להמשך ביצוע התחייבויות הממשלה לפיו ולניכוי המקדמה ששולמה לזכאי מכספי הפיצויים שיקבל לפי חוק זה.

(ב) מי שמונו לפני תחילתו של חוק זה להיות מנהל המינהלה לסיוע למתישבי עזה וצפון השומרון במשרד ראש הממשלה, משנהו או סגנו, יראו אותם כמי שמונו לפי חוק זה.

דברי הסבר

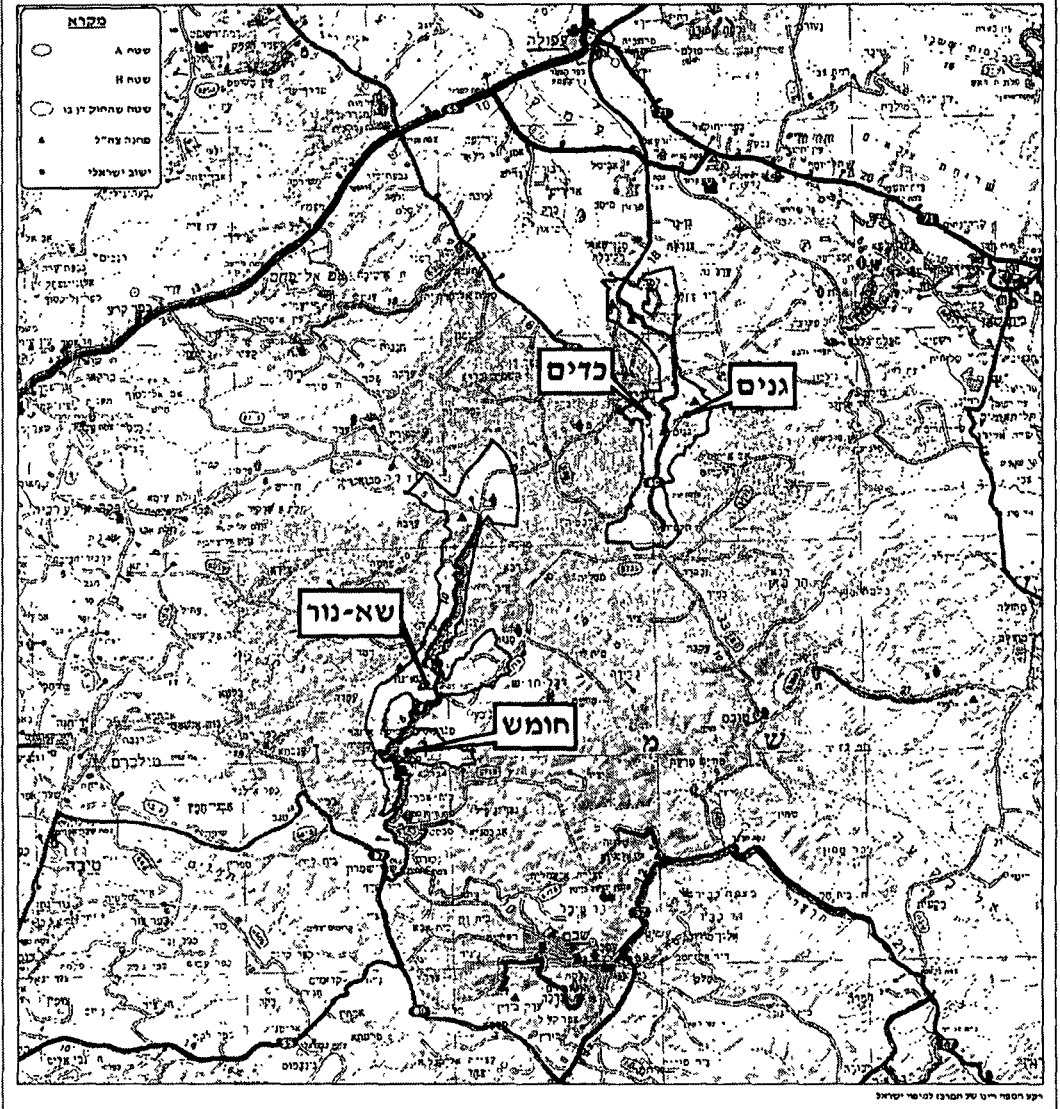
בכנסת, וזאת בדרך של הלוואה שתהפוך למענק אם זכאותו תוכר לפי החוק המוצע. הוראות המעבר המוצעות יוצרות רציפות בין מינהלה זו ופעילותה לבין המינהלה שיש להקים לפי החוק המוצע וההחלטות שיתקבלו לפיו.

סעיף 150 על פי החלטת הממשלה הוקמה במשרד ראש הממשלה מינהלה לסיוע למתישבי עזה וצפון השומרון, ומונו לה מנהל וסגנים. מינהלה זו הוסמכה לשלם מקדמות למי שייבקשו להתפנות מן השטח שהחוק המוצע דן בו עוד לפני אישורו של החוק

התוספת הראשונה

(סעיף 3)

השטח בצפון השומרון

מפה צבעונית ניתן לראות באתר האינטרנט של משרד המשפטים : <http://www.justice.gov.il/mojheb/mapa>

התוספת השניה

(סימן א' לפרק ה')

פיצוי בשל בית מגורים

הגדרות

1. בתוספת זו -

"אזור עדיפות א" - אזור עדיפות לאומית א' לענין שיכון, שנקבע בהחלטה בדבר אזורי עדיפות;

"המאגר" - מאגר של נחלות ביישובים שתוכננו כיישובים חקלאיים באזור עדיפות א' בנגב ובגליל, שיוכן לצורך הקצאת נחלות כאמור בסעיף 3(ד);

"ותק" - משך תקופת המגורים הרצופה של הזכאי בתכופ לפני היום הקובע בתחום המועצה האזורית שאליה שייך היישוב המפונה שבו נמצא בית המגורים, ולגבי בעל זכות שכירות בדיוור ציבורי - משך תקופת המגורים כאמור בבית המגורים שלגביו יש לו זכות שכירות;

"מ"ר" - מטר רבוע;

"שטח הבית" - שטח המחושב לפי השטח למטרה עיקרית כמשמעותו כתקנות התכנון והבניה (חישוב שטחים ואחוזי בניה בתכניות ובהיתרים), התשנ"ב-1992³³, שהיה בנוי בפועל ביום הקובע, בתוספת 15 אחוזים, ובלבד שלא יעלה על השטח שהיה מותר לבניה על פי תכנית התכנון התקפה; היה השטח למטרה עיקרית פחות מ-70 מ"ר, יראו את השטח למטרה עיקרית כ-70 מ"ר.

2. (א) סכום הפיצוי בשל בית מגורים שישולם לזכאי כאמור בסעיף 35 לחוק יחושב לפי שטח הבית בהתאם להוראות סעיף קטן (ב), על בסיס הסכום הנקוב למ"ר לאותו סוג של בית מגורים (בסעיף זה - הסכום למ"ר), כמפורט להלן:

(1) בבית מגורים שנבנה בבניה טרומית-מתועשת על ידי משרד הבינוי והשיכון או על ידי חברת בניה - 2,700 שקלים חדשים למ"ר;

ד ב ר י ה ס ב ר

שטח הבית יחושב לפי הבניה בפועל למטרה עיקרית. לשטח זה ייתוספו 15% כשטח שירות נורמטיבי. כל זאת עד לשטח שניתן לבנות בפועל לפי תכנית התכנון המאושרת; בית ששטחו למטרה עיקרית פחות מ-70 מ"ר יראוהו כבית ששטחו האמור הוא 70 מ"ר.

2. הפיצוי על פי מסלול א' ישתלם על בסיס שווי כלכלי של בית מגורים טיפוסי באזור, לפי סוג הבית של המפונה.

ככלל, כתוצאה ממדיניות הממשלה ביחס לשיווק הקרקעות באזור, עלה היצע הקרקעות על הביקוש, וכפועל יוצא מכך, מחיר הקרקעות נשאר זניח ביחס לעלויות הבניה. בשל העדר עסקאות להשוואה בשנים האחרונות בשטח המפונה לא ניתן להעריך את שווי בתי המגורים, על פי עסקאות דומות. לפיכך, מוצע כי שווי בית המגורים ייגזר מעלות בניית בית המגורים, בלי להפחית התאמות המתבקשות מן הביקוש באזור, שהיה נמוך נוכח היצע גדול של דירות, ומצב הבית בפועל.

התוספת השניה: פיצוי בשל בית מגורים

סעיף 1 להגדרה "ותק" -

חישוב הפיצוי המשתלם על בסיס שווי בית מגורים באזור ייחוס (מסלול ב') לוקח בחשבון את תקופת המגורים של המתיישב בשטח המפונה. מאחר שתנאי פיצוי הוא כי המדובר במגורים המגיעים לכדי "מרכז חיים" מוצע, כי כל תקופת המגורים בשטח המועצה האזורית שבה נמצא היישוב המפונה תיחשב לצורך הוותק. בשל אופי הזכויות השונה בדיוור הציבורי, תקופת הוותק הנדרשת לצורך הזכאות לפיצוי בדיוור הציבורי היא משך תקופת המגורים והשכירות בבית המגורים שבשלו משולם פיצוי.

להגדרה "שטח הבית" -

שטח הבית, לצורך הפיצוי בשל בית המגורים יחושב לפי כללים אלה:

³³ ק"ת התשנ"ב, עמ' 798.

(2) בבית מגורים אחר שנבנה על ידי משרד הבינוי והשיכון או על ידי חברת בניה - 3,375 שקלים חדשים למ"ר;

(3) בבית מגורים שנבנה בבניה עצמית על ידי בעל זכות בבית המגורים או על ידי מי מטעמו - 4,050 שקלים חדשים למ"ר.

(ב) החישוב ייעשה כמפורט להלן:

(1) לגבי כל מ"ר מ-160 המטרים הרבועים הראשונים שבשטח הבית - 100 אחוזים מהסכום למ"ר;

(2) לגבי כל מ"ר מ-40 המטרים הרבועים שמעל השטח האמור בפסקה (1) - 90 אחוזים מהסכום למ"ר;

(3) לגבי כל מ"ר מיתרת שטח הבית שמעל 200 מ"ר - 80 אחוזים מהסכום למ"ר.

3. (א) סכום הפיצוי בשל בית מגורים שישולם לזכאי כאמור בסעיף 36 לחוק, יכלול סכום כאמור בסעיף 2, וכן סכום כמפורט להלן כשהוא מוכפל במקדם הוותק כאמור בסעיף קטן (ב):

(1) בבית מגורים שנחלה ביישוב שתוכנן כיישוב חקלאי - 360,000 שקלים חדשים;

(2) בבית מגורים אחר - 225,000 שקלים חדשים.

(ב) מקדם הוותק שבו יוכפל הסכום האמור בפסקאות (1) או (2) של סעיף קטן (א), לפי הענין, יהיה כמפורט להלן:

(1) אם הוותק הוא שנתיים או יותר, אך פחות משלוש שנים - שביעית;

(2) אם הוותק הוא שלוש שנים או יותר, אך פחות מארבע שנים - שתי שביעיות;

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 3 הפיצוי על פי מסלול ב, הניתן לבעל זכות

בבית מגורים אשר מרכז חייו ביישוב המפונה היה שנתיים רצופות או יותר, מחושב בהתאם לערך בית מגורים באזור ייחוס מתאים. פיצוי זה יהיה מורכב מן הערך הכלכלי של בית המגורים המפונה, המשתלם לפי מסלול א, כאמור בסעיף 2, ומתוספת המשקפת ערך קרקע באזור ייחוס מתאים בנגב ובגליל.

מוצע כי למשך תקופת המגורים בשטח המועצה האזורית שבה נמצא היישוב המפונה תהיה השפעה על גובה הפיצוי שישתלם במסלול זה. ככל שמרכז החיים באזור היה במשך תקופה ארוכה יותר, כך יקבל הזכאי פיצוי גבוה יותר. "מקדם הוותק" אשר בו יוכפל סכום התוספת בשל קרקע, הוא שביעית לכל שנה או חלק ממנה החל מן השנה השלישית, כך שמי שהתגורר בשטח המפונה שמונה שנים או יותר יקבל את הפיצוי המרבי.

במקרה ששני אנשים או יותר שותפים בנכס וזכאים לפיצוי אחד בעבור בית המגורים, תיקבע תקופת המגורים על פי הזכאי אשר תקופת מגוריו בשטח המפונה היא הארוכה ביותר.

יצוין כי רכיב הקרקע, שכאמור הוא נמוך מאוד, נלקח בחשבון בקביעת שווי עלות הבניה. בקביעת השווי לא נעשתה הפחתה בשל מענקים שקיבלו המתיישבים ששימשו למימון רכישת הזכויות.

מוצע לקבוע את הבסיס לחישוב הפיצוי לפי שלושה טיפוסים בתים בהתאם לעקרונות שמאיים מקובלים (איכות הבניה, תשתיות, מבני ציבור וכדו'). הטיפוס האחד הוא מבנה הנבנה על ידי משרד הבינוי והשיכון או חברת בניה, בבניה טרומית סטנדרטית. הטיפוס השני הוא מבנה הנבנה על ידי משרד הבינוי והשיכון או חברת בניה בבניה סטנדרטית ברמת גימור טובה. הטיפוס השלישי הוא מבנה מגורים חד-משפחתי או דו-משפחתי, אשר נבנה בבניה עצמית על ידי בעל הזכויות ברמת טיב גבוהה.

לכל טיפוס בית נקבע מחיר עלות בניה למ"ר.

מוצע כי חישוב הפיצוי על פי עלות בניה למ"ר יהיה באופן פרוגרסיבי. על 160 המ"ר הראשונים יינתנו 100% מעלות הבניה לפי טיפוס הבית; על 40 המ"ר הבאים, היינו, עד 200 מ"ר, יינתנו 90% מעלות הבניה; ועל כל מ"ר מעל 200 מ"ר יינתן 80% מעלות הבניה.

- (3) אם הוותק הוא ארבע שנים או יותר, אך פחות מחמש שנים - שלוש שביעיות;
- (4) אם הוותק הוא חמש שנים או יותר, אך פחות משש שנים - ארבע שביעיות;
- (5) אם הוותק הוא שש שנים או יותר, אך פחות משבע שנים - חמש שביעיות;
- (6) אם הוותק הוא שבע שנים או יותר, אך פחות משמונה שנים - שש שביעיות;
- (7) אם הוותק הוא שמונה שנים או יותר - 1.

(ג) היו שניים או יותר זכאים לפיצוי לפי סעיף 36 לחוק בשל אותו בית מגורים, והוותק שלהם אינו זהה, יהיה מקדם הוותק לגביהם לפי הוותק הארוך יותר.

(ד) זכאי לפיצוי לפי סעיף 36 לחוק בשל בית מגורים בנחלה ביישוב שתוכנן כיישוב חקלאי, רשאי לבקש מהמינהלה להציע לו נחלה ביישוב שתוכנן כיישוב חקלאי באזור עדיפות א' בנגב או בגליל; ביקש כאמור, תציע לו המינהלה נחלה מתוך המאגר, מבין הנחלות שנותרו ביום בקשתו; קיבל הזכאי את הצעת המינהלה והאגודה השיתופית של היישוב שבו נמצאת הנחלה המוצעת הסכימה לכך, יקצה לו מינהל מקרקעי ישראל את הנחלה ללא תשלום בפטור ממכרז, ולא ישולם לו סכום כאמור בסעיף קטן (א), ואם הוא זכאי לפיצוי בשל עסק לפי סימן ד' לפרק ה' לחוק, בשל עסק שפעל בנחלה שבה היה בית המגורים - ינוכה מהפיצוי האמור פיצוי בשל הקרקע לפי סימן ד' האמור והתוספת השלישית.

4. (א) בסעיף זה, "בסיס הפיצוי" - סכום שהיה מחושב לגבי בית מגורים של בעל זכות שכירות בדיוור ציבורי לפי סעיף 2 אילו התמלאו בו התנאים האמורים בסעיף 35 לחוק.

הפיצוי לשוכר בדיוור הציבורי

(ב) סכום הפיצוי שישולם לבעל זכות שכירות בדיוור הציבורי הזכאי לפיצוי כאמור בסעיף 38 לחוק, יהיה כמפורט להלן:

- (1) אם הוותק הוא שנתיים או יותר, אך פחות משלוש שנים - 20 אחוזים מבסיס הפיצוי;
- (2) אם הוותק הוא שלוש שנים או יותר אך פחות מארבע שנים - 40 אחוזים מבסיס הפיצוי;

ד ב ר י ה ס ב ר

בעל זכות שכירות בדיוור הציבורי אשר התגורר בדיוור ציבורי בחבל עזה או ביישוב מפונה בצפון השומרון שנתיים או יותר, אך פחות משלוש שנים, יהיה זכאי לקבל 20% מהפיצוי שהיה מקבל לו היה זכאי לפיצוי בשל בית מגורים בהתאם למסלול א'. אם התגורר כאמור מעל לשלוש שנים אך פחות מארבע שנים, יהיה זכאי לקבל 40% מהפיצוי האמור.

בעל זכות שכירות בדיוור הציבורי אשר הוותק שלו הוא 4 שנים או יותר, יהיה זכאי לפיצוי אשר יחושב על פי עקרונות דומים לעקרונות הפיצוי בהתאם למסלול ב', ומהתוספת בשל קרקע יופחת סכום נורמטיבי המשקף את עלות מחיר האופציה לרכוש את הבית מהמדינה.

מוצע כי חובות בשל דמי שכירות בדיוור הציבורי יקוזו מסכום הפיצוי.

בעלי זכות בבית מגורים בנחלה ביישוב שתוכנן כיישוב חקלאי הזכאים לפיצוי לפי מסלול ב', יוכלו לקבל, במקום התוספת בשל קרקע על פי החישוב האמור לעיל, נחלה בעין. המינהלה תציע לזכאים לבחור בנחלה מתוך מאגר נחלות באזורי עדיפות א' בנגב ובגליל שיוכן לצורך זה. חקלאי אשר הוקצתה לו נחלה, לא יקבל פיצוי בשל רכיב הקרקע במסגרת הפיצוי לעסק החקלאי.

סעיף 4 בהתאם לסעיף 38 לחוק המוצע, הפיצוי לזכאי שהוא בעל זכות בדיוור הציבורי יחושב באופן שונה מהפיצוי לבעלי זכות חכירה או הרשאה ארוכת טווח, בשים לב לאופי הזכויות בשכירות בדיוור הציבורי. כאמור, וחק המגורים הנדרש גם הוא יחושב באופן שונה, והוא מבוסס על מגורים בבית שבשלו משולם פיצוי.

(3) אם הוותק הוא ארבע שנים או יותר - בסיס הפיצוי בתוספת סכום כמפורט להלן:

(א) אם הוותק הוא ארבע שנים או יותר, אך פחות מחמש שנים - 32,000 שקלים חרשים;

(ב) אם הוותק הוא חמש שנים או יותר, אך פחות משש שנים - 64,000 שקלים חרשים;

(ג) אם הוותק הוא שש שנים או יותר, אך פחות משבע שנים - 96,000 שקלים חרשים;

(ד) אם הוותק הוא שבע שנים או יותר, אך פחות משמונה שנים - 128,000 שקלים חרשים;

(ה) אם הוותק הוא שמונה שנים או יותר - 160,000 שקלים חרשים.

(ג) היו שניים או יותר זכאים לפיצוי לפי סעיף 38 לחוק בשל אותו בית מגורים, והוותק שלהם אינו זהה, יחושב סכום הפיצוי לפי סעיף זה לפי הוותק הארוך יותר.

(ד) היה לבעל זכות השכירות בדיוור הציבורי ביום תשלום הפיצוי חוב בשל דמי שכירות, ינוכה סכום החוב מן הפיצוי.

זכאות להלוואה
לדיוור בהשלמה
לפיצוי

5. (א) בסעיף זה, "הלוואה לדיוור" - הלוואה לדיוור כהגדרתה בחוק הלוואות לדיוור, בתנאים שזכאי להם מי שצבר יותר מאלף נקודות לפי הכללים כהגדרתם באותו חוק, שניתן לפי הוראות סעיף זה לשם רכישה או בניה של דירה בישראל או לשם רכישת זכויות בדירה בישראל.

(ב) מי שקיבל פיצוי לפי סעיף 2 זכאי להלוואה לדיוור בסכום השווה ל-20 אחוזים מסכום הפיצוי שקיבל.

(ג) מי שקיבל פיצוי לפי סעיף 3, והוותק שלו הוא שנתיים או יותר אך פחות משמונה שנים, זכאי להלוואה לדיוור בסכום ההפרש שבין הסכום המלא הנקוב בפסקאות (1) או (2) של סעיף 3(א) לפי הענין, לבין הסכום שקיבל בהתאם למקדם הוותק שחל לגביו.

(ד) מי שקיבל פיצוי לפי סעיף 4(ב)3, והוותק שלו הוא ארבע שנים או יותר, אך פחות משמונה שנים, זכאי להלוואה לדיוור בסכום ההפרש שבין 160,000 שקלים חרשים לבין הסכום שקיבל בהתאם לוותק שלו.

ד ב ר י ה ס ב ר

בעל זכות בבית מגורים הזכאי לפיצוי על פי מסלול ב, המחושב לפי ערך בית באזור ייחוס, יוכל לקבל הלוואה לדיוור בסכום ההפרש שבין התוספת בשל קרקע שניתנה לו במוזמן בהתאם למקדם הוותק שלו, לבין מלוא התוספת האמורה באזור הייחוס. כך למשל, בעל בית מגורים שהתגורר באזור 4 שנים רצופות יקבל שלוש שביעיות מערך קרקע באזור ייחוס במוזמן. את ההשלמה, בסכום השווה לארבע שביעיות מערך הקרקע, יוכל לקבל כהלוואה לדיוור.

בעל זכות שכירות בדיוור הציבורי שהתגורר בבית המגורים ביישוב המפונה בין ארבע לשמונה שנים, יקבל הלוואה לדיוור בסכום ההפרש שבין הפיצוי שניתן לו לבין סכום הפיצוי הניתן למי שהתגורר במקום שמונה שנים או יותר.

סעיף 5 מטרת הלוואת הדיוור היא לסייע למפונים ברכישת בית מגורים בישראל במקרים שבהם מסלולי הפיצוי שהם זכאים להם אינם מקנים להם מלוא ערך במוזמן של בית מגורים באזור ייחוס. הלוואה תינתן רק לבעלי זכויות בבתי מגורים אשר יבקשו לרכוש בפועל, בישראל, בית מגורים או מגרש לבניית בית מגורים.

תנאי הלוואה ייקבעו בהתאם לזכאות על פי חוק הלוואות לדיוור, התשנ"ב-1992, על פי צבירה של 1000 נקודות.

בעל זכות בבית מגורים אשר זכאי לפיצוי לפי מסלול א, המקנה פיצוי על פי שווי הבית הטיפוסי המפונה, יוכל לקבל הלוואה לדיוור בגובה 20% מסכום הפיצוי שניתן לו.

התוספת השלישית

(סימן ד' לפרק ה')

פיצוי בשל עסק

חלק א': פיצוי לפי שווי הנכסים

הגדרות

1. בתוספת זו -

"הטופס" - טופס 1342 (י"א) לפי תוספת א' לתקנות מס הכנסה (פחת), 1941³⁴;

"המחיר המקורי" - המחיר המקורי כפי שצוין בטופס שהגיש העסק;

"מלאי" - מלאי של חומרי גלם ותוצרת בעיבוד;

"עלות מופחתת" - המחיר המקורי לאחר ניכוי פחת לפי פקודת מס הכנסה;

"עלות מתואמת" - המחיר המקורי בתוספת הפרשי הצמדה למדד מתאריך הרכישה עד מועד הרוח הכספי האחרון שלפיו מחושב הפיצוי;

"עלות מופחתת מתואמת" - עלות מופחתת בתוספת הפרשי הצמדה למדד מתאריך הרכישה עד מועד הרוח הכספי האחרון שלפיו מחושב הפיצוי;

"פריטי הרכוש הקבוע" - הפריטים שצוינו בטופס שהגיש העסק, למעט קרקע, מבנים וכלי רכב, וכן רכוש שנרכש בעסקת שכר-מכר מימונית (ליסינג מימוני), שתאריך הרכישה שלהם הוא בתקופה שבין יום 1 בינואר 1996 לבין היום הקובע;

"תאריך הרכישה" - תאריך הרכישה או השינוי שצוין בטופס שהגיש העסק.

רכיבי הפיצוי לפי שווי הנכסים

2. (א) הפיצוי לפי שווי הנכסים יכלול רכיבים אלה בלבד, שהיו בשטח מפונה:

(1) קרקע שהוחזקה כדין ושלעסק או לבעל העסק היתה לגביה זכות במקרקעין כהגדרתה בסעיף 62 לחוק למעט שכירות, ולמעט קרקע חקלאית שהוחזקה על פי חוזה שתקופתו היא שלוש שנים או פחות;

(2) מבנה שנבנה כדין בקרקע שלגביה היתה לעסק או לבעל העסק זכות כאמור בפסקה (1);

(3) פריטי הרכוש הקבוע;

(4) מלאי.

(ב) בחישוב הפיצוי לא יובאו בחשבון נכסים בלתי מוחשיים, לרבות מוניטין.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 2 מוצע להגדיר במפורש כי הפיצוי במסלול

שווי הנכסים יינתן אך ורק בשל רכיבי הרכוש המפורטים בסעיף קטן (א), ולהבהיר כי בעל העסק אינו זכאי לפיצוי במסלול זה בשל נכסים בלתי מוחשיים לרבות מוניטין. לבעל עסק אשר מעוניין לקבל פיצוי בשל ערך העסק כולו, לרבות הנכסים הבלתי מוחשיים והמוניטין, עומדת החלופה של פיצוי לפי השווי הפיננסי.

התוספת השלישית: פיצוי בשל עסק

כללי

בתוספת זו מובא פירוט אופן חישוב הפיצוי בשל עסקים בשטח המפונה, בהתאם לשני אופני החישוב החלופיים הנוכריים בסימן ד' לפרק ה' לחוק: פיצוי לפי שווי הנכסים ופיצוי לפי השווי הפיננסי. שני אופני החישוב נסמכים על דיווחי העסק לרשויות המס כמקור בלעדי ומחייב לנתונים על הפעילות של העסק. בחירה באחת מן החלופות משמעה בחירה בכל תנאי החלופה ונוסחאות החישוב שלה, ולא ניתן לבחור במרכיבים שונים מחלופות שונות.

³⁴ ע"ר 1941, תוס' 2, עמ' (ע) 1267, (א) 1505.

3. (א) הפיצוי בשל קרקע כאמור בסעיף 2(א) יהיה העלות המתואמת של הקרקע או סכום כמפורט להלן, לפי בחירת הזכאי:

- (1) בשל קרקע באזור תעשייה - 180,000 שקלים חדשים לדונם;
- (2) בשל קרקע המשמשת למסחר - 500 שקלים חדשים למ"ר של שטח הקרקע הבנוי;
- (3) בשל קרקע שהיא נחלה ביישוב שתוכנן כיישוב חקלאי - סכום כולל בסך 135,000 שקלים חדשים לנחלה, בשל יתרת השטח שמעבר לשטח חלקת המגורים של הנחלה ולמעט אותם חלקים של הנחלה הנמצאים בתחום מדינת ישראל;
- (4) בשל קרקע חקלאית שאינה נחלה כאמור בפסקה (3) - 4,000 שקלים חדשים לדונם;
- (5) בשל קרקע אחרת - סכום שיקבע השמאי הממשלתי הראשי.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), הפיצוי בשל קרקע לגבי מקרקעין המוחזקים כדין בידי העסק לצורך בניה, מכירה או השכרה של בתי מגורים, יהיה העלות המתואמת של הקרקע.

(ג) משולם הפיצוי לפי העלות המתואמת של הקרקע, והמחיר המקורי שלפיו חושב כולל מחיר של מבנה הבנוי עליה, לא ישולם פיצוי לפי סעיף 4 בשל אותו מבנה.

4. הפיצוי בשל מבנה כאמור בסעיף 2(א) יהיה העלות המתואמת של המבנה.

5. (א) הפיצוי בשל פריטי הרכוש הקבוע יהיה -

- (1) לגבי פריטי הרכוש הקבוע אשר טרם הופחתו במלואם על פי הדוחות הכספיים עד הדוח לשנת 2003 - 80 אחוזים מן העלות המתואמת שלהם;
- (2) לגבי פריטי הרכוש הקבוע שהופחתו במלואם על פי הדוחות כאמור בפסקה (1) - 40 אחוזים מן העלות המתואמת שלהם.

דברי הסבר

ייתן פיצוי בשלן. סעיף 107 לחוק המוצע מאפשר הסדרים כאשר לזכויות בקרקעות אלה.

סעיף 4 פיצוי בשל מבנה, לרבות התוספות והשינויים אשר נעשו בו, יהיה על פי העלות המתואמת של המבנה, דהיינו - העלות על פי הדיווחים לרשויות המס בטופס י"א, בתוספת הפרשי הצמדה למדד.

סעיף 5 מוצע כי הפיצוי בשל הציוד של העסק יינתן על בסיס העלות המתואמת של פריטי הרכוש הקבוע שאינם קרקע. מבנים, כלי רכב ורכוש שנרכש בליסינג מימוני, שנרכשו בין 1 בינואר 1996 לבין היום הקובע. מוצע להבחין בין פריטי הרכוש הקבוע אשר הופחתו במלואם, שבשלם יקבל הזכאי 40% מן העלות המתואמת שלהם, לבין פריטי רכוש אשר טרם הופחתו במלואם, שבשלם יקבל הזכאי 80% מן העלות המתואמת שלהם.

סעיף 3 לצורך חישוב הפיצוי מוצע להפריד בין הקרקע לבין המבנה הבנוי עליה. הפיצוי בשל הקרקע יחושב, לפי בחירת בעל העסק, לפי שווי קרקע באזור ייחוס ובהתאם לסוג הקרקע, או לפי העלות בפועל של רכישת הקרקע בתוספת הפרשי הצמדה למדד. מוצעים הסדרים מיוחדים לפיצוי בשל קרקע לצורך בניה למגורים ולקרקע אשר נרכשה עם מבנה.

הסכום הקבוע בסעיף זה כפיצוי בשל קרקע שהיא נחלה ביישוב המתוכנן כיישוב חקלאי משקף פיצוי בשל הזכויות בגין אותם חלקים של הנחלה ביישוב חקלאי מתוכנן, שאינם חלקת המגורים ושלא נמצאים בתחום מדינת ישראל. הפיצוי בשל חלקת המגורים ניתן במסגרת הפיצוי בשל בית המגורים לפי סימן א' לפרק ה' והתוספת השניה. הזכויות בשל אותם חלקים של הנחלה ביישוב חקלאי מתוכנן, הנמצאים בתחומי מדינת ישראל, אינן בטלות לפי החוק המוצע ועל כן לא

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), עלתה העלות המתואמת של סך כל פריטי הרכוש הקבוע על 500,000 שקלים חדשים, יופחת מן הפיצוי סכום השווה ל-50 אחוזים מן העלות המופחתת המתואמת של פריטי הרכוש הקבוע.

6. הפיצוי בשל מלאי יהיה 10 אחוזים מערך המלאי הממוצע על פי שני הדוחות הכספיים השנתיים האחרונים שהגיש העסק לפקיד השומה לפני היום הקובע.

חלק ב': פיצוי לפי השווי הפיננסי

הגדרות

7. כחלק זה –

“השכר הממוצע” – כהגדרתו בסעיף 1 לחוק הביטוח הלאומי, בשנת הדוח;

“התקופה הקובעת” – כהגדרתה בסעיף 62 לחוק;

“רווח תפעולי” – הרווח התפעולי השנתי שייקבע לפי הוראות סעיף 10;

“המכפיל לעסק” – מכפיל הרווח התפעולי המחושב לעסק לפי הוראות סעיף 11, בהתאם לענף שאליו משתייך העסק, לצמיחה של העסק ולמידת המינוף שלו.

8. הפיצוי לפי השווי הפיננסי יחושב על ידי הכפלת ממוצע הרווח התפעולי של העסק בתקופה הקובעת (בסעיף זה – הרווח התפעולי הממוצע), לאחר הפחתה של 35 אחוזים ממנו, במכפיל לעסק.

נוסחת הפיצוי לפי השווי הפיננסי

נוסחת חישוב הפיצוי היא כלהלן:

שווי העסק = הרווח התפעולי הממוצע * 0.65 * המכפיל לעסק.

9. על אף האמור בסעיף 8, עלתה העלות המתואמת של סך כל פריטי הרכוש הקבוע על 500,000 שקלים חדשים, יופחת מן הפיצוי סכום השווה ל-50 אחוזים מן העלות המופחתת המתואמת של פריטי הרכוש הקבוע, וכן סכום השווה ל-10 אחוזים מערך המלאי הממוצע כאמור בסעיף 6.

הפחתה

ד ב ר י ה ס כ ר

8 סעיף נוסחת החישוב המוצעת לפיצוי לפי השווי הפיננסי של עסק מורכבת מן הרווח התפעולי שלו, בהפחתה של 35% אשר משקפת שיעור הפחתה מקובל בשל מס בהערכות שווי פיננסי, כפול ערך מסוים המבטא את המכפיל הענפי של אותו עסק, שייקבע כאמור בסעיף 10(1), את הצמיחה של העסק ואת מידת המינוף שלו.

9 סעיף מכיוון שתחשיב השווי הפיננסי כולל גם פיצוי בשל הרכוש הקבוע והמלאי אשר נשארים בידי בעל העסק, מוצע כי כאשר השווי של הרכוש הקבוע עולה על 500,000 שקלים חדשים יופחת מן הפיצוי סכום השווה ל-50% מן העלות המופחתת המתואמת של הרכוש הקבוע וסכום השווה ל-10% מערך המלאי הממוצע כאמור בסעיף 6.

במקרה שבו העלות המתואמת של כל פריטי הרכוש בעסק הזכאי לפיצוי עולה על סך של 500,000 שקלים חדשים, יופחת מן הפיצוי בשל פריטי הרכוש הקבוע סכום השווה ל-50% מהעלות לאחר ניכוי פחת, כשהיא מתואמת למדר.

יצוין כי אין חובת מסירה לגבי הצידוד, ובעל העסק יהיה רשאי להוציא את כל פריטי הרכוש הקבוע מן השטח המפונה ולעשות בהם כרצונו.

6 סעיף מוצע כי יינתן פיצוי בשיעור 10% מהסכום הכולל של מלאי (המוגדר בסעיף 1 כמלאי של חומרי הגלם ותוצרת בעיבוד), וזאת על פי ממוצע של שווי המלאי האמור כמפורט בשני הדיווחים האחרונים לרשויות המס לפני היום הקובע. המלאי המצוי בפועל בעסק אינו משפיע על סכום הפיצוי ברכיב זה. לא יינתן פיצוי על מלאי מוצרים אשר תהליך ייצורם הסתיים.

10. (א) (1) הרווח התפעולי ייקבע בהתאם לרווח כספי נומינלי שהוגש לפקיד השומה לפני היום הקובע לגבי אותה שנה.

(2) לא הוגש לפני היום הקובע רווח לשנת 2003, רשאי התובע לצרף לתביעתו רווח שהוגש לפקיד השומה אחרי היום הקובע לגבי השנה האמורה, כשהוא מבוקר בידי רואה חשבון; רווח מבוקר שהוגש למינהלה לפי פסקה זו ייבחן על ידי רואה חשבון מטעם המינהלה, והוא ימליץ לוועדת הזכאות אם לקבלו לצורך קביעת השווי הפיננסי, לדחותו, או לערוך בו שינויים.

(ב) הפיצוי יחושב לפי הרווח התפעולי לפני "הוצאות מימון ומסים" ולפני "הוצאות אחרות" ו"הכנסות אחרות" כמצוין ברוח כאמור בסעיף קטן (א). כשהוא מתוקן לפי אלה:

(1) הוספת עלות השכר שניתן לבעל העסק בשנת הרווח, אם ניתן;

(2) הפחתת עלות השכר הנורמטיבית, בין אם ניתן שכר לבעל העסק ובין אם לאו, ובלבד שהסכום המופחת לא יעלה על מחצית מן הרווח התפעולי לפני התיקון לפי סעיף קטן זה; לענין זה, "עלות השכר הנורמטיבית" – סכום כמפורט להלן:

(א) לגבי עסק שבו היחס בין מספר העובדים לבין מספר בעלי העסק (בפסקה זו – היחס) אינו עולה על 10 – סכום השווה לשכר הממוצע כפול 1.6 כשהוא מוכפל במספר בעלי העסק;

(ב) לגבי עסק שבו היחס עולה על 10 ואינו עולה על 50 – סכום השווה לשכר הממוצע כפול 2.8 כשהוא מוכפל במספר בעלי העסק;

(ג) לגבי עסק שבו היחס עולה על 50 – סכום השווה לשכר הממוצע כפול 4 כשהוא מוכפל במספר בעלי העסק;

(3) הוספת הסכום אשר ברוח התאמה לצורכי מס שהוגש לפקיד השומה נרשם ברוח לאותה שנה כהפרשה לפיצויי פיטורים ולא שולם בפועל, או הפחתת סכום שנרשם ברוח התאמה לצורכי מס שהוגש לפקיד השומה כסכום ששולם בפועל ולא נרשם כהפרשה כאמור;

(4) תיקונים שועדת הזכאות תמצאם לנכון, אם שוכנעה כי הרווח לא נערך לפי כללי חשבונאות מקובלים.

11. מכפיל הרווח התפעולי לעסק יחושב לפי נוסחה זו:

המכפיל לעסק = (מקדם צמיחה + 1) * (מקדם מינוף + 1) * מכפיל ענפי.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 10 מוצע כי בעת ביצוע חישוב הרווח התפעולי יבוצעו התאמות שונות כדי ליצור אחידות בפיצוי בין עסקים שונים, באופן שיכטל השפעות על הרווח התפעולי אשר אינן נובעות בהכרח מטעמים כלכליים. ההתאמות כוללות הוספת שכר בעלי עסק לרווח התפעולי והפחתת שכר נורמטיבי בשל אותם בעלי עסק על פי מפתח כמפורט בסעיף התאמות בשל הפרשות לפיצויי פיטורים ותיקונים שועדת הזכאות תמצא לנכון לבצע בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים.

סעיף 11 מוצע כי "המכפיל הענפי" ייקבע על ידי שר האוצר לאחר שיתיעץ עם ועדת מומחים.

מוצע כי נוסף על המכפיל הענפי יובאו בחשבון באופן פרטני לכל עסק שיעור הצמיחה ומידת המינוף שלו, בהתאם לנוסחאות שבסעיף.

הפיצוי הבסיסי לפי השווי הפיננסי נקבע על פי מכפיל רווח תפעולי ענפי. בעסק צומח, הרווח צפוי לגדול, ולפיכך יש לתקן את הפיצוי בהתאם. כדי לשקף

- (1) שר האוצר יקבע בצו, בהתייעצות עם ועדת מומחים, מכפיל ענפי לכל אחד מענפים אלה: תעשייה, מסחר, שירותים וחקלאות, אשר יבטא את היחס הנהוג בשוק בין מחיר המכירה של עסק בענף כאמור לבין הרווח התפעולי שלו לאחר מס; ועדת המומחים תהיה בת ארבעה חברים שימנה שר האוצר, והם: דיקן של פקולטה למינהל עסקים במוסד להשכלה גבוהה, חבר שימונה לפי המלצת מועצת רואי חשבון, כלכלן או רואה חשבון שהוא עובד משרד האוצר וכלכלן או רואה חשבון שהוא עובד משרד התעשייה המסחר והתעסוקה;
- (2) מקדם הצמיחה של העסק יהיה כלהלן:

- (א) לעסק ששיעור הצמיחה השנתי שלו הוא ער 10 אחוזים - 0;
- (ב) לעסק ששיעור הצמיחה השנתי שלו עולה על 10 אחוזים אך קטן מ-20 אחוזים - 0.1;
- (ג) לעסק ששיעור הצמיחה השנתי שלו הוא 20 אחוזים או יותר - 0.2.
- (3) שיעור הצמיחה של העסק יחושב על בסיס הנתונים שנכללו בדוחות כאמור בסעיף 10 ובדוחות שהוגשו לפי חוק מע"מ, לפי נוסחה זו:
- שיעור הצמיחה =

$$\frac{1}{2} \times \sqrt[2]{R \left(\frac{\text{השקעה מצטברת בציוד בתקופה הקובעת}}{\text{הוצאות פחת הציוד בתקופה הקובעת}} - 1 \right)}$$

ועוד

$$\frac{1}{2} \times \sqrt[2]{R \left(\frac{\text{מכירות בשנה האחרונה בתקופה הקובעת}}{(\text{שיעור שינוי המדד}) \times (\text{מכירות בשנה הראשונה בתקופה הקובעת})} - 1 \right)}$$

לענין זה -

- השקעה מצטברת בציוד בתקופה הקובעת חלקי הוצאות פחת הציוד בתקופה הקובעת, לא יקטן מ-1;
- מכירות בשנה האחרונה בתקופה הקובעת חלקי מכירת מכירות בשנה הראשונה בתקופה הקובעת בשיעור שינוי המדד, לא יקטן מ-1;
- R - מספר השנים בתקופה הקובעת פחות 1;
- שיעור שינוי המדד - המדד של החודש האחרון בשנה האחרונה בתקופה הקובעת, חלקי המדד של החודש האחרון בשנה הראשונה בתקופה הקובעת;

ד ב ר י ה ס ב ר

בגידול הריאלי בהשקעותיו בציוד ובמכונות שנעשו בשנים האמורות. התוספת למכפיל בשל מקדם הצמיחה תהיה בשיעור של עד 20% מן המכפיל הענפי.

את הצמיחה העתידית יחושב לכל עסק מקדם צמיחה המתבסס על מגמת הצמיחה של העסק, כפי שהיא מתבטאת בגידול במכירותיו בחמש השנים האחרונות, ועל פוטנציאל הצמיחה במכירות או ברווח המתבטא

(4) מקדם המינוף של העסק יהיה, לפי מידת המינוף של העסק ביום 31 בדצמבר 2003, ואם העסק לא הגיש לפני היום הקובע דוח לשנת 2003 – לפי מידת המינוף של העסק ביום 31 בדצמבר 2002, כלהלן:

(א) לעסק שמידת המינוף בו היא שליש או פחות – 0;

(ב) לעסק שמידת המינוף בו עולה על שליש אך קטנה משני שלישים – 0.05;

(ג) לעסק שמידת המינוף בו היא שני שלישים או יותר – 0.1.

(5) מידת המינוף תחושב על בסיס הרוח לשנת 2003 או 2002, לפי הענין, לפי נוסחה זו:

מידת המינוף = התחייבויות כספיות בניכוי נכסים כספיים

סך המאזן

(6) השקעה מצטברת בצידור, הוצאות פחת הצידור, מכירות, התחייבויות כספיות, נכסים כספיים וסך מאזן יהיו בהתאם לדוחות כאמור בסעיף 10.

התוספת הרביעית

(סעיף 113)

תאגידים קשורים למועצה האזורית חוף עזה

1. החברה המרכזית לפיתוח חוף הנגב בע"מ.

2. חברת הצמיחה האוסטרלית בע"מ.

דברי הסבר

המוצע יחולו לפעול ביום הפיננסי והמפרק של המועצה האזורית יפעל גם לפירוקם. לפי סעיף 22(ב) המוצע ניתן להוסיף תאגידים לתוספת זו, כך שהוראות הסימן האמור יחולו גם עליהם.

התוספת הרביעית

בתוספת זו מנויים שני תאגידים שבבעלות המועצה האזורית חוף עזה, אשר לפי סימן א' לפרק ז'

נספח לרברי ההסבר

"החלטה מס. 1996 של הממשלה מיום 06.06.2004.

תוכנית ההתנתקות המתוקנת

מ ח ל י ט י ס :

1. הממשלה מאשרת תוכנית התנתקות מתוקנת - נספח א' להלן; אולם אין בהחלטה זו כדי לפנות ישובים.
2. הממשלה מאשרת את ביצוע עבודת ההכנה המפורטת בנספח ג' להלן.
3. לאחר סיום עבודת ההכנה, תשוב הממשלה ותתכנס על מנת לקיים דיון נפרד ולהחליט אם לפנות ישובים אם לאו, איזה ישובים ובאיזה קצב, כהתחשב בנסיבות באותה עת.
4. לתוכנית ההתנתקות המתוקנת, המאושרת בסעיף 1' לעיל, קדמו חילופי מכתבים בין נשיא ארה"ב, ג'ורג' ו. בוש, לבין ראש הממשלה, אריאל שרון, מיום 14.4.2004. מכתבו של נשיא ארה"ב מוצג כאן.

נספח א' - תכנית התנתקות מתוקנת - עקרונות מרכזיים

1. רקע - משמעויות מדיניות וביטחוניות

מדינת ישראל מחויבת לתהליך השלום ושואפת להגיע להסדר מוסכם על בסיס חזון נשיא ארצות-הברית, ג'ורג' בוש.

מדינת ישראל מאמינה כי עליה לפעול לשיפור המציאות הנוכחית. מדינת ישראל הגיעה למסקנה כי אין כיום שותף פלסטיני מולו ניתן להתקדם בתהליך שלום דו-צדדי. לאור זאת גובשה תכנית של התנתקות מתוקנת (להלן - התכנית), המבוססת על השיקולים הבאים:

א. הקיפאון הגלום במצב הנוכחי הינו מזיק. כדי לצאת מקיפאון זה, על מדינת ישראל ליוזם מהלך שלא יהיה מותנה בשיתוף פעולה פלסטיני.

ב. מטרת התכנית להוביל למציאות ביטחונית, מדינית, כלכלית ודמוגרפית טובה יותר.

ג. בכל הסדר קבע עתידי, לא תהיה התיישבות ישראלית ברצועת עזה. לעומת זאת, ברור כי באזור יהודה ושומרון ישארו אזורים שיהוו חלק ממדינת-ישראל, ובתוכם גושים מרכזיים של התיישבות יהודית, יישובים אזרחיים, אזורים ביטחוניים ומקומות בהם למדינת ישראל יש אינטרסים נוספים.

ד. מדינת ישראל תומכת במאמצי ארצות-הברית, הפועלת לצד הקהילה הבינלאומית, לקדם את תהליך הרפורמות, בניית המוסדות ושיפור הכלכלה ורווחת התושבים הפלסטיניים, על מנת שחוקם הנהגה פלסטינית חדשה, אשר תוכיח עצמה כמסוגלת למלא את מחויבותיה על-פי מפת הדרכים.

ה. יציאה מרצועת עזה ומאזור בצפון השומרון עשויה להקטין את החיכוך עם האוכלוסייה הפלסטינית.

ו. השלמת התכנית תשלול את תוקפן של הטענות כנגד ישראל בדבר אחריותה לפלסטינים ברצועת עזה.

ז. המהלך שבתכנית אינו גורע מן ההסכמים הרלבנטיים הקיימים בין מדינת ישראל לפלסטינים. ההסדרים הקיימים הרלבנטיים ימשיכו לחול.

ח. התמיכה הבינלאומית למהלך זה רחבה וחשובה. תמיכה זו חיונית בכדי להביא את הפלסטינים לממש בפועל את המוטל עליהם בתחומי הלחימה בטרור וביצוע הרפורמות על-פי מפת הדרכים. אז יוכלו הצדדים לחזור לנתיב המשא ומתן.

2. עיקרי התכנית

א. התהליך

(1) תתבצע עבודת ההכנה הנדרשת ליישום התכנית (לרבות עבודת מטה לקביעת קריטריונים, הגדרות, הערכות והכנת החקיקה הנדרשת).

(2) מיד לאחר סיום עבודת ההכנה יתקיים דיון בממשלה לצורך קבלת החלטה בדבר פינוי הישובים בהתחשב בנסיבות לאותו זמן - אם לפנות או לא ואיזה ישובים.

הישובים יסווגו לארבע קבוצות כדלהלן:

(1) קבוצה א' - מורג, נצרים וכפר דרום.

(2) קבוצה ב' - ישובי צפון השומרון (גנים, כדים, שא-נור וחומש).

(3) קבוצה ג' - ישובי גוש קטיף.

(4) קבוצה ד' - ישובי צפון רצועת עזה (אלי סיני, דוגית וניסנית).

מוכר כי לאחר סיום ההכנה כאמור, תתכנס הממשלה מעת לעת כדי להחליט בשאלת הפינוי אם לאו, לגבי כל אחת מהקבוצות בנפרד.

(3) המשך התהליך כמתואר לעיל ולהלן כפוף להתלטות שתקבל הממשלה כאמור בסעיף 2 לעיל ויבוצע בהתאמה לתוכן ההחלטות.

3.1 רצועת עזה

- 1) מדינת ישראל תפנה את רצועת עזה לרבות הישובים בה ותיערך מחדש מחוז לשטח הרצועה. זאת, למעט היערכות צבאית באזור קו הגבול בין רצועת עזה למצרים (ציר "פילדלפי"), כפי שיפורט בהמשך.
- 2) עם השלמת המהלך, לא תיוותר באזורים שיפונו במרחב היבשתי של רצועת עזה נוכחות ישראלית קבועה של כוחות ביטחון ישראלים.

3.2 איו"ש

- 3) מדינת ישראל תפנה אזור בצפון השומרון (גנים, כדים, שא-נור וחומש) ואת כל המתקנים הצבאיים הקבועים באזור זה, ותיערך מחדש מחוז לאזור המפונה.
- 4) עם השלמת המהלך, לא תיוותר באזור זה נוכחות ישראלית קבועה של כוחות ביטחון ישראלים.
- 5) המהלך יאפשר רציפות טריטוריאלית פלסטינית באזור צפון השומרון.
- 6) מדינת ישראל תסייע, יחד עם הקהילה הבינלאומית, בשיפור התשתית התחבורתית באיו"ש, במטרה לאפשר רציפות תחבורתית פלסטינית באיו"ש.
- 7) המהלך יקל על אורח החיים התקין ועל הפעילות הכלכלית והמסחרית הפלסטינית באיו"ש.

3.3 הכוונה להשלים את תהליך הפינוי המיועד עד סוף שנת 2005.

ב. גדר הביטחון

מדינת ישראל תמשיך בבניית גדר הביטחון, בהתאם להחלטות הממשלה הרלבנטיות. התוואי יביא בחשבון שיקולים הומניטריים.

3. המציאות הביטחונית לאחר הפינוי

א. רצועת עזה

(1) מדינת ישראל תפקח ותשמור על המעטפת החיצונית ביבשה, תשלוט באופן בלעדי במרחב האווירי של עזה, ותמשיך לקיים פעילות צבאית במרחב הימי של רצועת עזה.

(2) רצועת עזה תהיה מפורזת מנשק שהימצאותו אינה תואמת את ההסכמים הקיימים בין הצדדים.

(3) מדינת ישראל שומרת לעצמה את הזכות הבסיסית להגנה עצמית, כולל נקיטת צעדי מניעה כמו גם תגובה תוך שימוש בכוח כנגד איומים שייווצרו מרצועת עזה.

ב. איו"ש

(1) עם פינוי הישובים באזור צפון השומרון, לא תיוותר נוכחות צבאית קבועה באזור זה.

(2) מדינת ישראל שומרת לעצמה את הזכות הבסיסית להגנה עצמית, כולל צעדי מניעה כמו גם תגובה, תוך שימוש בכוח, כנגד האיומים שייווצרו באזור זה.

(3) בכל יתר שטחי איו"ש, תימשך הפעילות הביטחונית במתכונת הקיימת. עם זאת, בהתאם לנסיבות, חשקול מדינת ישראל לצמצם פעילותה בערים פלסטיניות.

(4) מדינת ישראל תפעל לצמצום מספר נקודות הביקורת בכלל איו"ש.

4. מתקנים ותשתיות צבאיים ברצועת עזה ובאזור צפון השומרון

ככלל יפורקו ויפוננו, למעט כאלו שמדינת ישראל תחליט להעביר לגורם שייקבע.

5. אופי הסיוע הביטחוני לפלסטינים

מדינת ישראל מסכימה כי בתיאום עמה יינתן ייעוץ, סיוע והדרכה לכווחות ביטחון פלסטינים לשם לחימה בטרור ושמירת הסדר הציבורי, על-ידי גורמים אמריקניים, בריטיים, מצריים, ירדניים או מומחים אחרים, כפי שיוסכם על ידה.

מדינת ישראל עומדת על כך שלא תהיה נוכחות ביטחונית וזה ברצועה ו/או באיו"ש, שלא בתיאום עמה ובהסכמתה.

6. אזור הגבול בין הרצועה למצרים (ציר "פילדלפי")

מדינת ישראל תמשיך לקיים נוכחות צבאית לאורך קו הגבול בין רצועת עזה לבין מצרים (ציר "פילדלפי"). נוכחות זו הינה צורך ביטחוני חיוני. במקומות מסוימים, ייתכן שהידרש הרחבה פיזית של השטח שבו תחבצע הפעילות הצבאית.

בהמשך, תשקול הממשלה לפנות אזור זה. פינוי האזור יהיה מותנה, בין היתר, במציאות הביטחונית, ובמידת שיתוף הפעולה של מצרים ביצירת הסדר אמין אחר.

אם וכאשר ייווצרו התנאים לפינוי אזור זה, מדינת ישראל תהיה מוכנה לבחון אפשרות הקמת נמל ימי ושדה תעופה ברצועת עזה, בכפוף להסדרים שייקבעו עם מדינת ישראל.

7. נכסי דלא-ניידי

ככלל, לא יושארו בתי המגורים של המתיישבים ומבנים רגישים, לרבות בתי כנסת. מדינת ישראל תשאף להעביר מזקנים אחרים, לרבות תעשייתיים, מסחריים וחקלאיים לגורם שלישי בין לאומי, שיעשה בהם שימוש לטובת האוכלוסיה הפלסטינית, שאינה מעורבת בטרור.

שטח אזור התעשייה "ארז" יועבר לאחריות גורם פלסטיני או בינלאומי מוסכם.

מדינת ישראל תבחן, יחד עם מצרים, אפשרות הקמת אזור תעשייה משותף בגבול רצועת עזה, מצרים וישראל.

8. תשתיות והסדרים אזרחיים

תשתיות המים, החשמל, הכיוב והתקשורת יושארו.

ככלל, מדינת ישראל תמשיך, תמורת תשלום מלא, לספק חשמל, מים, גז ודלק לפלסטינים, על פי ההסדרים הקיימים.

ההסדרים הקיימים, לרבות בנושא מים והתחום האלקטרו-מגנטי, יישארו בחוקפם.

9. פעילות הארגונים הבינלאומיים האזרחיים

מדינת ישראל רואה בחיוב רב את המשך פעילותם של הארגונים ההומניטריים הבינלאומיים וגורמים אחרים העוסקים בפיתוח אזרחי, המסייעים לאוכלוסיה הפלסטינית.

מדינת ישראל תתאם עם הארגונים הבינלאומיים את ההסדרים שיקלו על פעילותם זו.

מדינת ישראל מציעה כי יוקם מנגנון בינלאומי (דוגמת ה-AHLC), על דעת ישראל וגורמים בינלאומיים, שיפעל לפיתוח הכלכלה הפלסטינית.

ככלל, ההסדרים הכלכליים הפועלים כיום בין מדינת ישראל לפלסטינים יישארו בתוקף. הסדרים אלה כוללים, בין היתר:

א. תנועת סחורות בין רצועת עזה, איו"ש, מדינת ישראל וחו"ל.

ב. המשטר המוניטרי.

ג. הסדרי המיסוי ומעטפת המכס.

ד. סידורי דואר ותקשורת.

ה. כניסת עובדים למדינת ישראל בהתאם לקריטריונים הקיימים.

בטוח הארוך, ובהתאם לאינטרס הישראלי לעודד עצמאות כלכלית פלסטינית רבה יותר, מדינת ישראל שואפת להקטין, עד להפסקה מוחלטת, את מספר העובדים הפלסטינים הנכנסים למדינת ישראל. מדינת ישראל תתמוך בפיתוח מקורות תעסוקה ברצועת עזה ובאזורים הפלסטיניים באיו"ש, על ידי גורמים בינלאומיים.

11. המעברים הבינלאומיים

א. המעבר הבינלאומי בין רצועת עזה למצרים:

(1) ההסדרים הקיימים היום במעבר ימשיכו להתקיים.

(2) מדינת ישראל מעוניינת להעביר את המעבר לנקודת "משולש הגבולות", דרומה ממיקומו הנוכחי. הדבר ייעשה בתיאום עם ממשלת מצרים. הדבר יאפשר הרחבת שעות הפעילות במעבר.

ב. המעברים הבינלאומיים בין איו"ש לירדן:

ההסדרים הקיימים היום במעברים ימשיכו להתקיים.

12. מעבר "ארז"

נקודת המעבר ב"ארז" תועתק לתחומי מדינת ישראל בלוח זמנים שייקבע בנפרד על ידי הממשלה.

13. סיכום

המטרה היא כי יישום התוכנית יוביל לשיפור המצב וליציאה מהקיפאון הנוכחי. אם וכאשר תהיינה בצד הפלסטיני ראיות לנכונות, ליכולת ולמימוש בפועל של לחימה כטורר, הפסקה מלאה של הטרור והאלימות וביצוע הרפורמות על פי מפת הדרכים, ניתן יהיה לשוב לנתיב המו"מ וההידברות.

נספח ג': מתכונת עבודת ההכנה לתוכנית התנתקות מתוקנת

1. תהליך של פינוי כרוך בהשלכות אישיות משמעותיות רבות למתיישבים המפונים. על ממשלת ישראל מוטלת החובה לשים לנגד עיניה, כביצוע התכנית, את ההשלכות על המתיישבים המפונים, הסיוע להם, ולהקל עליהם, ככל שניתן, במשך התהליך. הקשיים והרגישויות הכרוכים במהלך חייהם לעמוד לנגד עיני הממשלה ומבצעי התהליך.
2. ממשלת ישראל רואה חשיבות רבה בהידברות עם האוכלוסיה המיועדת לפינוי בנושאים השונים הנוגעים ליישום התכנית, לרבות בנוגע לפינוי ולפיצוי, ותפעל לקיום הידברות זו.

הקמת מסגרת ארגונית

3. חוק מסגרת ארגונית שמטרתה לטפל ולסייע בכל הנושאים הקשורים לביצוע התוכנית.
4. ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי (הקבינט הבטחוני) תלווה ותנחה את תכנית ההתנתקות המתוקנת, כולל זירוז בניית גדר הבטחון, למעט עניין ההחלטות בדבר פינוי (סעיף 2א(2) ו-3(3) בנספח א').
- הקבינט הביטחוני יהיה אחראי על ביצוע החלטת ממשלה זו.
5. מוקמת בזאת ועדת היגוי אשר תהיה אחראית לתאום הנושאים הנוגעים לתכנית ההתנתקות המתוקנת. ועדת ההיגוי תרוח לקבינט על פעולותיה ותעלה בפניו נושאים הטעונים החלטת דרג מדיני. ועדת ההיגוי תורכב כדלקמן:

- א. ראש המועצה לביטחון לאומי - יו"ר
- ב. נציגי משרד הביטחון וצה"ל ומשרתת ישראל
- ג. מנכ"ל משרד ראש הממשלה
- ד. מנכ"ל משרד האוצר
- ה. מנכ"ל משרד המשפטים
- ו. מנכ"ל משרד החוץ
- ז. מנכ"ל משרד התעשייה המסחר והתעסוקה
- ח. מנכ"ל משרד החקלאות ופיתוח הכפר
- ט. מנכ"ל משרד התשתיות הלאומיות
- י. מנכ"ל משרד הפנים
- יא. מנכ"ל משרד הבינוי והשיכון

6. מוקמת בזאת ועדה לענייני פינוי פיצוי והתיישבות חלופית, אשר מתפקידה יהיה להכין את החקיקה בדבר פינוי ופיצוי, פרטי העקרונות והמדדים לפיצוי, לרבות מתן תמריצים, מקדמות, והיבטי הפיצוי של חלופות ההתיישבות באזורים מועדפים על-פי מדיניות הממשלה. המלצות הועדה יובאו בפני ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי, וישמשו תשתית להצעת החוק בנושא. ועדה זו תהיה הגורם הבלעדי המוסמך לרכז ולקיים את ההידברות עם האוכלוסיה המועמדת לפינוי ולפיצוי, ועם כל הגורמים האחרים הנוגעים לנושא

הפיצוי, וזאת עד להשלמת החקיקה. הועדה תוכל להקים ועדות משנה מקצועיות למילוי תפקידיה, כפי שתמצא לנכון. חברי הועדה יהיו כדלקמן:

- א. מנכ"ל משרד המשפטים - יושב-ראש;
- ב. נציג משרד האוצר;
- ג. נציג משרד התעשייה המסחר והתעסוקה;
- ד. נציג משרד החקלאות ופיתוח הכפר;
- ה. נציג משרד ראש הממשלה;

7. הסוכנות היהודית לארץ-ישראל תפעל, כגורם מיישב, בהנחיית ועדת ההיגוי ותוך תיאום עם הועדה לענייני פינוי פיצוי והתיישבות חלופית. תפקיד הסוכנות היהודית יהיה לבצע את הפעולות הנדרשות להתיישבות חלופית, חקלאית או קהילתית, עבור האוכלוסיה האזרחית המפונה שתחפוץ בכך.

8. א. מוקמת בזאת מינהלת ביצוע במשרד ראש הממשלה אשר תהיה כפופה לוועדת ההיגוי. תפקידה יהיה ליישם את החלטת ממשלה זו בכל הקשור לפינוי האזרחי ולפיצוי.

ב. מינהלת הביצוע תוסמך להעניק לזכאים לפיצוי מקדמה על-תשבון פיצויים המגיעים להם, בתנאים שתקבע הועדה לענייני פינוי פיצוי והתיישבות חלופית, ועל-פי ההוראות והנהלים שיקבעו על-ידה.

ג. ראש מינהלת הביצוע יהיה בדרג של מנכ"ל משרד ממשלתי.

9. כל משרדי הממשלה והגופים הממשלתיים האחרים יעבירו למסגרות הארגוניות שצויינו לעיל, ללא דיחוי, את כל הנתונים שיידרשו להן לצורך מילוי תפקידיהן.

10. חקיקה

א. משרד המשפטים יגבש וראש הממשלה יגיש, בהקדם האפשרי, לוועדת השרים לענייני חקיקה הצעת חוק אשר תכלול הוראות לעניין פינוי ופיצוי לזכאים, והסמכויות הדרושות לשם כך.

ב. בסמוך לאחר-מכן, הממשלה תגיש לכנסת את הצעת החוק.

ג. מפקדי כוחות צה"ל באזורים יעגנו בתחיקת הביטחון את כל ההוראות הדרושות ליישום החלטות הממשלה.

11. תקציב

א. הממונה על התקציבים במשרד האוצר, בתיאום עם מנכ"ל משרד ראש הממשלה ומנכ"ל משרד המשפטים, יעמיד לרשות ועדת ההיגוי, הועדה לענייני פינוי פיצוי והתיישבות חלופית, מינהלת הביצוע והסוכנות היהודית, תקציב מתאים ומשאבים נוספים, לצורך פעולותיהם, וזאת בתוך חודש ימים ממועד קבלת החלטה. 11

ב. תקציבי שנת 2005 ואילך יותאמו לתהליך ולהחלטות הממשלה בנושא מעט לעת.

ג. לצורך תחילת פעילותה, יוקצו למינהלת הביצוע, בשלב הראשון, 10 תקנים.

12. הוראות מעבר

בתקופת הביניים שמיום קבלת החלטה זו, לצורך הערכות מצד אחד, תוך שמירה על מערכת החיים השוטפת המתוקנת מצד שני, יחולו ההוראות הבאות בישובים ובאזורים הכלולים בתכנית (להלן - הישובים):

א. פעילויות מוניציפליות וקהילתיות הנוגעות למהלך החיים התקין ושירותים להם זכאים החושבים ימשכו כסדרם לרבות שירותים מהמועצה האזורית וכן ביטחון, חינוך, רווחה, תקשורת, דואר, תחבורה ציבורית, חשמל, מים, גז, דלק, שירותי בריאות, בנקים וכל שרות ופעילות אחרת שהיתה נהוגה בישוב קודם להחלטה זו.

ב. תכניות ממשלתיות לבינוי ופיתוח שטרם החל ביצוען לא יקודמו לביצוע.

אין באמור בהחלטה זו בכדי לגרוע מהחלטת הממשלה מס. 150 מיום 2.8.96 לגבי שאר האזורים. החלטה 150 הנ"ל תחול גם ביחס לישובים לצורך אישור בטרם הליכי תכנון והקצאת קרקעות.

13. ועדת חריגים

תוקם ועדת חריגים שתהיה רשאית להתיר ביצוע תכנית שהוקפאה כאמור לעיל או להחליט שלא לקדם תכנית אף אם החל ביצוען לאחר בחינת כל מקרה לגופו ובהתאם לאמות מידה שיקבעו על-ידה.

ועדת החריגים תהיה בראשות מנכ"ל משרד ראש הממשלה ובהשתתפות מנכ"ל משרדי האוצר והמשפטים.

החלטת ועדת החריגים ניתנת לערעור בפני הקבינט הבטחוני בכל מקרה שיובא לפניו על-ידי חבר ממשלה.

14. עקרונות לפיצוי

א. היום הקובע לזכות לפיצוי הינו יום קבלת החלטת ממשלה זו.

ב. לזכאים לפיצוי, יוענק פיצוי הוגן וראוי, כפי שייקבע בחוק שייחקק לשם כך.

תרגום מכתבו של נשיא ארה"ב ג'ורג' ו. בוש אל ראש ממשלת ישראל אריאל שרון מיום 14.4.2004:

כבוד ראש הממשלה,

תודה לך על מכתבך בו הצגת את תכנית ההתנתקות שלך.

ארה"ב ממשיכה לקוות ולהיות נחושה למצוא דרך להתקדם לקראת פתרון הסכסוך הישראלי-פלסטיני. אני נותר מחוייב לחזון שלי מה-24 ביוני 2002 בדבר שתי מדינות המתקיימות זו לצד זו בשלום ובביטחון כמפתח לשלום, ולמפת הדרכים כדרך להגיע אליו.

אנו מקדמים בכרחה את תכני ההתנתקות אותה הכנתם, כמסגרתה ישראל תיסוג ממספר מתקנים צבאיים ומכל ההתנחלויות בעזה וממספר מתקנים צבאיים והתנחלויות בגדה המערבית. צעדים אלה המופיעים בתכנית יביאו להתקדמות משמעותית לקראת מימוש חזוני מה-24 ביוני 2002 והם מהווים תרומה חשובה לקראת שלום. אנו גם מבינים כי בהקשר זה, ישראל מאמינה כי חשוב ליצור הזדמנויות חדשות לאזורי הנגב והגליל. אנו מלאי תקווה שצעדים בהתאם לתכנית זו, העולים בקנה אחד עם חזוני, יזכירו לכל המדינות והצדדים את התחייבויותיהם תחת מפת הדרכים.

ארה"ב מעריכה את הסיכונים הכרוכים במהלך מעין זה. לכן אני מבקש להבהיר מספר נקודות: ראשית, ארה"ב עודנה מחוייבת לחזון שלי וליישומו כפי שתואר במפת הדרכים. ארה"ב תעשה כל שביכולתה כדי למנוע ניסיון מצד כלשהו לכפות כל תכנית אחרת. על-פי מפת הדרכים, הפלסטינים נדרשים להביא להפסקה מיידית של הפעילות המזויינת ושל כל מעשי האלימות נגד ישראלים באשר הם. כל המוסדות הפלסטיניים הרשמיים נתבעים להפסיק את ההסתה נגד ישראל. ההנהגה הפלסטינית חייבת לפעול בהחלטיות נגד הטרור, כולל פעולות מתמשכות, ממוקדות ואפקטיביות לעצירת הטרור ולפירוק תשתיות ויכולות הטרור. הפלסטינים חייבים לבצע רפורמה פוליטית מקיפה ויסודית שתכלול דמוקרטיה פרלמנטרית חזקה וראש ממשלה בעל סמכויות.

שנית, לא יהיה כל ביטחון לישראלים או לפלסטינים עד אשר הם וכל המדינות באזור ומחוצה לו, יחברו יחד למלחמה בטרור ולפירוק ארגוני הטרור. ארה"ב תוזרת על מצוייבותה האיתנה לביטחון ישראל, לרבות גבולות בטוחים וברי-הגנה, ולשימור וחיזוק יכולתה של ישראל להרתיע ולהגן על עצמה, בכוחות עצמה, מפני כל איום או שילוב אפשרי של איומים.

שלישית, ישראל תמשיך לשמור על יזכותה להגן על עצמה מפני הטרור, כולל נקיטת צעדים נגד ארגוני הטרור. ארה"ב תוביל את המאמץ, תוך שיתוף פעולה עם ירדן, מצרים וגורמים אחרים בקהילה הבינלאומית, לבניית היכולת והמוטיבציה של המוסדות הפלסטינים להילחם בטרור, לפרק את ארגוני הטרור ולמנוע מצב בו, מהאזורים מהם יצאה ישראל, יוצב איום, שצריך להיות לטפל בו בכל אמצעי אחר. ארה"ב מבינה שאחרי שישראל תיסוג מעזה ו/או מחלקים בגדה המערבית, ועד שיושגו הסכמים על הסדרים אחרים, יימשכו ההסדרים הקיימים בעניין השליטה במרחב האווירי, במים הטריטוריאליים ובמעברים בגדה המערבית ובעזה.

ארה"ב מחוייבת עמוקות לביטחון ישראל ולשלומה כמדינה יהודית. ברור הוא שבמסגרת פתרון מוסכם, צודק, הוגן ומציאותי של סוגיית הפליטים הפלסטינים, כחלק מכל הסכם קבע, הפתרון יהא באמצעות הקמתה של מדינה פלסטינית ויישוב הפליטים הפלסטינים בתוכה, ולא בישראל.

כחלק מהסדר קבע, חייבים להיות לישראל גבולות בטוחים ומוכרים, שייקבעו כתוצאה ממו"מ בין הצדדים על-בסיס החלטות האו"ם 242 ו-338. לאור המציאות החושה בשטח, לרבות קיומם של מרכזי אוכלוסיה ישראלים גדולים, אין זה מציאותי לצפות שתוצאת המו"מ על הסדר הקבע תהיה חזרה מלאה ושלמה לקווי שביתת הנשק של 1949, וכל המאמצים בעבר לשאת ולתת בדבר פתרון של שתי מדינות הגיעו לאותה המסקנה. יהא זה מעשי לצפות שכל הסדר קבע יתבסס על שינויים המוסכמים על שני הצדדים, אשר משקפים את אותה המציאות.

אני יודע שכפי שהצהרת במכתבך, אתה מודע לכך שעל מדינת ישראל מוטלות מספר מחוייבויות, וביניהן, כפי שהודיעה ממשלתך, הגדר שנכנית על-ידי ישראל צריכה להיות ביטחונית ולא מדינית, זמנית ולא קבועה, ולפיכך לא תכריע מראש בסוגיות של הסדר הקבע, לרבות גבולות קבע. תוואי הגדר צריך לקחת בחשבון בהתאם לצרכי הביטחון, את השפעתה על הפלסטינים שאינם מעורבים בפעילות טרור.

כפי שידוע לך, ארה"ב תומכת בהקמתה של מדינה פלסטינית שזוהיה בת-קיימא, רציפה, ריבונית ועצמאית, על-מנת שהעם הפלסטיני יוכל לבנות את עתידו בהתאם לחזון, שקבעתי ביוני 2002 ולדרך שמתווה מפת הדרכים. ארה"ב תחבור לגורמים אחרים בקהילה הבינלאומית כדי לעודד התפתחות מוסדות פוליטיים דמוקרטיים והנהגה חדשה המחוייבת למוסדות אלה, שיקום מוסדות אזרחיים, צמיחתה של כלכלה חופשית ומשגשגת ובניית מוסדות ביטחון שזוהיה להם יכולת פעולה ושיתמקרו בשמירה על החוק והסדר ובפירוק ארגוני הטרור.

הסדר שלום שיושג במו"מ בין ישראל לפלסטינים, ייטיב לא רק עם עמים אלה, אלא גם עם עמי המזוה"ת כולו. אי-לכך, ארה"ב מאמינה שעל כל מדינות האזור מוטלת אחריות מיוחדת: לתמוך בבניית המוסדות במדינה הפלסטינית, להילחם בטרור ולהפסיק כל סוג של סיוע ליחידים או לקבוצות המעורבים בטרור, ולהתחיל כעת להתקדם לקראת יחסים נורמליים יותר עם מדינת ישראל. פעולות אלה יתרמו מאוד לבניית שלום באזור.

אדוני ראש הממשלה, אתה תיארתי יוזמה נועזת והיסטורית שעשויה לתרום באופן משמעותי לשלום. אני משבח אותך על מאמציך ועל החלטתך האמיצה בה אני תומך. כידידה ובת-ברית קרובה, בכוונת ארה"ב לפעול יחד איתך על-מנת להבטיח את הצלחת המהלך.

בברכה,

(-)

ג'ורג' ו. בוש